

HỒ NGỌC KHẢI – LÊ ANH TUẤN (đồng Tổng Chủ biên)
ĐẶNG CHÂU ANH (Chủ biên)
HÀ THỊ THƯ – NGUYỄN ĐÌNH TÌNH
TÔ NGỌC TÚ – LÂM ĐỨC VINH

ÂM NHẠC

SÁCH GIÁO VIÊN

NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC VIỆT NAM

HỒ NGỌC KHẢI – LÊ ANH TUẤN (đồng Tổng Chủ biên)
ĐẶNG CHÂU ANH (Chủ biên)
HÀ THỊ THƯ – NGUYỄN ĐÌNH TÌNH
TÔ NGỌC TÚ – LÂM ĐỨC VINH

ÂM NHẠC

Sách giáo viên

NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC VIỆT NAM

CÁC TỪ VIẾT TẮT

CTTT	Chương trình tổng thể
HĐ	Hoạt động
HS	Học sinh
GDPT	Giáo dục phổ thông
GV	Giáo viên
NLÂN	Năng lực âm nhạc
NLC	Năng lực chung
PC	Phẩm chất
PPDH	Phương pháp dạy học
SGK	Sách giáo khoa
SGV	Sách giáo viên
YCCĐ	Yêu cầu cần đạt

LỜI NÓI ĐẦU

Âm nhạc 5 – Sách giáo viên thuộc bộ sách **Chân trời sáng tạo** được phát triển dựa trên các nội dung và yêu cầu cần đạt từ sách giáo khoa Âm nhạc 5 (CTST) với mục đích hỗ trợ quý thầy, cô giáo soạn kế hoạch bài dạy, thiết kế các hoạt động dạy học một cách sinh động, hấp dẫn; nhằm mục tiêu phát triển toàn diện phẩm chất, năng lực chung và năng lực âm nhạc cho học sinh.

Âm nhạc 5 – Sách giáo viên gồm hai phần:

– **PHẦN MỘT: NHỮNG VẤN ĐỀ CHUNG VỀ CHƯƠNG TRÌNH VÀ PHƯƠNG PHÁP TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC THEO SÁCH GIÁO KHOA ÂM NHẠC 5.**

– **PHẦN HAI: HƯỚNG DẪN TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC THEO SÁCH GIÁO KHOA ÂM NHẠC 5.**

Ở *Phần một*, sách khái quát lại các nội dung cốt lõi từ Chương trình GDPT 2018 môn Âm nhạc, các phương pháp và kĩ thuật dạy học âm nhạc, phương pháp đánh giá cơ bản,... theo tinh thần đổi mới giáo dục và tiếp cận với các nền giáo dục âm nhạc tiên tiến trên thế giới. Bên cạnh đó, sách cung cấp những gợi ý về phân phối chương trình để thầy, cô xây dựng kế hoạch giáo dục và dạy học trong nhà trường.

Ở *Phần hai*, sách đưa ra những gợi ý cho giáo viên thiết kế kế hoạch bài dạy từng chủ đề trong sách giáo khoa Âm nhạc 5 theo tinh thần Công văn 2345/BGDĐT-GDTH của Bộ Giáo dục và Đào tạo ban hành ngày 07/6/2021. Từ đó, giáo viên có thể cụ thể hoá các nội dung học tập âm nhạc như: *Hát, Đọc nhạc, Nghe nhạc, Nhạc cụ, Lí thuyết âm nhạc, Thường thức âm nhạc* thành những hoạt động dạy học trên lớp. Tuy nhiên, những gợi ý này chỉ mang tính tham khảo, tùy tình hình thực tế của nhà trường, đặc điểm của học sinh; giáo viên cần sáng tạo, linh hoạt để có thể tối ưu hoá việc dạy học nhằm phát triển năng lực âm nhạc đến học sinh.

NHÓM TÁC GIẢ

MỤC LỤC

LỜI NÓI ĐẦU	3
PHẦN MỘT: NHỮNG VẤN ĐỀ CHUNG VỀ CHƯƠNG TRÌNH VÀ PHƯƠNG PHÁP	
TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC THEO SÁCH GIÁO KHOA ÂM NHẠC 5 (CHÂN TRỜI SÁNG TẠO)	5
I. MỤC TIÊU CỦA CHƯƠNG TRÌNH MÔN HỌC ÂM NHẠC CẤP TIỂU HỌC	6
II. PHẨM CHẤT, NĂNG LỰC CẦN ĐẠT Ở HỌC SINH TIỂU HỌC	6
III. GIỚI THIỆU VỀ PHƯƠNG PHÁP VÀ KỸ THUẬT DẠY HỌC Ở BẬC TIỂU HỌC	7
IV. GIỚI THIỆU CÁC PHƯƠNG PHÁP DẠY HỌC ÂM NHẠC TIÊN TIẾN CỦA THẾ GIỚI	8
V. TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC VÀ ĐÁNH GIÁ NĂNG LỰC ÂM NHẠC Ở LỚP 5	9
VI. ÔN TẬP, KIỂM TRA ĐÁNH GIÁ CUỐI HỌC KÌ	32
PHẦN HAI: HƯỚNG DẪN TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC	
THEO SÁCH GIÁO KHOA ÂM NHẠC 5 (CHÂN TRỜI SÁNG TẠO)	33
CHỦ ĐỀ 1: VUI NGÀY KHAI TRƯỜNG	34
CHỦ ĐỀ 2: BỨC TRANH ĐỒNG QUÊ	40
CHỦ ĐỀ 3: THẮP SÁNG TƯƠNG LAI	46
CHỦ ĐỀ 4: KẾT NỐI YÊU THƯƠNG	52
CHỦ ĐỀ 5: MÙA XUÂN TÌNH BẠN	58
CHỦ ĐỀ 6: VUI CÙNG ÂM NHẠC	64
CHỦ ĐỀ 7: GIAI ĐIỆU QUÊ HƯƠNG	70
CHỦ ĐỀ 8: HOA THƠM DÂNG BÁC	76
PHỤ LỤC:	82
BÀI HÁT THAY THẾ	82
BẢN NHẠC DÙNG TRONG PHẦN NGHE NHẠC	90
TÀI LIỆU THAM KHẢO	94

PHẦN MỘT

NHỮNG VẤN ĐỀ CHUNG VỀ CHƯƠNG TRÌNH VÀ PHƯƠNG PHÁP TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC THEO SÁCH GIÁO KHOA ÂM NHẠC 5 (CHÂN TRỜI SÁNG TẠO)

I. MỤC TIÊU CỦA CHƯƠNG TRÌNH MÔN ÂM NHẠC CẤP TIỂU HỌC

“Chương trình môn Âm nhạc cấp Tiểu học giúp học sinh bước đầu làm quen với kiến thức âm nhạc phổ thông, sự đa dạng của thế giới âm nhạc và các giá trị âm nhạc truyền thống; hình thành một số kỹ năng âm nhạc ban đầu; nuôi dưỡng cảm xúc thẩm mỹ và tình yêu âm nhạc, hứng thú tham gia các hoạt động âm nhạc phù hợp với lứa tuổi; góp phần hình thành và phát triển cho học sinh những phẩm chất chủ yếu (yêu nước, nhân ái, chăm chỉ, trung thực, trách nhiệm) và các năng lực chung (tự chủ và tự học, giao tiếp và hợp tác, giải quyết vấn đề và sáng tạo).” (Chương trình GDPT 2018 môn Âm nhạc).

Từ những mục tiêu trên, chúng ta có thể nhận thấy, chương trình môn Âm nhạc các lớp tiểu học nhấn mạnh việc phát triển kỹ năng, NLÂN cho HS có tính cơ sở và bước đầu hình thành các giá trị thẩm mỹ trong các em. Từ âm nhạc, các em HS được nối kết với sự bao dung và các giá trị nhân bản khác. Tuy nhiên, về mức độ YCCĐ, nội dung và HĐ dạy học âm nhạc ở lớp 5 đã dần dần có những mức độ cao hơn trong việc xây dựng cho các em những hiểu biết và kỹ năng âm nhạc ở mức cơ bản. Mỗi GV cần phát huy vai trò sáng tạo trong quá trình chuyển tải các nội dung trong SGK thành những HĐ dạy – học âm nhạc hấp dẫn và vui tươi đối với HS; để các em đến với âm nhạc một cách hồn nhiên, học mà chơi – chơi mà học. Mặt khác, bên cạnh việc tạo điều kiện cho mọi HS được tham gia học tập và trải nghiệm các HĐ âm nhạc; GV cần chú trọng đến việc phát huy các yếu tố có tính cá nhân như sự hạn chế hay năng khiếu âm nhạc của từng HS để hỗ trợ hoặc thúc đẩy các em được phát triển các NLÂN đặc thù cũng như các PC để hình thành nhân cách sống cao đẹp trong tương lai.

II. PHẨM CHẤT, NĂNG LỰC CẦN ĐẠT Ở HỌC SINH TIỂU HỌC

1. Phẩm chất

Các PC chủ yếu mà CTTT hướng đến xây dựng cho HS phổ thông là yêu nước, nhân ái, chăm chỉ, trung thực và trách nhiệm. Tuy nhiên, đối với HS tiểu học, các biểu hiện về YCCĐ ở mỗi PC thể hiện ở mức độ ban đầu; bắt đầu với những mối quan hệ gần gũi từ gia đình đến nhà trường và cộng đồng. Trách nhiệm của mỗi GV âm nhạc tiểu học là nghiên cứu, suy ngẫm và vận dụng linh hoạt CTTT; nhận biết được các mức độ của YCCĐ mà từng bài học có thể hướng đến xây dựng và phát triển trong mỗi HS.

Các mức độ YCCĐ ở từng PC cụ thể được CTTT quy định chi tiết từng cấp học phổ thông. Như vậy, ngoài các gợi ý trong SGK này, GV cần nối kết các mô tả cụ thể ở *Mục IX/2. Yêu cầu cần đạt về phẩm chất của học sinh* ở CTTT để tập trung quá trình sư phạm của mình một cách phù hợp với đặc điểm nhận thức lứa tuổi của HS. GV chú ý không đưa ra các yêu cầu quá cao, sử dụng các thuật ngữ quá chuyên nghiệp trong quá trình dạy học đối với HS tiểu học khi đề cập đến các giá trị và PC sống. Đối với HS tiểu học, quá trình giáo dục trẻ đến với các PC phải qua con đường trải nghiệm thực tiễn một cách từ từ để hình thành các ứng xử rồi đến các thói quen; dần dần các thói quen đó trở thành nhận thức và phong cách sống.

2. Năng lực chung

Ngoài việc tập trung phát triển các năng lực đặc thù, các PC, các chương trình môn học bao gồm cả môn Âm nhạc chú trọng đến việc xây dựng và bồi dưỡng các NLC nhằm trang bị cho thế hệ công dân Việt Nam mới bản lĩnh và đầy đủ năng lực để xây dựng, phát triển đất nước trong xu thế toàn cầu hoá. Vì vậy, khi thiết kế các bài học ở mỗi chủ đề, GV cần chú trọng đến giáo dục các NLC (CTTT mục IX, 4, 4.1, 4.2), bao gồm:

- Năng lực tự chủ và tự học;
- Năng lực giao tiếp và hợp tác;
- Năng lực giải quyết vấn đề và sáng tạo.

Môn Âm nhạc không chỉ tập trung phát triển các NLÂN, mà thông qua các HĐ học tập còn chú trọng phát triển các NLC khác cho HS hoặc có thể hỗ trợ sự phát triển các năng lực đặc thù khác như: năng lực ngôn ngữ, năng lực khoa học,... Vì vậy, GV âm nhạc cần vận dụng một cách khéo léo, khoa học và phù hợp với đặc điểm lứa tuổi của HS trong việc giáo dục các NLC ở mỗi tiết, mỗi bài học. GV cần phát triển việc giáo dục các NLC từ những gợi ý trong mỗi chủ đề hay mỗi HĐ học tập âm nhạc trong SGK này một cách thiết thực và hiệu quả.

3. Năng lực âm nhạc

NLÂN đặc thù mà Chương trình GDPT 2018 môn Âm nhạc hướng đến hình thành và phát triển cho HS bao gồm: *thể hiện, hiểu biết và cảm thụ, ứng dụng và sáng tạo âm nhạc*. Biểu hiện các năng lực này đối với HS tiểu học được mô tả trong chương trình như sau:

Thể hiện âm nhạc	– Bước đầu biết hát một mình và hát cùng người khác, thể hiện đúng giai điệu và lời ca, diễn tả được sắc thái và tình cảm của bài hát. – Đọc nhạc đúng tên nốt, đọc đúng cao độ và trường độ. – Biết chơi nhạc cụ một mình và cùng người khác, thể hiện đúng tiết tấu và giai điệu.
Hiểu biết và cảm thụ âm nhạc	– Bước đầu cảm nhận được vẻ đẹp của tác phẩm âm nhạc, phân biệt được sự khác nhau trong từng thuộc tính của âm nhạc. – Biết vận động cơ thể phù hợp với nhịp điệu. – Nhận biết được câu, đoạn trong bài hát có hình thức rõ ràng, nhận biết được sự giống nhau hoặc khác nhau của các nét nhạc. – Bước đầu biết đánh giá kĩ năng thể hiện âm nhạc của bản thân và người khác.
Ứng dụng và sáng tạo âm nhạc	– Bước đầu biết mô phỏng, tái hiện một số âm thanh quen thuộc trong cuộc sống; biết lặp lại có thay đổi mẫu tiết tấu và giai điệu đơn giản theo hướng dẫn của GV. – Biết làm dụng cụ học tập đơn giản theo hướng dẫn của GV; biết tưởng tượng khi nghe nhạc không lời. – Biết chia sẻ hiểu biết về âm nhạc với người khác; biết biểu diễn các tiết mục âm nhạc với hình thức phù hợp.

III. GIỚI THIỆU VỀ PHƯƠNG PHÁP VÀ KỸ THUẬT DẠY HỌC Ở BẬC TIỂU HỌC

1. Các phương pháp dạy học phổ biến

Môn Âm nhạc, bên cạnh việc dạy học phát triển kĩ năng âm nhạc đặc thù đề cao tính thực hành và trải nghiệm, còn nhiều HĐ dạy học có điểm tương đồng với các môn học khác. Vì vậy, GV âm nhạc ở cấp tiểu học cần vận dụng các phương pháp sư phạm chung trong quá trình tổ chức HĐ dạy và học trên lớp. Các phương pháp này bao gồm:

- Phương pháp sử dụng ngôn ngữ;
- PPDH trực quan;
- PPDH thực hành;
- Phương pháp kiểm tra đánh giá.

2. Phương pháp dạy học tích cực

Trong xu thế đổi mới giáo dục trên quan điểm “*Lấy học sinh làm trung tâm*” và “*Dạy học phát triển năng lực học sinh*”, GV âm nhạc cần học tập và vận dụng các PPDH tích cực để vận dụng một cách tốt nhất và hiệu quả trong việc tổ chức các HĐ dạy học môn Âm nhạc. Các phương pháp này bao gồm:

- Phương pháp đặt và giải quyết vấn đề;
- PPDH theo dự án;
- Phương pháp HĐ nhóm;
- Phương pháp đóng vai;
- Phương pháp động não.

Trong xu thế phát triển của khoa học giáo dục thế giới, ngoài các PPDH được phát triển có tính hệ thống như đã kể trên, nhiều kỹ thuật giáo dục mà giáo dục hiện đại đã, đang vận dụng và được đánh giá cao bởi tính hiệu quả của chúng trong lộ trình tích cực hoá HĐ dạy và học (tham khảo thêm tài liệu bồi dưỡng GV Module 2 về phương pháp và kỹ thuật dạy học âm nhạc của Chương trình ETEP quốc gia). Các kỹ thuật dạy học này bao gồm:

- Kỹ thuật thảo luận;
- Kỹ thuật châu (bể) cá;
- Kỹ thuật thông tin phản hồi;
- Kỹ thuật khăn trải bàn;
- Kỹ thuật các mảnh ghép;
- ... và nhiều kỹ thuật khác.

Việc vận dụng các phương pháp và kỹ thuật dạy học phải thật sự linh hoạt; phù hợp với đặc điểm, nhận thức của HS, với bối cảnh và các điều kiện sư phạm khác mới đạt được mục tiêu dạy học. Không nên áp dụng một cách gò bó, khiến cưỡng làm cho tiết học, bài học âm nhạc mất đi tính nghệ thuật, tự nhiên. Dù áp dụng phương pháp hay kỹ thuật dạy học nào thì vấn đề cần đặt quan trọng nhất là HS phải được trải nghiệm, học âm nhạc với niềm vui, sự hứng khởi và hoà mình vào những HĐ âm nhạc một cách tự tin và bản lĩnh.

IV. GIỚI THIỆU CÁC PHƯƠNG PHÁP DẠY HỌC ÂM NHẠC TIÊN TIẾN CỦA THẾ GIỚI

Ngoài các định hướng về phương pháp giáo dục âm nhạc chung, GV âm nhạc cần nghiên cứu và ứng dụng các PPDH âm nhạc tiên tiến của thế giới để mang lại cơ hội cho HS được tham gia tích cực, được hoà mình vào không gian của âm nhạc qua các HĐ đa dạng và phong phú. Các phương pháp này bao gồm:

1. Phương pháp Dalcroze (Thụy Sỹ)

Dựa trên quan điểm “*Âm thanh đi trước kí hiệu*” của Pestalozzi (1746 – 1827), nhà giáo dục âm nhạc người Thụy Sĩ, phương pháp Dalcroze định hướng xây dựng các kỹ năng, kiến thức âm nhạc cho trẻ em thông qua sự khám phá vận động âm nhạc dựa trên các tác nhân về tiết tấu (Rhythmic stimulus) (Campbell, 1991).

Các công cụ dạy học:

- Kí xướng âm theo hệ Do di động (Fixed Do);
- Biến tấu – Ngẫu hứng (Improvisation);
- Vận động theo nhịp điệu (Dalcroze eurhythmics).

2. Phương pháp Kodály (Hungary)

Môi trường giáo dục âm nhạc phải tích cực và đầy niềm vui với sự vận dụng đa dạng bài hát thiếu nhi, đồng dao, các trò chơi âm nhạc, vận động và các vũ điệu dân gian.

Các công cụ dạy học:

- Đọc nhạc bằng kí hiệu bàn tay (Hand signs);
- Âm tiết tấu (rhythm duration syllables);
- Nốt nhạc bằng hình tượng (Iconic notation);
- Tư liệu âm nhạc phải chú trọng âm nhạc dân ca và truyền thống, các tác phẩm âm nhạc cổ điển có tính nghệ thuật cao.

3. Phương pháp Orff Schulwerk (Đức)

Các HĐ âm nhạc dựa trên tính hệ thống bởi kết hợp hát, vũ điệu, vận động, đa dạng việc đọc âm hình tiết tấu và chơi nhạc cụ. Lớp học âm nhạc theo phương pháp này sử dụng rất nhiều nhạc cụ khác nhau, bao gồm các nhạc cụ tiết tấu và các nhạc cụ giai điệu.

Các công cụ dạy học:

- Nói theo nhịp điệu (Speech);
- Hát (Singing);
- Chơi nhạc cụ (Playing instruments):
 - + Bộ gõ cơ thể (Body percussion);
 - + Nhạc cụ cầm tay không định âm (Unpitched hand percussions).
- Nhạc cụ Orff (Orff instruments).

Các PPDH âm nhạc được giới thiệu trên có tính tiêu biểu và đang được vận dụng ở nhiều quốc gia trên thế giới, còn một số định hướng PPDH khác như Suzuki, Carabo-Cone, World Music Pedagogy khởi xướng bởi Patricia Shehan Campbell hay lí thuyết về học tập âm nhạc của Gordon,... Mỗi GV cần tìm hiểu, tự học và nghiên cứu; học qua các chương trình tập huấn chính thức của Bộ Giáo dục và Đào tạo; các khoá học trực tuyến để hiểu và vận dụng một cách khoa học, nâng cao tính tích cực, tạo môi trường học tập hào hứng, sinh động và vui nhộn cho HS.

V. TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC VÀ ĐÁNH GIÁ NĂNG LỰC ÂM NHẠC Ở LỚP 5

1. Tổ chức hoạt động dạy học phần Hát và đánh giá

SGK Âm nhạc 5 được thiết kế thành 8 chủ đề, mỗi chủ đề được thực hiện từ 3 đến 4 tiết, bao gồm:

- Chủ đề 1: *Vui ngày khai trường*;
- Chủ đề 2: *Bức tranh đồng quê*;
- Chủ đề 3: *Thắp sáng tương lai*;
- Chủ đề 4: *Kết nối yêu thương*;
- Chủ đề 5: *Mùa xuân tình bạn*;
- Chủ đề 6: *Vui cùng âm nhạc*;
- Chủ đề 7: *Giai điệu quê hương*;
- Chủ đề 8: *Hoa thơm dâng Bác*.

1.1. Nội dung học tập và yêu cầu cần đạt phần Hát lớp 5

Chương trình GDPT 2018 môn Âm nhạc giới hạn về nội dung và YCCĐ cho phần *Hát* như sau:

Lớp	Nội dung	Yêu cầu cần đạt
5	Bài hát tuổi HS (10 – 11 tuổi), bài dân ca Việt Nam và bài hát nước ngoài. Các bài hát có nội dung, âm vực phù hợp với độ tuổi; đa dạng về loại nhịp và tính chất âm nhạc.	– Hát đúng cao độ, trường độ, sắc thái. – Hát rõ lời và thuộc lời, biết cách lấy hơi, duy trì được tốc độ ổn định. – Biết hát với các hình thức đơn ca, song ca, tốp ca, đồng ca. – Cảm nhận được tình cảm của bài hát; biết điều chỉnh giọng hát để tạo nên sự hài hoà. – Nêu được tên bài hát, tên tác giả và nội dung của bài hát. – Phân biệt được sự giống nhau hoặc khác nhau giữa các câu hát. – Bước đầu biết nhận xét về việc trình diễn bài hát của bản thân hoặc người khác. – Biết hát kết hợp gõ đệm hoặc vận động. – Biết biểu diễn bài hát ở trong và ngoài nhà trường với hình thức phù hợp.

Số lượng bài hát theo SGK lớp 5 là 8 bài, được bố trí theo 8 chủ đề:

- Chủ đề 1: *Đường đến trường vui lắm!* (nhạc: Lưu Hà An, lời (ý thơ): Nhật Hoa)
- Chủ đề 2: *Dắt trâu ra đồng* (nhạc và lời: Minh Châu)
- Chủ đề 3: *Những bông hoa những bài ca* (nhạc và lời: Hoàng Long)
- Chủ đề 4: *A-ri-rang khúc hát quê hương* (dân ca Hàn Quốc, lời Việt: Đặng Châu Anh)
- Chủ đề 5: *Mùa xuân tình bạn* (nhạc và lời: Cao Minh Khanh)
- Chủ đề 6: *Đi theo ánh sao âm nhạc* (*Follow the Drinking Gourd*, dân ca Mỹ, lời: Tô Ngọc Tú).
- Chủ đề 7: *Trống cơm* (Dân ca đồng bằng Bắc Bộ, sưu tầm và kí âm: Minh Châu).
- Chủ đề 8: *Hoa thom dâng Bác* (nhạc và lời: Hà Hải)

Các chủ đề được xây dựng dựa trên tiêu chí về nội dung âm nhạc. Tuy nhiên, các bài hát ở mỗi chủ đề được chọn lọc và sắp xếp có xu hướng về nhà trường, thầy, cô; các sự kiện lớn trong xã hội và cộng đồng; lễ hội truyền thống của dân tộc, những vùng dân ca trong và ngoài nước,...

Ngoài các bài hát trong SGK, GV được quyền lựa chọn các bài hát khác để dạy cho HS từ các bài hát được nhóm tác giả chọn lọc và đưa vào *Âm nhạc 5 – Sách giáo viên* hoặc từ các bài hát thiếu nhi (đã được công bố và có nguồn xuất bản tin cậy) đang phổ biến. Tuy nhiên, cần chú ý đến sự tương ứng về chủ đề, nội dung bài hát trong SGK; độ khó về tiết tấu và giai điệu sao cho phù hợp với đặc điểm giọng hát và nhận thức của HS lớp 5. GV khi lựa chọn các bài hát thay thế cần được sự thông qua của tổ chuyên môn, hiệu trưởng nhà trường để bảo đảm các yêu cầu về quản lí học liệu của cơ sở giáo dục.

1.2. Tổ chức hoạt động dạy học phần Hát

Trong tài liệu này, nhằm tôn trọng sự sáng tạo của mỗi GV, các bước dạy học hát không được đánh số thứ tự. GV được quyền tổ chức lớp học của mình theo các trật tự khác nhau, miễn sao HS đạt được mục tiêu dạy học và các YCCĐ.

• *Tiết học hát*

- Tìm hiểu bài hát (tên bài, nội dung bài thể hiện qua lời ca, tên tác giả; dân ca dân tộc, quốc gia nào, ...).
- Đọc lời ca (nên đọc theo tiết tấu).
- Nghe hát mẫu (GV hát, nghe qua file ghi âm, băng đĩa, nghe GV thể hiện giai điệu bài hát trên nhạc cụ, ...).
- Khởi động giọng: nên tiến hành như một trò chơi âm nhạc nhằm tác động đến HĐ của cơ quan phát âm, khám phá khả năng phát âm của giọng nói – giọng hát (vocal exploration); chú ý nên khai thác các yếu tố âm hình tiết tấu, thang âm, tính chất âm nhạc khi thiết kế các HĐ Khởi động giọng.
- Tập hát (theo lời móc xích, theo phân đoạn ngắn, ...), theo lời mô phỏng,...
- Hát cả bài.
- Hát với nhạc đệm.
- Luyện tập, biểu diễn.

• *Phản ôn tập và phát triển kỹ năng*

- Nghe lại bài hát đã học.
- Nhắc lại tên bài hát, tác giả, nội dung (có thể dùng tranh hoặc hình ảnh minh họa gợi ý).
- Hát lại và sửa chỗ sai (nếu có), luyện tập các chỗ khó.
- Thể hiện sắc thái.
- Hát kết hợp gõ đệm, vận động theo nhạc; hát kết hợp với thực hiện các vận động theo Body percussion hoặc cả hai.
- Hát kết hợp trò chơi.
- Thi đua giữa các tổ, nhóm.
- Trình bày hoặc biểu diễn bài hát theo các hình thức đơn ca, song ca, tốp ca, đồng ca.
- Cảm nhận về tính chất âm nhạc của bài hát như: cường độ, tốc độ, giai điệu và tiết tấu.

1.3. Đánh giá

- Chú trọng đánh giá thường xuyên hơn là đánh giá định kì; đánh giá ngay trong giờ học hát hoặc ôn tập bài hát.
- Đánh giá theo cặp, nhóm nhỏ nhằm động viên các HS thiếu tự tin, giọng không hay; đánh giá cá nhân để xác định mức độ tiến bộ của HS; để khuyến khích những HS có năng khiếu ca hát.
- Đánh giá kết hợp kỹ năng hát và các kỹ năng khác như gõ đệm, vận động, Body percussion, múa, ... Tuy nhiên, chỉ giao một nhiệm vụ kết hợp trong mỗi lần đánh giá HS. Vận dụng kiểu hát: nối tiếp, đối đáp, hát có lĩnh xướng.
- Cần khuyến khích HS tự đánh giá và đánh giá lẫn nhau (chú trọng các yếu tố tích cực, hạn chế đánh giá các yếu tố tiêu cực).

2. Tổ chức hoạt động dạy học phần Nghe nhạc và đánh giá

2.1. Nội dung học tập và yêu cầu cần đạt phần Nghe nhạc lớp 5

Chương trình GDPT 2018 môn Âm nhạc giới hạn về nội dung và YCCĐ cho phần *Nghe nhạc* như sau:

Lớp	Nội dung	Yêu cầu cần đạt
5	Một số bản nhạc có lời và không lời phù hợp với độ tuổi.	– Biết lắng nghe và biểu lộ cảm xúc; biết vận động cơ thể hoặc gõ đệm phù hợp với nhịp điệu. – Bước đầu cảm nhận được vẻ đẹp của tác phẩm âm nhạc; biết tưởng tượng khi nghe nhạc. – Nêu được tên bản nhạc và tên tác giả.

2.2. Tổ chức hoạt động dạy học phần Nghe nhạc

• Nghe nhạc có lời

Trong Chương trình môn Âm nhạc lớp 5, nhạc có lời chủ yếu là các ca khúc thiếu nhi có chủ đề hay nội dung gần gũi; thể loại, hình thức và cấu trúc phù hợp với đặc điểm âm nhạc lứa tuổi. Mục tiêu của nội dung học tập này để phát triển tai nghe âm nhạc; mở rộng vốn bài hát thiếu nhi, dân ca; tăng cường hiểu biết và cảm thụ âm nhạc cho HS. Hơn thế nữa, HĐ này hình thành thói quen nghe nhạc cho HS, làm phong phú đời sống tinh thần cho các em.

Các bước dạy phần *Nghe nhạc có lời* có thể như sau:

- Giới thiệu ca khúc (tên ca khúc, tên và chân dung tác giả; dân ca dân tộc, quốc gia,...).
- Nghe ca khúc (nghe biểu diễn từ audio/ video hoặc GV hát,...), có thể kết hợp các vận động cơ thể đơn giản để hoà nhịp khi nghe nhạc.
- HS trả lời các câu hỏi gợi ý của GV khi nghe lại ca khúc (đặc điểm âm nhạc: vui – buồn, nhanh – chậm; cảm xúc của HS: thích – không thích, hay – không hay; nội dung và ý nghĩa của lời ca,...).
- GV đưa ra các đánh giá chung về bài hát; liên hệ giáo dục PC cho HS.

• Nghe nhạc không lời

Các bước dạy *Nghe nhạc không lời* có thể như sau:

- Mở nhạc (audio/ video biểu diễn của tác phẩm), có thể kết hợp cho HS bắt chước vận động của GV.
- Nghe và quan sát hình ảnh minh hoạ, kết hợp các vận động đơn giản (HS phản ứng và làm theo GV).
- GV đưa cho HS các câu hỏi gợi ý về bản nhạc, cảm xúc cá nhân (hay – không hay, thích – không thích) và đặc điểm âm nhạc (vui – buồn, nhanh – chậm,...).
- Nghe nhạc và hình dung về sự vật, hiện tượng (theo gợi ý của GV).
- Mô tả hình ảnh HS tưởng tượng khi nghe nhạc qua hình vẽ, vận động; đặc biệt HS nghe nhạc, tưởng tượng ra một câu chuyện và kể lại cho thầy, cô cùng các bạn. Đây là một tư duy bậc cao của nhận thức trong HĐ nghe nhạc. GV cần kiên trì, lắng nghe những câu chuyện khác nhau của HS và tôn trọng cách suy nghĩ, truyền đạt, diễn tả có tính cá nhân của từng HS; tránh các tình tiết áp đặt từ GV hay từ ý tưởng HS khác.

Chú ý: GV có thể chọn lựa, thiết kế và thực hiện trình tự các bước khác nhau một cách linh hoạt và sáng tạo, không nên mặc định hay gò ép các bước theo một trật tự nào nhằm đạt được mục tiêu và YCCĐ của bài học.

2.3. Đánh giá

GV nên quan sát, đánh giá thường xuyên hơn là định kì. Đánh giá ngay khi HS tham gia HĐ *Nghe nhạc*. Đánh giá định kì có thể thực hiện theo cặp, nhóm nhỏ để động viên các HS thiếu tự tin hoặc hạn chế về năng khiếu, kĩ năng âm nhạc.

Đánh giá năng lực nghe nhạc (mỗi lần đánh giá GV nên chọn 1 hoặc 2 nhiệm vụ) của HS thông qua các hình thức sau:

- HS nghe, nêu được tên ca khúc, tác giả hay dân ca dân tộc, vùng, quốc gia nào tuy đặc trưng từng bài (chủ yếu cho nhạc có lời).
- HS nghe và vận động theo nhạc.
- HS nêu được đặc điểm chung về nội dung, tính chất âm nhạc (nhANH – chậm, vui – buồn,...).
- HS nghe, ứng tác hoặc sáng tạo vận động (mức độ cao) tại chỗ.
- HS nêu cảm xúc, mô tả tưởng tượng bằng bức tranh (đơn giản) hoặc một câu chuyện của cá nhân, nhóm,...

3. Tổ chức hoạt động dạy học phần **Độc nhạc và đánh giá**

3.1. Nội dung học tập và yêu cầu cần đạt phần **Độc nhạc lớp 5**

Chương trình GDPT 2018 môn Âm nhạc giới hạn về nội dung và YCCĐ cho phần *Độc nhạc* như sau:

Lớp	Nội dung	Yêu cầu cần đạt
5	Giọng Đô trưởng. Các bài đọc nhạc ngắn, dễ đọc, âm vực phù hợp với độ tuổi. Sử dụng trường độ: trắng, trắng có chấm đôi, đen, móc đơn và các dấu lặng.	– Đọc đúng cao độ gam Đô trưởng. – Đọc đúng tên nốt; thể hiện đúng cao độ và trường độ bài đọc nhạc. – Hiểu được các kí hiệu trong bài đọc nhạc; phân biệt được sự giống nhau hoặc khác nhau của các nét nhạc. – Biết đọc nhạc kết hợp gõ đệm.

YCCĐ đối với HS lớp 5 bậc tiểu học về NLÂN ở phần *Độc nhạc* đã nâng cao hơn so với các lớp 1, 2, 3. HS làm quen với việc đọc trên khuôn nhạc theo kí âm phương Tây. Tuy nhiên, GV nên tiếp tục duy trì việc thực hành đọc nhạc theo kí hiệu bàn tay như một công cụ của PPDH. Qua đọc nhạc bằng kí hiệu bàn tay, GV có thể khai thác khả năng ứng tấu của HS, tăng cường mối liên kết các kênh hình ảnh, kí hiệu,... tác động vào các giác quan khác nhau của trẻ.

3.2. Tổ chức hoạt động dạy học phần **Độc nhạc**

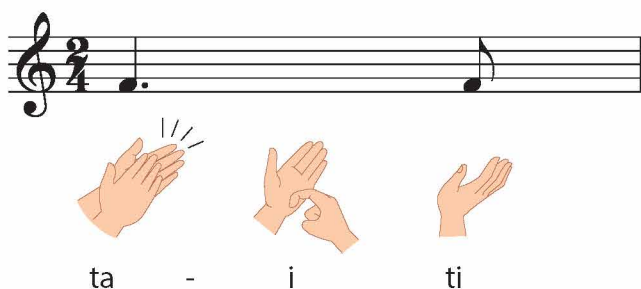
Ở SGK Âm nhạc 5, HS sẽ đọc thang âm, đọc mẫu tiết tấu, đọc bài đọc nhạc (được đánh số thứ tự). Các bài đọc nhạc không ghi kí hiệu bàn tay ở dưới nốt nhạc nhằm mục đích cho HS làm quen và đọc bằng hình nốt.

Cao độ chủ yếu của các bài đọc nhạc là Đô – Rê – Mi – Pha – Son – La – Si – Đô 2; HS đã đọc đầy đủ hệ thống 7 âm theo thang âm Đô trưởng.

Các bước dạy phần *Độc nhạc* có thể như sau:

- Bước 1: GV giới thiệu, hướng dẫn HS tìm hiểu bài đọc nhạc (cao độ, thang âm, trường độ, nhóm tiết tấu, sự nhắc lại của các motif, tiết nhạc,...), có thể sử dụng hình thức trò chơi để HS được khám phá và trải nghiệm.
- Bước 2: GV hướng dẫn HS đọc thang âm, luyện tập đọc mẫu tiết tấu bằng các âm tiết tấu (ta, ti-ti,... theo phương pháp Kodály); có thể kết hợp với kí hiệu bàn tay. Tiết tấu mới cho phần đọc nhạc lớp 5 là nốt đen chấm đôi và móc đơn (đọc là ta-i ti). Cách gõ tay đếm phách cho mẫu tiết tấu này:
 - + Phách 1: vỗ hai tay vào nhau ở vị trí ngang ngực;
 - + Nửa đầu phách 2 (chấm đôi): giữ tay trái, tay phải dùng ngón trỏ nhấn vào lòng bàn tay trái;

+ Nửa sau phách 2 thì tay phải hất ngược lên.

- Bước 3: GV hướng dẫn HS bài đọc nhạc theo từng tiết nhạc, câu nhạc; có thể đọc tên nốt với tiết tấu để HS nhận dạng liên kết tiết tấu của bài cũng như sự lặp lại về tiết tấu giữa các câu nhạc, cấu trúc của bài.
- Bước 4: Đọc kết hợp cả bài, đọc với nền nhạc (chú ý tốc độ từ chậm đến nhanh dần). HĐ đọc nhạc kết hợp với Body percussion chỉ nên thực hiện khi HS đã đọc nhuần nhuyễn hoặc thuộc bài. Với mức nâng cao, GV có thể cho HS làm việc theo nhóm và đặt lời ca theo gợi ý về chủ đề hay phần mẫu cho trước. HĐ này không nên thực hiện thường xuyên ở mỗi chủ đề mà chỉ một vài bài đọc nhạc có giai điệu hay,...

Chú ý: GV có thể linh hoạt vận dụng các bước mà không nhất thiết tuân theo thứ tự; có thể thực hiện một vài bước trong tổ chức một HĐ dạy học sao cho đạt được mục tiêu dạy học. Bởi mỗi bước đều hàm ý trọng tâm phát triển một kỹ năng nhất định.

3.3. Đánh giá

Đánh giá năng lực đọc nhạc của HS thông qua các hình thức sau:

- HS tự nghĩ ra một mẫu âm gồm các nốt đã cho, đọc nhạc kết hợp với thể hiện nốt nhạc bàn tay.
- HS quan sát bài đọc nhạc, đọc được cao độ, trường độ các tiết nhạc, bài đọc nhạc.
- HS đọc bài đọc nhạc kết hợp với thể hiện nốt nhạc bàn tay.

Khi đánh giá kỹ năng đọc nhạc của HS nên đánh giá từng phần:

- + Cao độ;
- + Tiết tấu;
- + Kết hợp cao độ và tiết tấu.

Chủ yếu phần kiểm tra là để đánh giá sự tiến bộ về việc phát triển kỹ năng đọc nhạc của HS. GV nên đồng hành, giúp đỡ, động viên HS để các em tự tin và quen dần với việc đọc âm thanh có cao độ, biết yêu âm nhạc và thích được tham gia các HĐ âm nhạc. Ở một số HS gặp khó khăn trong phát âm (vì nhiều nguyên nhân về sinh lý, thể lý hoặc tâm lý,...), GV cần nhẹ nhàng, khuyến khích để các em quen dần. Cần nhớ rằng, chính việc đọc nhạc cũng là một biện pháp để điều chỉnh các khiếm khuyết về tai nghe và phát âm của trẻ.

Cần chú ý đến tính vừa sức và trí nhớ âm nhạc của HS lớp 5 khi soạn các đề kiểm tra. Các mẫu âm sử dụng để đánh giá việc đọc nhạc của HS cần:

- + Ngắn (5 đến 6 nốt);
- + Liên bậc hoặc quãng gần; không nhảy quãng;
- + Nối kết tiết tấu mạch lạc; phải kết thúc ở các nốt trắng hoặc đen; không tạo các hiệu ứng của đảo phách, nghịch phách.

4. Tổ chức hoạt động dạy học phần Nhạc cụ và đánh giá

4.1. Nội dung học tập và yêu cầu cần đạt phần Nhạc cụ lớp 5

Chương trình GDPT 2018 môn Âm nhạc giới hạn về nội dung và YCCĐ cho phần *Nhạc cụ* như sau:

Lớp	Nội dung	Yêu cầu cần đạt
5	Một số bài tập tiết tấu và giai điệu đơn giản. Sử dụng trường độ các nốt: trắng, trắng có chấm dôi, đen, đen có chấm dôi, móc đơn và các dấu lặng.	– Bước đầu biết chơi nhạc cụ đúng tư thế và đúng kĩ thuật. – Thể hiện đúng cao độ, trường độ các bài tập tiết tấu và giai điệu; duy trì được tốc độ ổn định. – Biết điều chỉnh cường độ để tạo nên sự hài hoà; biểu lộ cảm xúc phù hợp với tính chất âm nhạc. – Biết sử dụng nhạc cụ để đệm cho bài hát. – Tự làm được nhạc cụ gõ đơn giản từ chất liệu sẵn có (ống nước, ống tre, ống nhựa,...). – Biết biểu diễn nhạc cụ ở trong và ngoài nhà trường với hình thức phù hợp.

4.2. Tổ chức hoạt động dạy học phần Nhạc cụ

Phần *Nhạc cụ* SGK Âm nhạc 5 được thiết kế gồm 2 mạch nhỏ: Nhạc cụ tiết tấu và Nhạc cụ giai điệu (recorder và kèn phím). Theo Chương trình GDPT 2018 môn Âm nhạc thì nội dung Nhạc cụ tiết tấu là bắt buộc; trong khi nội dung Nhạc cụ giai điệu là có tính mở. Những trường nào chưa đủ điều kiện thì có thể triển khai mạch Nhạc cụ giai điệu sau.

• Nhạc cụ tiết tấu

Trong SGK Âm nhạc 5, các nhạc cụ gõ được sử dụng là những nhạc cụ dân tộc, bao gồm: thanh phách, song loan, trống nhỏ; các nhạc cụ phương Tây bao gồm: triangle, tambourine, castanet, macaras,... Phần Body percussion sử dụng các động tác phổ biến và dễ thực hiện như vỗ tay, vỗ chân, vỗ đùi, giậm chân. Các mẫu bài tập được thiết kế theo nhóm 4 phách đơn giản. Hình ảnh minh hoạ tiết tấu sinh động hấp dẫn và phù hợp với HS lớp 5.

Chú ý: Do sự tăng cường phần Nhạc cụ giai điệu theo Chương trình GDPT 2018 môn Âm nhạc nên các bài tập gõ đệm cho bài hát đa số chỉ dùng một trong các nhạc cụ gõ nhất định. Tuy nhiên, trong thực tế dạy học GV có thể tăng cường thêm các nhạc cụ gõ khác hoặc các vận động gõ đệm Body percussion để HĐ của HS phong phú và đa dạng hơn.

• Nhạc cụ giai điệu

Các GV ở từng trường, địa phương có thể chọn recorder hoặc kèn phím để học trong giai đoạn lớp 5. Tuy nhiên, tùy điều kiện cơ sở vật chất, khả năng trang bị nhạc cụ cho HS của phụ huynh, khả năng chơi nhạc cụ của GV để đưa ra các phương án thực hiện dạy học Nhạc cụ giai điệu trên lớp.

SGK lớp 5 viết phần này cho cả hai nhạc cụ recorder và kèn phím. Trong đó, đối với sáo recorder sách cung cấp thêm hai nốt nhạc cơ bản là Đô 2 và Rê 2. Như vậy, hết lớp 5 HS sẽ được học thối những bài tập ở 5 nốt Son, La, Si, Đô 2 và Rê 2. Đối với kèn phím, sách cung cấp thêm hai nốt mới là Pha và Son. Như vậy, hết lớp 5 HS chỉ chơi được các bản nhạc gồm năm nốt Đô, Rê, Mi, Pha và Son. Nghĩa là tay phải vẫn chưa có các chuyển động phức tạp hay chéo ngón mà đa số là các bài tập rất đơn giản và phù hợp cho HS ở mọi vùng miền khác nhau.

Thực tế, sự tiếp thu và kỹ năng âm nhạc của HS có thể có nhiều khác biệt. Đối với các trường mà HS ở mức khá giỏi, ngoài các bài thực hành trong SGK, GV có thể chủ động vận dụng các bài đọc nhạc, bài tập từ những sách hướng dẫn chơi nhạc cụ hay trích đoạn nhỏ những bài hát HS đã được học để tăng cường; miễn sao chất lượng bài học phù hợp và không gây quá tải cho HS. GV được giao cho sự chủ động nhưng cần phải nhận biết và đánh giá được khả năng tiếp thu, khả năng thực hành của HS ở các mức độ khác nhau để có thể giao thêm các bài tập cho từng nhóm HS bảo đảm được tính vừa sức và không tạo các áp lực trên HS, làm cho HS cảm giác nặng nề và quá tải; mất đi niềm vui và hứng thú trong học tập âm nhạc.

Riêng trong SGK Âm nhạc 5, một hình thức tổ chức HĐ học tập mới được thiết kế cho nội dung này. Đó là sử dụng Nhạc cụ giai điệu (recorder hoặc kèn phím) để đệm cho bài hát nhằm thỏa mãn các YCCĐ của Chương trình GDPT 2018 môn Âm nhạc. Việc biên soạn các bài học nâng cao cho hình thức học này cần phải được GV tính toán về các quan hệ hoà âm, những nốt cụ thể trên từng loại nhạc cụ mà HS đã được học và đặc biệt là việc lựa chọn bài hát hay và quen thuộc (có thể sử dụng các bài hát đã được học ở những lớp trước). Các mẫu soạn đệm cần ổn định về âm hình, có tính lặp đi lặp lại (dạng ostinato) để HS dễ thể hiện trên nhạc cụ; hơn thế nữa, GV cần tính toán đến sự chuyển động của các ngón tay sao cho không bị gượng ép hoặc thiếu tính liên mạch.

Chú ý: Recorder được chọn để sử dụng và viết vào SGK Âm nhạc 5 là loại B (viết tắt của từ Baroque). Đây là loại recorder phổ biến trong giáo dục âm nhạc thế giới và thuận lợi cho HS tiểu học sử dụng so với loại G (German).

Các bước dạy phần *Nhạc cụ* có thể như sau:

- Bước 1: GV giới thiệu nhạc cụ và hướng dẫn những kỹ thuật chơi nhạc cụ, các nốt mới và thế bấm trên nhạc cụ (giai điệu) để HS làm quen và thực hiện.
- Bước 2: GV yêu cầu HS quan sát và thực hiện mẫu luyện tập từ 2 – 4 lần. Sau đó, HS tự thực hiện các kỹ thuật, động tác hoặc mẫu âm (tiết tấu, giai điệu) được học. Ở những bài tập khó, GV nên làm mẫu với tốc độ chậm trong vài lần để HS quan sát và mô phỏng dễ dàng.
- Bước 3: GV hướng dẫn HS rèn luyện từng mẫu bài tập; quan sát, giúp những HS thực hiện chưa được tốt, cần chỉnh sửa. Sau đó, thực hiện bài thực hành.
- Bước 4: HS kết hợp các mẫu gõ đệm với bài hát (đối với nhạc cụ tiết tấu); chơi bài thực hành nhạc cụ giai điệu theo nhóm, theo cặp; sau đó, cho HS từ các nhóm tạo thành nhóm mới và chơi kết hợp với nhau.

4.3. Đánh giá

Đánh giá năng lực nhạc cụ của HS thông qua các hình thức sau:

- HS quan sát, thực hiện đúng các mẫu nhạc cụ gõ và Body percussion; mẫu tiết tấu, giai điệu do GV giới thiệu hoặc trong SGK.
- HS gõ đệm cho bài hát bằng thanh phách, song loan, trống nhỏ,...; triangle, tambourine, castanet, macaras,... và các động tác Body percussion theo mẫu đã học.
- HS thể hiện đúng nốt nhạc, kỹ thuật chơi nhạc cụ và bài thực hành trên nhạc cụ giai điệu.
- HS biết lặp lại có thay đổi mẫu tiết tấu đơn giản từ những gợi ý của GV.

Khi đánh giá kỹ năng đọc nhạc của HS nên đánh giá từng phần:

- Mẫu tiết tấu;
- Mẫu Body percussion;

- Bài thực hành Nhạc cụ giai điệu;
- Kết hợp các mẫu để gõ đệm cho bài hát;
- Kết hợp chơi nhạc cụ theo nhóm, cặp, cá nhân.

Chủ yếu phần kiểm tra là để đánh giá sự tiến bộ về việc phát triển kỹ năng chơi nhạc cụ của HS. GV nên đồng hành, giúp đỡ, động viên HS để các em tự tin và quen dần với việc chơi nhạc cụ, khơi gợi sự hiểu biết âm nhạc và thích được tham gia các HĐ âm nhạc. Phát triển NLÂN cho HS thông qua việc HS sáng tạo các mẫu tiết tấu. Chơi nhạc cụ cũng góp phần rèn luyện PC năng lực làm việc nhóm cho HS.

Cần chú ý đến tính vừa sức của HS lớp 5 khi soạn các đề kiểm tra. Các mẫu tiết tấu sử dụng để đánh giá việc học nhạc cụ của HS lớp 5 cần:

- Mẫu gồm 2, 3, 4 phách, sử dụng hình nốt trắng chấm đôi, nốt trắng, nốt đen, móc đơn và dấu lặng.
- Tạo cảm giác nghỉ ở những phách cuối để HS dễ dàng lặp lại mẫu.

5. Tổ chức hoạt động dạy học phần Lí thuyết âm nhạc và đánh giá

5.1. Nội dung học tập và yêu cầu cần đạt phần Lí thuyết âm nhạc lớp 5

Chương trình GDPT 2018 môn Âm nhạc giới hạn về nội dung và YCCĐ cho phần *Lí thuyết âm nhạc* như sau:

Lớp	Nội dung	Yêu cầu cần đạt
5	– Trọng âm, phách, ô nhịp, vạch nhịp. – Nhịp $\frac{2}{4}$, $\frac{3}{4}$.	– Nhận biết và thể hiện được một số kí hiệu âm nhạc thông qua thực hành. – Cảm nhận được tính chất nhịp $\frac{2}{4}$, $\frac{3}{4}$. – Biết ghi chép bản nhạc đơn giản theo hướng dẫn của GV.

5.2. Tổ chức hoạt động dạy học phần Lí thuyết âm nhạc

Các bước dạy phần *Lí thuyết âm nhạc* có thể như sau:

• Bước 1: Khởi động

- Tổ chức trò chơi vận động có liên quan đến nội dung bài học (ví dụ: chuyển động bàn tay theo hình khoá Son, nổi hình nốt nhạc và dấu lặng,...).
- Cho HS thực hành xác định, chỉ ra các kí hiệu trên bản nhạc có kiến thức lí thuyết âm nhạc đã học.

• Bước 2: Tìm hiểu nội dung về Lí thuyết âm nhạc

- GV đặt các câu hỏi gợi mở để HS quan sát, tự tìm hiểu, phát hiện ra các kí hiệu âm nhạc sẽ học qua các bài hát, bài đọc nhạc (nên sử dụng ngay trên SGK nếu có),...
- GV cho HS tập ghi chép các kí hiệu âm nhạc, thực hiện các bài tập đơn giản trong vở bài tập.

• Bước 3: Thực hành nhận biết các kí hiệu âm nhạc

- Cho HS quan sát bản nhạc (bài hát, bài đọc nhạc) để chỉ ra những kí hiệu âm nhạc có liên quan.
- Có thể tổ chức cho HS chơi trò chơi nhận diện kí hiệu âm nhạc.

Chú ý: Lí thuyết âm nhạc ở lớp 5 chủ yếu giới thiệu cho HS làm quen với các kí hiệu về nhịp, đặc biệt loại nhịp $\frac{2}{4}$ và $\frac{3}{4}$. Nhận biết và trải nghiệm các khái niệm, kí hiệu âm nhạc như trọng âm, phách, ô nhịp, vạch nhịp chủ yếu thông qua HĐ thực hành âm nhạc như: *Hát, Đọc nhạc và Nhạc cụ*. Các khái niệm được làm rõ và ngắn, ngôn ngữ sử dụng khá gần gũi, chủ yếu nhận diện các kí hiệu đó qua các bản nhạc, bài hát có trong SGK khi hát, đọc nhạc, chơi nhạc cụ, tìm hiểu bản nhạc,... Do vậy, để đảm bảo tính hiệu quả trong dạy học nội dung này, GV cần tiến hành song song việc trải nghiệm thực hành và cung cấp kiến thức cho HS; tích hợp dạy lí thuyết âm nhạc trong các nội dung: Hát, Đọc nhạc và Nhạc cụ. GV cần tránh việc yêu cầu HS học thuộc lòng các khái niệm một cách máy móc, dễ gây cho các em cảm giác nhàm chán.

5.3. Đánh giá

Đánh giá năng lực hiểu biết lí thuyết âm nhạc của HS thông qua các hình thức sau:

- HS chỉ ra được kí hiệu đã học trên bản nhạc.
- HS viết, vẽ ra trên các mẫu giấy các kí hiệu âm nhạc đã học.
- HS gọi tên được các kí hiệu âm nhạc, phân biệt được kí hiệu này với kí hiệu khác.

6. Tổ chức hoạt động dạy học phần Thường thức âm nhạc và đánh giá

6.1. Nội dung học tập và yêu cầu cần đạt phần Thường thức âm nhạc lớp 5

Chương trình GDPT 2018 môn Âm nhạc giới hạn về nội dung và YCCĐ cho phần *Thường thức âm nhạc* như sau:

Lớp	Nội dung	Yêu cầu cần đạt
5	<i>Tìm hiểu nhạc cụ:</i> Một số nhạc cụ phổ biến của Việt Nam và nước ngoài.	– Nêu được tên và một vài đặc điểm của nhạc cụ; mô tả được động tác chơi nhạc cụ. – Cảm nhận và phân biệt được âm sắc của nhạc cụ; nhận biết được một số nhạc cụ khi xem biểu diễn.
	<i>Câu chuyện âm nhạc:</i> Một số câu chuyện âm nhạc phù hợp với độ tuổi.	– Nêu được tên các nhân vật yêu thích hoặc ý nghĩa của câu chuyện. – Biết kể lại câu chuyện theo cách riêng. – Biết minh hoạ cho một số tình tiết của câu chuyện bằng âm thanh hoặc động tác.
	<i>Tác giả và tác phẩm:</i> Một số nhạc sĩ sáng tác ca khúc thiếu nhi.	– Nêu được đôi nét về cuộc đời nhạc sĩ và kể tên một vài ca khúc tiêu biểu. – Cảm nhận được vẻ đẹp của giai điệu và lời ca trong ca khúc. – Biết vận dụng một vài ca khúc tiêu biểu vào các HĐ âm nhạc.
	<i>Hình thức biểu diễn:</i> độc tấu, song tấu, tam tấu, tứ tấu, hoà tấu.	– Phân biệt được hình thức biểu diễn đơn ca, song ca, tốp ca, đồng ca. – Vận dụng phù hợp các hình thức đơn ca, song ca, tốp ca, đồng ca trong HĐ âm nhạc.

6.2. Tổ chức hoạt động dạy học nội dung Tìm hiểu nhạc cụ và đánh giá

6.2.1. Tổ chức hoạt động dạy học nội dung Tìm hiểu nhạc cụ

- Bước 1: GV giới thiệu cho HS về các loại nhạc cụ có trong bài học. Có thể dùng hình ảnh hoặc nhạc cụ trực quan để minh họa cho bài học.
- Bước 2: GV cho HS khám phá các nhạc cụ bằng hình ảnh, video biểu diễn (hoặc tiếp xúc trực tiếp nếu có điều kiện); nhận biết âm thanh đặc trưng và cách chơi nhạc cụ.
- Bước 3: GV gợi ý để HS rút ra các đặc điểm về hình dáng, cấu trúc, cách sử dụng cơ bản của từng loại nhạc cụ.
- Bước 4: GV cho HS xem một số video minh họa biểu diễn loại nhạc cụ có trong bài học.

6.2.2. Đánh giá

Đánh giá năng lực hiểu biết nhạc cụ của HS thông qua các hình thức sau:

- HS nêu được tên nhạc cụ, phân biệt được nhạc cụ đó với các nhạc cụ khác.
- HS nhận biết được nhạc cụ đó trong dàn nhạc khi đang biểu diễn trong video, hình ảnh minh họa,...

6.3. Tổ chức hoạt động dạy học nội dung Câu chuyện âm nhạc và đánh giá

6.3.1. Tổ chức hoạt động dạy học nội dung Câu chuyện âm nhạc

Xu hướng chung của giáo dục âm nhạc tại nhiều quốc gia tiên tiến hiện nay sử dụng câu chuyện âm nhạc để tạo điều kiện cho HS trải nghiệm, khám phá các kiến thức và kỹ năng âm nhạc như: các phương tiện biểu hiện âm nhạc (cao độ, trường độ, cường độ, âm sắc), NLÂN cá nhân (mô phỏng, phản ứng, phân tích, sáng tạo,...). Câu chuyện trong giáo dục âm nhạc vận dụng cách kể chuyện và minh họa bằng hình ảnh để tăng tính hấp dẫn đối với HS.

Các bước dạy nội dung *Câu chuyện âm nhạc* có thể như sau:

- Bước 1: Giới thiệu một vài nét về các nhân vật (sử dụng tranh ảnh minh họa). Gợi ý cho HS khám phá về tính cách, vận động, âm thanh của các con vật, sự vật hoặc nhân vật có trong câu chuyện.
- Bước 2: Giới thiệu và cho HS mô phỏng các âm thanh của sự vật, thể hiện các mẫu âm và vận động của các nhân vật trong câu chuyện.
- Bước 3: GV kể cho HS nghe chuyện (theo tranh hoặc trên nền nhạc), khi đến những điểm nhấn cần sự phụ họa của HS thì tạm dừng và ra dấu cho HS thể hiện các mẫu âm hay vận động.
- Bước 4: Đối với các câu chuyện để giới thiệu về các chủ đề hoặc trích đoạn âm nhạc cổ điển thì GV vận động, diễn xuất (như đóng kịch câm), gợi ý cho HS tự hình dung ra nội dung các câu chuyện theo cách riêng của mình. GV chỉ cung cấp về tên tác giả, tác phẩm của trích đoạn âm nhạc sau khi HS nghe, vận động, diễn xuất và HĐ trải nghiệm.

6.3.2. Đánh giá

Đánh giá năng lực hiểu biết câu chuyện âm nhạc của HS thông qua các hình thức sau:

- HS nêu được ý nghĩa nội dung câu chuyện.
- HS nêu được tên các nhân vật có trong câu chuyện.
- HS mô phỏng lại được các âm thanh của các sự vật có trong câu chuyện.
- HS kể lại được khái quát nội dung câu chuyện.

6.4. Tổ chức hoạt động dạy học nội dung Tác giả, tác phẩm và đánh giá

6.4.1. Tổ chức hoạt động dạy học nội dung Tác giả, tác phẩm

Nội dung *Tác giả, tác phẩm* được thiết kế trong phần *Thường thức âm nhạc* lớp 5. Trong đó, chủ yếu là giới thiệu “một số nhạc sĩ sáng tác ca khúc thiếu nhi”. SGK biên soạn theo Chương trình GDPT 2018 môn Âm nhạc mới chỉ có một thời lượng rất ít cho nội dung này ở lớp 5.

Các bước dạy nội dung *Tác giả, tác phẩm* có thể như sau:

– Bước 1: Sử dụng ảnh chân dung của tác giả phóng to khổ lớn để HS dễ ghi nhớ; nên dán sẵn lên bảng hoặc trên file trình chiếu (powerpoint) để tác động đến thị giác của HS suốt thời gian bài học. GV cố gắng gợi ý cho HS liên hệ những bài hát hay bản nhạc cùng tác giả hay có những liên quan cụ thể đến tác giả đó.

– Bước 2: Giới thiệu sơ lược tiểu sử của tác giả.

Chú ý: Phần tiểu sử chỉ nên nhấn mạnh các đặc điểm lớn có tính bao quát về tác giả; không nên yêu cầu HS ghi nhớ về năm sinh hay quê quán; chủ yếu về thời kì lịch sử gắn với những thành công và đóng góp của tác giả đối với phong trào ca hát thiếu nhi của đất nước; nếu các tác giả có các giải thưởng thì cũng nêu các giải thưởng tiêu biểu (nhưng không yêu cầu HS học thuộc).

– Bước 3: Nghe bài hát tiêu biểu.

Chú ý: Nên chọn các bài hát HS đã biết xen kẽ với bài hát HS chưa biết. Mỗi bài hát nên cho HS nghe một phần chứ không nghe hết bài, chủ yếu để HS dễ nhớ nét giai điệu chính, cảm thụ đặc điểm âm nhạc chính đặc trưng cho tác giả.

– Bước 4: HS nghe và tương tác với âm nhạc.

Chú ý: Khi cho HS nghe các tác phẩm cần phải tạo môi trường nghe nhạc tích cực chứ không thụ động: nghe và hát theo (với bài hát HS đã biết), nghe và vận động theo nhạc (sử dụng bộ gõ cơ thể đệm đơn giản), nghe và xem qua video biểu diễn.

Phần PPDH *Tác giả, tác phẩm* trên có tính gợi ý. Mỗi GV cần sáng tạo ra những tình huống học tập sôi động và gây hứng thú cho HS; nên thay đổi tiến trình dạy học để tạo bất ngờ. Ví dụ: cho HS nghe bài hát trước, đưa chân dung các nhạc sĩ và cho HS đoán bài hát đi cùng với nhạc sĩ nào. Ngoài ra, có thể chia nhóm cho HS, mỗi nhóm tìm hiểu nhạc sĩ (theo các tiêu chí của GV đưa ra như: hình chân dung, quê quán, một bài hát hay mà HS biết,...) để trình bày trước lớp, nâng cao tinh thần tự chủ học tập, năng lực làm việc nhóm và sự tự tin trong việc nói trước đám đông.

6.4.2. Đánh giá

Đánh giá năng lực hiểu biết tác giả, tác phẩm của HS thông qua các hình thức sau:

- HS nêu được một số nét chính về tiểu sử và một vài bài hát, bản nhạc của tác giả.
- HS nêu cảm xúc của bản thân, khi nghe bài hát.
- HS nêu được ý nghĩa về ca từ, nội dung và tính chất âm nhạc của bài hát (nhẹ nhàng – chậm, vui – buồn,...).

6.5. Tổ chức hoạt động dạy học nội dung Hình thức biểu diễn và đánh giá

6.5.1. Tổ chức hoạt động dạy học nội dung Hình thức biểu diễn

YCCĐ của nội dung *Hình thức biểu diễn* ở lớp 5 rất đơn giản. Chủ yếu các em quan sát, nhận diện và phân biệt được các hình thức biểu diễn nhạc cụ thông thường mà các em gặp khi xem tivi, video hay các buổi diễn văn nghệ trong và ngoài nhà trường.

Các bước dạy nội dung *Hình thức biểu diễn* có thể như sau:

- Bước 1: Giới thiệu một vài tranh ảnh minh hoạ cho các hình thức biểu diễn. Gợi ý cho HS khám phá về số lượng người tham gia biểu diễn; độ lớn âm thanh, tính hài hoà trong âm nhạc giữa các nhạc cụ với nhau. Giúp HS nhận diện những đoạn diễn tấu solo của từng loại nhạc cụ riêng cùng với âm sắc đặc trưng; cao hơn, có thể chỉ ra cho HS một số kỹ thuật biểu diễn của nhạc cụ đó nhằm nâng cao hiểu biết cho HS.
- Bước 2: Đặt câu hỏi gợi mở để HS nhận diện và phân biệt được hình thức biểu diễn nhạc cụ.
- Bước 3: HS có thể mô tả theo cách của các em về hình thức biểu diễn nhạc cụ, xác định hình thức qua các video, tranh ảnh.

6.5.2. *Đánh giá*

Đánh giá năng lực hiểu biết hình thức biểu diễn của HS thông qua các hình thức sau:

- HS phân biệt được các hình thức biểu diễn nhạc cụ được học.
- HS kết nối được hình ảnh biểu diễn và các từ chỉ hình thức.
- HS thực hành biểu diễn các học *Nhạc cụ tiết tấu*, *Nhạc cụ giai điệu* đã học trên lớp với các hình thức khác nhau.

7. Tổ chức phần *Khám phá ở mỗi chủ đề trong sách giáo khoa*

Theo xu hướng tiên bộ của khoa học giáo dục thế giới, SGK Âm nhạc cấp tiểu học được xây dựng theo các chủ đề nối kết nhau về nội dung và phát triển các kỹ năng âm nhạc cho HS. Mỗi chủ đề SGK Âm nhạc 5, bắt đầu bằng phần *Khám phá*: mô tả bằng những bức tranh lớn gồm hai trang giấy; bao gồm các nhân vật, sự vật, trong bối cảnh sinh động được các tác giả và họa sĩ sáng tạo nhằm hấp dẫn thị giác và phù hợp với tâm lý lứa tuổi HS tiểu học.

Nội dung cơ bản phần *Khám phá* ở mỗi chủ đề SGK Âm nhạc 5 là giúp HS quan sát, trải nghiệm, hiểu biết về các thành tố và các mặt tương phản bên trong của từng thành tố âm nhạc. Từ đó, HS hình thành các nhận thức cơ bản về âm thanh trong cuộc sống và âm thanh trong các mối quan hệ với âm nhạc. Bên cạnh đó, ở một vài chủ đề, phần *Khám phá* hướng HS đến những hiểu biết và kỹ năng thể hiện âm nhạc dân gian, dân tộc và thế giới nhằm giáo dục cho HS về văn hoá âm nhạc của cộng đồng trong tương quan với âm nhạc đa văn hoá phong phú của thế giới.

Bởi tính đa dạng về nội dung và hình thức trình bày của phần *Khám phá* trong từng chủ đề SGK Âm nhạc 5, GV cần linh hoạt ứng dụng các phương pháp tổ chức HĐ và dạy học âm nhạc khác nhau sao cho phù hợp với từng chủ đề. Một số lưu ý GV cần quan tâm để thiết kế các HĐ dạy học mục này một cách hiệu quả:

- Một là, liên hệ nội dung trọng tâm của mục này với các phân môn: *Hát*, *Nghe nhạc* (vận động và cảm thụ âm nhạc), *Đọc nhạc*, *Nhạc cụ* và *Thường thức âm nhạc* (câu chuyện âm nhạc, giới thiệu nhạc cụ) để vận dụng các PPDH âm nhạc phù hợp.
- Hai là, chú trọng việc cho HS trải nghiệm âm nhạc qua HĐ thực hành, vận động; từ đó, HS tự nhận biết về các kiến thức và kỹ năng âm nhạc.

- Ba là, gợi ý để HS liên hệ với sự vật và hiện tượng từ đời sống xung quanh, cảm thụ và sáng tạo âm nhạc (ví dụ: mô tả âm thanh, vận động của sự vật và hiện tượng theo cách của mỗi HS).
- Bốn là, linh hoạt vận dụng sự sáng tạo và các kĩ năng âm nhạc mà GV có ưu thế như kể chuyện, đàn, hát, giao tiếp ngôn ngữ, vận dụng công nghệ đa phương tiện,... để xây dựng các HĐ dạy học hấp dẫn HS.
- Năm là, cần trao đổi và chia sẻ kinh nghiệm dạy học với các đồng nghiệp để có những chiến lược dạy học và các vận dụng PPDH hiệu quả cho HĐ này.

Từ các gợi ý trên, mỗi GV cần phát huy những kinh nghiệm dạy học và sự sáng tạo của mình trong tổ chức các HĐ dạy học. SGK này chỉ nhằm đưa ra một số định hướng và gợi ý chung nhất định. Trong xu hướng dạy học phát triển năng lực HS và SGK chỉ mang tính định hướng, GV được quyền vận dụng các nguồn tư liệu mở khác trong xây dựng các bài học từ SGK này. Đặc biệt, ở những trường có điều kiện, việc khai thác các nguồn tư liệu đa phương tiện (multi media) và trên internet để HS được trải nghiệm và thật sự khám phá âm nhạc một cách tốt nhất.

8. Hướng dẫn thực hiện phần Nhà ga âm nhạc

Nhà ga âm nhạc là một phần được thiết kế ở trang cuối mỗi chủ đề SGK Âm nhạc 5. Mục đích của phần này giúp HS tái hiện, phát triển các kiến thức và kĩ năng âm nhạc đã học được xây dựng trong chủ đề. Bên cạnh đó, GV có thể sử dụng các yêu cầu của các nhiệm vụ học tập trong phần này để đánh giá quá trình phát triển các NLÂN và sự tiến bộ của HS, đánh giá tính hiệu quả trong quá trình sư phạm của chính GV và đưa ra các giải pháp để đạt hiệu quả tốt hơn cho bản thân. Mặt khác, qua thực hiện các nhiệm vụ trong phần *Nhà ga âm nhạc*, HS tự đánh giá được năng lực của bản thân qua quá trình học tập và tham gia các HĐ âm nhạc trên lớp. Từ đó, các em có thể điều chỉnh động cơ, quá trình học tập trên lớp. Hơn thế nữa, phụ huynh cũng có thể tiếp cận, giúp đỡ con em mình thực hiện nhiệm vụ học tập; đánh giá được sự tiến bộ của con em mình và việc dạy học của GV.

Các bước dạy phần *Nhà ga âm nhạc* có thể như sau:

- Đọc, giải thích và hướng dẫn HS thực hiện từng nhiệm vụ liên quan đến nội dung vừa được học ngay trong hoặc sau mỗi HĐ trên lớp để đánh giá mức độ lĩnh hội kiến thức và kĩ năng của HS.
- Sử dụng một trong số các nhiệm vụ để tổ chức HĐ có tính khởi động một giờ học âm nhạc nhằm giúp HS ôn lại kiến thức, kĩ năng đã học trước khi vào bài học mới.
- Có thể giao HS thực hiện một vài nhiệm vụ học tập đơn giản như một dạng bài tập ở nhà sau khi học xong một đơn vị kiến thức kĩ năng.
- Dựa vào các nhiệm vụ được nêu trong SGK để thiết kế các câu hỏi đánh giá thường xuyên và định kì đối với HS.
- Tổ chức cho HS thực hiện nhiệm vụ dưới dạng HĐ nhóm, để HS tương tác và giúp đỡ nhau trong học tập.

9. Hướng dẫn thiết kế hoạt động cho mỗi bài học từ một chủ đề trong sách giáo khoa Âm nhạc 5

Mỗi chủ đề trong SGK Âm nhạc 5 được xây dựng cho thời lượng 3 đến 4 tiết học trên lớp. Mỗi tiết học ở cấp tiểu học từ 30 đến 35 phút. SGK Âm nhạc 5 thực hiện theo quan điểm “mở”. Việc phân bổ nội dung và các HĐ học tập trong từng tiết dạy là nhiệm vụ và quyền hạn của mỗi GV hoặc được bàn bạc, thống nhất giữa các GV trong tổ bộ môn. Chúng tôi chỉ đưa ra những gợi ý cơ bản sau để giúp GV phân bổ các nội dung và HĐ học tập trên lớp sao cho khoa học, bảo đảm tính vừa sức của HS. Các HĐ cần được thiết kế thành bốn bước theo tinh thần của Công văn 2345/BGDĐT-GDTH của Bộ Giáo dục và Đào tạo ban hành ngày 07/6/2021 (PHỤ LỤC 4), bao gồm: Mở đầu (khởi động, kết nối); Hình thành kiến thức mới (trải nghiệm, khám phá, phân tích, hình thành kiến thức mới); Luyện tập, thực hành và Vận dụng, ứng dụng những điều đã học để phát hiện và giải quyết vấn đề trong đời sống thực tế.

9.1. Phân phối chương trình môn Âm nhạc lớp 5

Tên chủ đề (1)	Số tiết/ số trang (2)	Nội dung (3)
1. Vui ngày khai trường Mục tiêu: <i>Khám phá những âm thanh và nhịp điệu trên con đường đến trường.</i>	4/6	1. Khám phá: Bức tranh thể hiện trên con đường đến trường của HS ở vùng cao: Sơn Ca bay bên trên quan sát thấy nhóm HS đi học cùng cô giáo qua những nhịp cầu tre, ven đường có chú trâu đứng đỉnh gặm cỏ, phía xa xa hiện lên hình ảnh ngôi trường với lá cờ đỏ sao vàng bay phấp phới. Cầu vồng sáng lung linh nơi đỉnh núi, hoà cùng niềm vui đi đến trường với các bạn nhỏ. 2. Hát: <i>Đường đến trường vui lắm!</i> (nhạc: Lưu Hà An, lời (ý thơ): Nhật Hoa) Tập hát thể hiện cách hát luyện láy và ngân dài; hát với hình thức đồng ca có linh xướng; hát kết hợp gõ đệm theo nhịp. 3. Nghe nhạc: Nghe bài hát <i>Ngôi trường giữa ngàn mây</i> (nhạc và lời: Lê Dũng). 4. Lí thuyết âm nhạc: Giới thiệu vạch nhịp, ô nhịp. 5. Nhạc cụ: Nhạc cụ tiết tấu: trống nhỏ – Mẫu đệm: – Thực hành đệm cho bài <i>Đường đến trường vui lắm!</i>. 6. Thường thức âm nhạc: Giới thiệu nhạc cụ nước ngoài: đàn mandoline. 7. Nhà ga âm nhạc: Gồm 4 câu hỏi phát triển NLÂN đặc thù.

Tên chủ đề (1)	Số tiết/ số trang (2)	Nội dung (3)
2. Bức tranh đồng quê Mục tiêu: <i>Khám phá những âm thanh và nhịp điệu cuộc sống ở đồng quê.</i>	4/6	1. Khám phá: Bức tranh đồng quê có những hình ảnh cánh đồng lúa chín vàng, các em bé ngồi trên lưng trâu vừa thả diều vừa thổi sáo, gỗ trống nhỏ và thanh phách; bên trên ụ rơm to là hình ảnh chú gà trống đang gáy sáng; dưới chân ụ rơm, gà mẹ dẫn đàn con đi kiếm ăn kêu chirp chirp, cạnh bên vệt mẹ và đàn con cũng đang chuẩn bị đi bơi. 2. Hát: <i>Dắt trâu ra đồng</i> (nhạc và lời: Minh Châu) Hát thể hiện tính chất vui tươi; hát kết hợp gõ đệm theo phách. 3. Nhạc cụ: - Nhạc cụ tiết tấu: song loan - Mẫu đệm: – Thực hành đệm cho bài <i>Dắt trâu ra đồng</i>. - Nhạc cụ giai điệu: - Recorder: + Ôn tập 3 nốt Si, La, Son; + Bài thực hành số 1. - Kèn phím: + Ôn tập 3 nốt Đô, Rê, Mi; + Bài thực hành số 1. 4. Đọc nhạc: <i>Bài đọc nhạc số 1</i> - Cấu trúc: - Cao độ: Đô – Rê – Mi – Son – La – Si – Đô 2. - Tiết tấu: - Nội dung: - Đọc gam Đô trưởng. - Thực hành đọc nhạc <i>Bài đọc nhạc số 1</i>. 5. Thường thức âm nhạc: Giới thiệu một số hình thức biểu diễn nhạc cụ: độc tấu, song tấu, tam tấu, tứ tấu và hoà tấu. 6. Nhà ga âm nhạc: Gồm 5 câu hỏi phát triển NLÂN đặc thù.

Tên chủ đề (1)	Số tiết/ số trang (2)	Nội dung (3)
		3. Đọc nhạc: <i>Bài đọc nhạc số 2</i> • Cấu trúc: – Cao độ: Đô – Rê – Mi – Pha – Son – La – Si – Đô 2; – Tiết tấu: • Nội dung: – Đọc gam Đô trưởng. – Thực hành đọc nhạc <i>Bài đọc nhạc số 2</i>. 4. Thường thức âm nhạc: Giới thiệu hai nhạc sĩ Việt Nam: Hoàng Long – Hoàng Lân và bài hát <i>Từ rừng xanh cháu về thăm lăng Bác</i>. 5. Trò chơi âm nhạc: Tai ai thính nhất. 6. Nhà ga âm nhạc: Gồm 4 câu hỏi phát triển NLÂN đặc thù.
Ôn tập chủ đề 1, 2, 3, 4 và kiểm tra, đánh giá HKI.	2/1	1. Hát: Hát và vận động theo nhạc các bài hát: <i>Đường đến trường vui lắm!, Dắt trâu ra đồng, Những bông hoa những bài ca, A-ri-rang khúc hát quê hương.</i> 2. Nghe nhạc: – Nghe, cảm thụ và vận động theo giai điệu bài hát <i>Ngôi trường giữa ngàn mây.</i> – Nêu cảm nhận sau khi nghe bài nhạc. 3. Đọc nhạc: – Đọc <i>Bài đọc nhạc số 1</i> kết hợp vỗ tay hoặc gõ castanet theo nhịp. – Đọc <i>Bài đọc nhạc số 2</i> kết hợp vỗ tay hoặc gõ đệm theo phách. 4. Nhạc cụ: – Nhạc cụ tiết tấu: Sử dụng nhạc cụ tiết tấu tự chọn để đệm cho các bài hát <i>Những bông hoa những bài ca.</i> – Nhạc cụ giai điệu: Lựa chọn nhạc cụ phù hợp để thực hiện: <i>Bài thực hành số 1, Bài thực hành số 2.</i> 5. Lí thuyết âm nhạc: Ôn kiến thức vạch nhịp, ô nhịp, trọng âm, phách. 6. Thường thức âm nhạc: – Giới thiệu đôi nét về đàn mandoline; mô tả động tác chơi đàn và nêu cảm nhận về âm sắc của đàn. – Phân biệt hình thức biểu diễn độc tấu và hoà tấu. – Nêu đôi nét về hai nhạc sĩ Hoàng Long – Hoàng Lân và kể tên một vài bài hát tiêu biểu của hai ông.

Tên chủ đề (1)	Số tiết/ số trang (2)	Nội dung (3)
5. Mùa xuân tình bạn Mục tiêu: Khám phá những âm thanh và hình ảnh của mùa xuân.	4/6	1. Khám phá: Bức tranh ngày Tết, đoàn tàu đi từ Bắc vào Nam bắt gặp những hình ảnh, âm thanh quen thuộc như: hoa mai, hoa đào, các em nhỏ mặc trang phục truyền thống của từng vùng miền, vừa múa, hát vừa chơi nhạc cụ dân tộc. Tiếng trống múa lân rộn ràng ngày Tết. 2. Hát: <i>Mùa xuân tình bạn</i> (nhạc và lời: Cao Minh Khanh) Tập hát thể hiện cách hát nảy âm, ngân dài; hát kết hợp gõ đệm theo nhịp. 3. Nghe nhạc: Nghe giai điệu bản nhạc <i>Điệu nhảy hài hước</i> (chương 5, Tổ khúc ba-lê số 1) của D. Shostakovich. 4. Lí thuyết âm nhạc: Nhịp $\frac{2}{4}$. 5. Thường thức âm nhạc: Giới thiệu nhạc cụ dân tộc Việt Nam: đàn đáy. 6. Nhà ga âm nhạc: Gồm 6 câu hỏi phát triển NLÂN đặc thù.
6. Vui cùng âm nhạc Mục tiêu: Khám phá niềm vui trong âm nhạc.	4/6	1. Khám phá: Bức tranh các em nhỏ đang biểu diễn âm nhạc trên khinh khí cầu; trên bầu trời cao, mặt trăng đang chơi đàn cello bên cạnh những ánh sao âm nhạc lấp lánh. Bên dưới, các em nhỏ cầm đèn lồng vừa đi vừa hát vang. 2. Hát: <i>Đi theo ánh sao âm nhạc</i> (<i>Follow The Drinking Gourd</i>, dân ca Mỹ, lời: Tô Ngọc Tú) Tập hát kết hợp vận động phụ hoạ, gõ đệm theo nhịp. 3. Nhạc cụ: Nhạc cụ giai điệu: – Recorder: + Giới thiệu nốt Rê 2; + <i>Bài thực hành số 3</i> (đệm cho bài hát <i>Đi theo ánh sao âm nhạc</i>). – Kèn phím: + Giới thiệu nốt Son; + <i>Bài thực hành số 3</i> (đệm cho bài hát <i>Đi theo ánh sao âm nhạc</i>). 4. Đọc nhạc: <i>Bài đọc nhạc số 3</i> • Cấu trúc: – Cao độ: Đô – Rê – Mi – Son – La – Si – Đô 2. – Tiết tấu:

Tên chủ đề (1)	Số tiết/ số trang (2)	Nội dung (3)
		- Nội dung: – Đọc gam Đô trưởng. – Thực hành đọc nhạc <i>Bài đọc nhạc số 3</i>. 5. Nhà ga âm nhạc: Gồm 4 câu hỏi phát triển NLÂN đặc thù.
7. Giai điệu quê hương Mục tiêu: Khám phá các làn điệu dân ca Việt Nam.	4/8	1. Khám phá: Bức tranh vẽ lễ hội hát quan họ đặc trưng ở tỉnh Bắc Ninh: trên thuyền các liền anh, liền chị mặc áo dài khăn đóng, áo tứ thân và hát quan họ; trên bến sông thể hiện hình ảnh cây đa, giếng nước, sân đình, người lớn và em bé trong trang phục truyền thống đứng xem hát quan họ. Cờ lê hội ngũ sắc rực rỡ bay phấp phới trong gió. 2. Hát: <i>Trống cơm</i> (Dân ca đồng bằng Bắc Bộ, sưu tầm và kí âm: Minh Châu) Tập hát các nốt luyến, láy; hát kết hợp gõ đệm song loan theo phách. 3. Nghe nhạc: <i>Cây trúc xinh</i> (Dân ca Quan họ Bắc Ninh) Nghe, cảm thụ và vận động theo giai điệu bài hát <i>Cây trúc xinh</i>. 4. Lí thuyết âm nhạc: Nhịp $\frac{3}{4}$. 5. Nhạc cụ: Nhạc cụ tiết tấu: Làm nhạc cụ gỗ bằng ống nước. + Mẫu đệm: + Thực hành gõ đệm cho bài hát <i>Trống cơm</i>. 6. Đọc nhạc: <i>Bài đọc nhạc số 4</i> - Cấu trúc: – Cao độ: Đô – Rê – Mi – Son – La – Si – Đô 2. – Tiết tấu: - Nội dung: – Đọc gam Đô trưởng. – Thực hành đọc nhạc <i>Bài đọc nhạc số 4</i>. 7. Trò chơi âm nhạc: Vỗ tay bắt bóng. 8. Nhà ga âm nhạc: Gồm 4 câu hỏi phát triển NLÂN đặc thù.

Tên chủ đề (1)	Số tiết/ số trang (2)	Nội dung (3)
8. Hoa thơm dâng Bác Mục tiêu: <i>Khám phá và cảm nhận âm thanh của các loại nhạc cụ.</i>	3/6	1. Khám phá: Bức tranh vẽ bác Hồ với thiếu nhi Việt Nam, hình ảnh Bác Hồ tươi cười chào đón các em HS cùng cô giáo đến thăm, tặng hoa tại nhà sàn của Bác. Chú ý: Chỉ khai thác bức tranh chủ đề khi dạy bài hát; phần Khám phá GV khai thác học liệu khác khi thực hiện mục tiêu âm nhạc của chủ đề. 2. Hát: <i>Hoa thơm dâng Bác</i> (nhạc và lời: Hà Hải) Tập hát thể hiện tính chất vui tươi; hát kết hợp gõ đệm theo nhịp, kết hợp vận động phụ họa. 3. Nhạc cụ: Hoà tấu Nhạc cụ tiết tấu và Nhạc cụ giai điệu đã chọn: – Hoà tấu recorder và triangle: <i>Hướng tới niềm vui (Giao hưởng số 9).</i> – Hoà tấu kèn phím và triangle: <i>Hướng tới niềm vui (Giao hưởng số 9).</i> 4. Thường thức âm nhạc: Câu chuyện âm nhạc <i>Trí tưởng tượng của nhạc sĩ F. Su-be (F. Schubert).</i> 5. Nhà ga âm nhạc: Gồm 3 câu hỏi phát triển NLÂN đặc thù.
Ôn tập chủ đề 5, 6, 7, 8 và kiểm tra, đánh giá HKII.	2/1	1. Hát: Chọn hình thức đơn ca, song ca hoặc tốp ca để hát và vận động theo các bài hát: <i>Mùa xuân tình bạn, Đi theo ánh sao âm nhạc, Trống cơm, Hoa thơm dâng Bác.</i> 2. Nghe nhạc: Nghe và vận động theo giai điệu bản nhạc: <i>Điệu nhảy hài hước, Cây trúc xinh.</i> 3. Đọc nhạc: – Đọc <i>Bài đọc nhạc số 3</i> kết hợp vỗ tay hoặc sử dụng nhạc cụ tiết tấu tự tạo đệm theo nhịp. – Đọc <i>Bài đọc nhạc số 4</i> kết hợp vỗ tay hoặc sử dụng nhạc cụ tiết tấu tự chọn đệm theo phách. 4. Nhạc cụ: – Sử dụng nhạc cụ giai điệu đã học để đệm cho câu hát trong bài <i>Hoa thơm dâng Bác.</i> – Lựa chọn nhạc cụ phù hợp để thực hiện <i>Bài thực hành số 3</i> và <i>Bài thực hành số 4.</i> 5. Lí thuyết âm nhạc: Ôn nhịp $\frac{2}{4}$, nhịp $\frac{3}{4}$, phách mạnh, phách nhẹ. 6. Thường thức âm nhạc: – Ôn nhạc cụ dân tộc Việt Nam: đàn đáy. – Câu chuyện âm nhạc <i>Trí tưởng tượng của nhạc sĩ F. Schubert.</i>

9.2. Các tiêu chí để phân bổ nội dung, hoạt động học tập trong một giờ học âm nhạc

Để bảo đảm việc phân bổ nội dung và HĐ âm nhạc cho các tiết dạy trên lớp từ một chủ đề trong SGK, GV cần chú ý:

– Mọi kĩ năng âm nhạc đều hình thành dần dần, từ đơn giản đến phức tạp nếu được duy trì, thực hành liên tục trong những khoảng thời gian dài.

– Mỗi tiết học phải gồm nhiều HĐ đa dạng về nội dung và hình thức. Phải phối hợp các HĐ tĩnh và động, vận động tại chỗ và di chuyển, dạy học tích hợp và phân hoá, hình thức cá nhân và tập thể, ... trong một tiết dạy để tránh việc giờ học thụ động và nhàm chán.

– Các nội dung dạy học muốn đạt được các YCCĐ cần bố trí trong mỗi tiết dạy và lặp lại có phát triển ở những tiết tiếp theo. Thời lượng cho mỗi HĐ phải cân đối, vừa đủ, không quá ngắn và không quá dài tránh quá tải cho HS.

– Âm nhạc là môn nghệ thuật chú trọng phát triển kĩ năng, lí thuyết chỉ phục vụ cho thực hành kĩ năng; vì vậy, cần cho HS HĐ, trải nghiệm, thực hành qua hát, nghe nhạc, vận động âm nhạc, chơi nhạc cụ, đọc nhạc, ... Dạy học âm nhạc thường thức không dạy theo hướng lí thuyết mà phải tích hợp HĐ âm nhạc.

– Mỗi tiết học cần phát triển từ 2 đến 4 kĩ năng nhưng phải bảo đảm tính vừa sức của HS.

Sau đây là một ví dụ gợi ý về phân phối nội dung và HĐ âm nhạc của Chủ đề 1, SGK Âm nhạc 5. GV tham khảo và tự xây dựng các tiết dạy của mình sao cho khoa học và hợp lí.

Tiết	Phương án đề xuất	Phương án của GV
1	Nội dung 1: Khám phá Nội dung 2: Hát	
2	Nội dung 1: Hát Nội dung 2: Nhạc cụ tiết tấu	
3	Nội dung 1: Nghe nhạc Nội dung 2: Lí thuyết âm nhạc	
4	Nội dung 1: Hát Nội dung 2: Nhạc cụ tiết tấu Nội dung 3: Thường thức âm nhạc	

10. Gợi ý mẫu kế hoạch bài dạy

KẾ HOẠCH BÀI DẠY

CHỦ ĐỀ 1: ...

Thời lượng: tiết

I. YÊU CẦU CẦN ĐẠT

1. Phẩm chất

– PC1:

– PC2:

– PC3:

.....

2. Năng lực chung

– NLC1:.....

– NLC2:.....

– NLC3:.....

.....

3. Năng lực âm nhạc

– NLÂN1:.....

– NLÂN2:.....

– NLÂN3:.....

.....

II. ĐỒ DÙNG DẠY HỌC

III. CÁC HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC

TIẾN TRÌNH/ THỜI GIAN	TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC
NỘI DUNG:.....	
Trọng tâm:..... YCCĐ:..... PP&KTDH:..... PP&CCĐG:.....	
Mở đầu (... phút)	Hoạt động 1:..... <i>Chân trời sáng tạo</i>
Khám phá (... phút)	Hoạt động.....
Luyện tập, Thực hành (... phút)	Hoạt động.....
Vận dụng, trải nghiệm (... phút)	Hoạt động.....
NỘI DUNG: NHÀ GA ÂM NHẠC	
(... phút)	

VI. ÔN TẬP, KIỂM TRA ĐÁNH GIÁ CUỐI HỌC KÌ

Kiểm tra, đánh giá năng lực, PC

Thời lượng: học kì I: 2 tiết, học kì II: 2 tiết

Mục tiêu:

- Tổng kết, đánh giá PC và năng lực của HS qua các chủ đề đã học.
- Thực hành sáng tạo bằng tổ chức biểu diễn: hát, đọc nhạc, nhạc cụ, câu chuyện âm nhạc, tăng cường năng lực sáng tạo và đoàn kết giao lưu trong HĐ nhóm.

1. Hình thức, cách kiểm tra, đánh giá:

- Kiểm tra kết quả học tập chủ yếu dựa trên cơ sở thực hành (thực hành sáng tạo, cảm thụ âm nhạc, nhận xét, đánh giá), có thể phối kết hợp nhiều hình thức khác như: trắc nghiệm qua hỏi – đáp.
- HĐ kiểm tra không nên tiến hành cứng nhắc mà cần có sự linh hoạt của GV; tùy điều kiện, hoàn cảnh cụ thể, GV đưa ra những hình thức kiểm tra đa dạng, phong phú nhằm hướng đến sự ham mê, yêu thích, vui vẻ.

2. Gợi ý cách thực hiện:

Kiểm tra đánh giá cuối mỗi học kì gồm 2 tiết (theo quy định về phân trăm thời lượng cho kiểm tra đánh giá quy định trong CTTT). Gợi ý việc tổ chức kiểm tra đánh giá theo 2 phần:

• Ôn tập

GV thực hiện ôn tập lại những vấn đề đã cho HS theo hướng gợi mở, thể hiện được NLÂN của HS. GV có thể thiết kế nội dung ôn tập thành các trò chơi vận động, hỏi – đáp, làm việc theo nhóm, tổ chức biểu diễn,... để tiết ôn tập trở nên sinh động và không cứng nhắc.

• Kiểm tra NLÂN

– Kiểm tra đánh giá NLÂN của HS thông qua các biểu hiện về năng lực đặc thù theo chương trình môn Âm nhạc: thể hiện âm nhạc, cảm thụ và hiểu biết âm nhạc, ứng dụng và sáng tạo âm nhạc. GV lựa chọn hình thức kiểm tra đánh giá năng lực phù hợp theo định hướng chung của chương trình, từ đó tổ chức và đặt những câu hỏi (tình huống, thực hành) phù hợp với năng lực nhận biết (giải quyết vấn đề) của HS lớp 5.

– GV đưa ra đánh giá, nhận xét và xếp loại cho các nhân hoặc nhóm.

(Việc đánh giá HS theo Chương trình GDPT mới căn cứ vào Thông tư số 27/2020/TT-BGDĐT Ban hành Quy định đánh giá HS Tiểu học. GV cần chú trọng đánh giá quá trình (đánh giá thường xuyên) học tập của HS, từ đó có những căn cứ để đánh giá tổng kết (đánh giá định kì), qua đó thấy rõ sự phát triển về mặt PC và năng lực của mỗi HS có sự khác biệt qua thời gian).

PHẦN HAI

HƯỚNG DẪN TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC THEO SÁCH GIÁO KHOA ÂM NHẠC 5 (CHÂN TRỜI SÁNG TẠO)

THỜI LƯỢNG CHỦ ĐỀ: 4 tiết

MỤC TIÊU

- **Trọng tâm:** Khám phá những âm thanh và nhịp điệu trên con đường đến trường.

Phẩm chất:

- PC1: Yêu quê hương, yêu quý bạn bè, thầy, cô và mái trường.
- PC2: Yêu thiên nhiên và có những việc làm thiết thực bảo vệ thiên nhiên.

Năng lực chung:

- NLC1: Tích cực, chủ động, sáng tạo thông qua HĐ Khám phá.
- NLC2: Bước đầu biết sử dụng ngôn ngữ kết hợp với cử chỉ để trình bày thông tin và ý tưởng.
- NLC3: Tự làm được những việc của mình ở nhà và ở trường theo sự phân công, hướng dẫn.

Năng lực âm nhạc:

- NLÂN1: Gọi tên và mô phỏng một số âm thanh và nhịp điệu trên con đường đến trường qua câu chuyện *Sơn Ca cùng bạn đến trường*.
- NLÂN2: Nghe và vận động được theo nhịp điệu; hát đúng giai điệu, nhịp điệu, rõ lời và biết hát kết hợp gõ đệm theo nhịp; thể hiện được cách hát luyến, láy và ngân dài khi hát bài hát *Đường đến trường vui lắm!*; thể hiện được bài hát với hình thức đồng ca có lĩnh xướng.
- NLÂN3: Biết lắng nghe và biểu lộ cảm xúc; biết vận động cơ thể theo giai điệu của bài hát *Ngôi trường giữa ngàn mây*; biết cảm nhận được vẻ đẹp của bài hát; biết tưởng tượng khi nghe nhạc nêu được tên bài hát và tên tác giả.
- NLÂN4: Nhận biết và chỉ ra được vạch nhịp, ô nhịp thông qua thực hành; biết ghi chép một số kí hiệu âm nhạc đơn giản theo hướng dẫn của GV.
- NLÂN5: Thể hiện đúng trường độ, sắc thái của bài tập tiết tấu; duy trì được tốc độ ổn định; biết sử dụng nhạc cụ tiết tấu để đệm cho bài hát.
- NLÂN6: Nêu được tên và một vài đặc điểm của đàn mandoline, mô tả được động tác chơi đàn, cảm nhận và phân biệt được âm sắc và nhận biết được đàn mandoline khi xem biểu diễn.

- Khám phá những âm thanh và nhịp điệu trên con đường đến trường.

Sơn Ca cùng bạn đến trường

Hôm nay là ngày khai giảng năm học mới. Từ trên cao, Sơn Ca nhìn thấy các bạn nhỏ chào ông bà, bố mẹ rồi tung tăng đến trường. Sau cơn mưa, bầu trời như cao và trong xanh hơn, phía xa xa cầu vồng sáng rực rỡ. Sơn Ca nghe thấy tiếng sáo diều vi vu hoà trong tiếng xào xạc khi gió lùa qua cánh đồng lúa. Những chú trâu đứng đĩnh gậm cỏ; thỉnh thoảng ngẩng đầu lên kêu "nghe ọ.....!". Sơn Ca bay qua chiếc cầu tre, những âm thanh cọt kẹt vang lên hoà cùng với tiếng bước chân nhịp nhàng của các bạn học sinh. Đến cổng trường, Sơn Ca nghe tiếng các bạn nhỏ í ới gọi nhau và cười đùa thích thú. Một năm học mới thật rộn ràng đang đến.

- Nghe kể chuyện *Sơn Ca cùng bạn đến trường*.

6

TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC:

Khám phá

Mục tiêu: PC1, NLC1, NLÂN1.

Gợi ý:

1. Khởi động

GV giới thiệu bức tranh chủ đề và đặt câu hỏi gợi ý để HS chỉ ra những âm thanh và nhịp điệu trên con đường đến trường.

Câu hỏi gợi ý:

- Bức tranh nói về nội dung gì?
- Trong bức tranh có những sự vật nào tạo ra âm thanh và nhịp điệu?

2. Khám phá

GV tổ chức kể chuyện và hướng dẫn HS mô phỏng lại các âm thanh và nhịp điệu trên con đường đến trường.

Gợi ý:

- Bước 1: GV kể hoặc gọi HS kể chuyện *Sơn Ca cùng bạn đến trường*.
- Bước 2: GV đặt câu hỏi gợi mở để HS chỉ ra được những âm thanh và nhịp điệu trên con đường đến trường.

ĐƯỜNG ĐẾN TRƯỜNG VUI LẮM!

Tình cảm – hồn nhiên
Nhạc: Lưu Hà An
Lời (ý thơ): Nhật Hoa

Đường đến trường vui lắm, đồng lúa chín thơm bông. Đường đến trường yêu lắm chiếc cầu tre. Mẹ thức dậy mỗi sớm, gửi đi những yêu thương. Đường gần đường xa vui tiếng bạn bè. Đường đến trường vui lắm có tiếng suối reo vang. Đường đến trường yêu lắm những hàng cây. Cùng thức dậy mỗi sớm cùng gọi nhau đi học. Đường đến trường vui lắm nụ cười xinh. Cầu vồng sáng lung linh, vui bước chân tới trường. Và bài học đầu tiên, biết yêu quê hương. Cầu vồng sáng lung linh những ước mơ đến trường. Thấp thấp sáng những nụ cười Việt Nam. Đường đến trường vui lắm!

Câu hỏi gợi ý:

- Chỉ ra những âm thanh và nhịp điệu trong câu chuyện *Sơn Ca cùng bạn đến trường*.
- Hãy mô phỏng lại những âm thanh và nhịp điệu ấy theo cách riêng của em.

3. Luyện tập, thực hành

- GV mô phỏng những âm thanh và nhịp điệu có trong câu chuyện và yêu cầu HS lặp lại.
- GV chia nhóm và cho HS luyện tập mô phỏng những âm thanh và nhịp điệu có trong câu chuyện theo cách riêng của nhóm; GV mời các nhóm biểu diễn.

Lưu ý: Các bước dạy học *Khám phá* theo hướng dẫn ở Phần một V.7.

DỤNG CỤ DẠY HỌC

Học liệu

- Bức tranh khám phá chủ đề.
- Hình ảnh các sự vật có tích hợp âm thanh, nhịp điệu trên con đường đến trường ở nông thôn và thành thị.

Dụng cụ dạy học

- Bảng tương tác (nếu có).

ĐÁNH GIÁ

Thể hiện âm nhạc

Nhận biết và mô phỏng một số âm thanh, nhịp điệu trên đường đến trường.

Hiểu biết và cảm thụ âm nhạc

Quan sát hình ảnh và tạo ra được âm thanh, nhịp điệu trong câu chuyện *Sơn Ca cùng bạn đến trường*. Từ đó, mô phỏng các âm thanh khác mà HS bắt gặp khi đi đến trường.

TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC:

Hát

Mục tiêu: PC1, PC2, NLC2, NLÂN2.

Gợi ý:

1. Khởi động

- GV tổ chức HĐ nhằm giúp HS khởi động giọng trước khi học hát.
- GV cho HS khởi động giọng với mẫu âm; chú ý xử lý hơi thở ở các nốt ngân dài:

Nâng lên rồi. Dậy bạn ơi. Đi học thôi!

- GV cho HS hát với cao độ tăng dần.

2. Khám phá

HS quan sát văn bản bài hát *Đường đến trường vui lắm!* kết hợp nghe bài hát, sau đó trả lời các câu hỏi:

- Em hãy chỉ ra những chỗ có nốt luyến trong bài hát.
- Em hãy chỉ ra những chỗ có nốt ngân dài trong bài hát.
- HS nghe bài hát *Đường đến trường vui lắm!* kết hợp vận động tự do.

3. Luyện tập, thực hành

GV cho HS luyện tập bài hát *Đường đến trường vui lắm!* theo các bước dạy học Hát theo hướng dẫn ở Phần một V.1.2.

4. Vận dụng, trải nghiệm

- GV chia lớp thành các nhóm và phân công, hướng dẫn mỗi nhóm luyện tập hát với hình thức đồng ca có lĩnh xướng.

- HS biết biểu diễn bài hát ở trong và ngoài trường với hình thức phù hợp.

DỤNG CỤ DẠY HỌC

Học liệu

- Tập âm thanh bài hát *Đường đến trường vui lắm!*.
- Tư liệu về nhạc sĩ Lưu Hà An.
- Văn bản bài hát *Đường đến trường vui lắm!*.

Dụng cụ dạy học

- Đàn phím điện tử hoặc piano (nếu có).
- Nhạc cụ gõ: thanh phách, trống con,...
- Bảng tương tác (nếu có).

ĐÁNH GIÁ

Thể hiện âm nhạc

- Hát bài hát thể hiện cách hát luyện, luyến và ngân dài; hát kết hợp gõ đệm theo nhịp.
- Hát bài hát với hình thức đồng ca có lĩnh xướng.

Hiểu biết và cảm thụ âm nhạc

- Hát được bài hát *Đường đến trường vui lắm!* kết hợp vận động cơ thể theo nhịp điệu.
- Nêu được một vài thông tin về bài hát: tên bài hát, nhạc sĩ Lưu Hà An và nội dung của bài hát.
- Nói lên được cảm nghĩ của bản thân về ngôi trường của em sau khi học bài hát *Đường đến trường vui lắm!*.

TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC:

Nghe nhạc

Mục tiêu: PC1, PC2, NLC2, NLÂN3.

Thông qua HĐ nghe, cảm thụ và vận động theo giai điệu bài hát *Ngôi trường giữa ngàn mây*, giúp HS cảm nhận được âm hưởng dân ca miền núi phía Bắc. Với lời ca trong sáng, gần gũi, giản dị bài hát như một bức tranh miêu tả cảnh đẹp của miền sơn cước gắn liền với hình ảnh ngôi trường quanh năm mây bay bao phủ.

- Nghe bài hát kết hợp vận động.
- Tập hát thể hiện cách hát luyện, luyến và ngân dài.
- Chỉ ra những lời ca diễn tả hình ảnh và âm thanh trong bài hát *Đường đến trường vui lắm!*.
- Nêu cảm nghĩ về ngôi trường của em.
- Hát với hình thức đồng ca có lĩnh xướng.
- Hát kết hợp gõ đệm theo nhịp.

Ngôi trường giữa ngàn mây

Nhạc và lời: Lê Dũng

- Nghe, cảm thụ và vận động theo giai điệu bài hát *Ngôi trường giữa ngàn mây*.
- Nêu cảm nhận của em sau khi nghe bài hát.

8

Gợi ý:

1. Khởi động

GV và HS cùng vận động theo nhạc nền bài hát *Đường đến trường vui lắm!*.

Lưu ý: Sử dụng một số động tác vận động đặc trưng của văn hoá âm nhạc Tây Bắc như: quay dù, xoè tay, vung quạt, thổi khèn (ở đoạn nhạc dạo); lồng ghép với các vận động dựa vào ý nghĩa của lời ca.

2. Khám phá

- HS quan sát bức tranh và lắng nghe bài hát *Ngôi trường giữa ngàn mây* của nhạc sĩ Lê Dũng.
- HS nêu cảm nhận về bài hát *Ngôi trường giữa ngàn mây*.

3. Luyện tập, thực hành

- HS nghe nhạc và vận động theo bài hát *Ngôi trường giữa ngàn mây*.

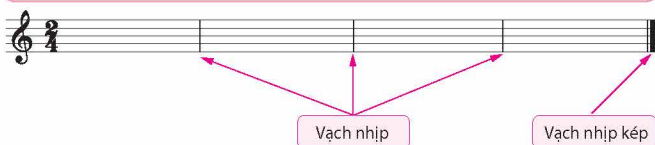
Lưu ý: Các bước dạy học *Nghe nhạc* theo hướng dẫn ở Phần một V.2.2.

Vạch nhịp và ô nhịp

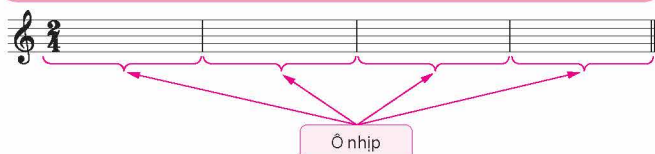
1. Vạch nhịp

Vạch nhịp là những vạch thẳng đứng cắt ngang khuông nhạc, dùng để phân chia khuông nhạc thành các ô nhịp. Để kết thúc bản nhạc người ta dùng vạch nhịp kép gồm một vạch nhợt và một vạch đậm.

2. Ô nhịp

Ô nhịp là phần khuông nhạc được giới hạn bởi hai vạch nhịp.

- Dòng nhạc thứ 2 và 3 của bài hát *Đường đến trường vui lắm!* gồm mấy ô nhịp?

Nhạc cụ tiết tấu

Nốt đen chấm đôi

- Đọc tiết tấu và luyện tập gõ trống nhỏ.

DỤNG CỤ DẠY HỌC

Học liệu

- Tập âm thanh bài hát *Ngôi trường giữa ngàn mây, Đường đến trường vui lắm!*.
- Văn bản bài hát *Ngôi trường giữa ngàn mây*.

Dụng cụ dạy học

- Đàn phím điện tử hoặc đàn piano (nếu có).
- Nhạc cụ tiết tấu: maracas, thanh phách,...

ĐÁNH GIÁ

Thể hiện âm nhạc

- Hát được bài hát *Đường đến trường vui lắm!*.
- Nêu được tên bài hát và tác giả trong nội dung nghe nhạc.

Hiểu biết và cảm thụ âm nhạc

- Biết lắng nghe và biểu lộ cảm xúc; biết vận động cơ thể phù hợp với giai điệu của bài hát *Ngôi trường giữa ngàn mây*.
- Nêu cảm nhận được vẻ đẹp của bài hát; biết tưởng tượng khi nghe nhạc.

TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC:

Lí thuyết âm nhạc

Mục tiêu: PC2, NLC3, NLÂN4.

Gợi ý:

1. Khởi động

GV tổ chức trò chơi *Trái cây âm nhạc*.

- HS chia nhóm quan sát mẫu tiết tấu sau đó luyện tập bằng cách vỗ tay.

- Sau khi HS quen với mẫu tiết tấu, GV tập cho HS thực hiện mẫu tiết tấu bằng hình thức ghép tên của các loại trái cây có 2 chữ vào tiết tấu nốt móc đơn (ô nhịp thứ nhất), ghép tên các loại trái cây có 1 chữ vào tiết tấu nốt đen (ô nhịp thứ 2). Đọc tên các loại trái cây theo đúng tiết tấu.

- GV cho các nhóm HS thách đấu, nhóm nào ghép đúng nhiều tên trái cây theo yêu cầu và đọc tên các loại trái cây theo đúng tiết tấu sẽ chiến thắng.

2. Khám phá

- Từ trò chơi, HS nhắc lại khái niệm vạch nhịp, ô nhịp.
- HS quan sát tranh vạch nhịp, nắm bắt khái niệm vạch nhịp và phân biệt đâu là vạch nhịp đơn, đâu là vạch nhịp kép. Nêu tác dụng của mỗi loại vạch nhịp.
- Từ khái niệm của vạch nhịp, HS quan sát tranh ô nhịp và chỉ ra đâu là ô nhịp, cách tạo ra ô nhịp.
- HS nắm bắt khái niệm về ô nhịp.

3. Luyện tập, thực hành

- GV chia nhóm, tổ chức cho HS các nhóm quan sát dòng nhạc thứ 2 và thứ 3 của văn bản bài hát *Đường đến trường vui lắm!*.
- Các nhóm ghi lại số ô nhịp của dòng nhạc thứ 2 và thứ 3 của văn bản bài hát *Đường đến trường vui lắm!* vào bảng con hoặc giấy vẽ.

4. Vận dụng, trải nghiệm

HS vẽ các ví dụ về vạch nhịp và ô nhịp vào tập.

Lưu ý: Các bước dạy học *Lí thuyết âm nhạc* theo hướng dẫn ở **Phần một V.5.2.**

DỤNG CỤ DẠY HỌC

Học liệu

- Văn bản bài hát *Đường đến trường vui lắm!*.
- Tranh hình ảnh vạch nhịp và ô nhịp.

Dụng cụ dạy học

- Giấy vẽ hoặc bảng con.
- Bảng tương tác (nếu có).

ĐÁNH GIÁ

Thể hiện âm nhạc

Vẽ được vạch nhịp và ô nhịp.

Hiểu biết và cảm thụ âm nhạc

- Hiểu được công dụng của vạch nhịp, ô nhịp.
- Nhận biết và chỉ ra được vạch nhịp, ô nhịp thông qua thực hành.

TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC:

Nhạc cụ tiết tấu

Mục tiêu: NLC3, NLÂN5.

Gợi ý:

1. Khởi động

HS hát bài hát *Đường đến trường vui lắm!* kết hợp vận động tự do hay vận động theo GV.

2. Khám phá

HS khám phá mẫu tiết tấu, nêu tên các hình nốt và dấu lặng có trong mẫu tiết tấu.

3. Luyện tập, thực hành

- HS sử dụng nhạc cụ trống nhỏ tập gõ theo mẫu tiết tấu.
- Hát bài *Đường đến trường vui lắm!* kết hợp gõ đệm trống nhỏ.

4. Vận dụng, trải nghiệm

- HS tham gia biểu diễn theo hình thức cá nhân, nhóm, lớp (nhóm hát, nhóm gõ đệm).
- HS sáng tạo mẫu gõ đệm theo cách riêng.

Lưu ý: Các bước dạy học *Nhạc cụ* theo hướng dẫn ở **Phần một V.4.2.**

- Thực hành gõ đệm cho bài *Đường đến trường vui lắm!*.

Giới thiệu nhạc cụ nước ngoài

Đàn măng-đô-lin (mandoline)

Đàn măng-đô-lin: là nhạc cụ dây gảy, được phát triển vào thế kỉ 18 ở Ý và Đức. Đàn măng-đô-lin là nhạc cụ có kích thước nhỏ, hộp đàn làm bằng gỗ có hình quả lê. Đàn gồm các bộ phận sau: đầu đàn, khoá đàn, cần đàn, dây đàn, thùng đàn, ngăn phím, lỗ cộng hưởng, ngựa đàn.

Đàn măng-đô-lin có 4 dây kép làm bằng kim loại, được chỉnh cao độ ứng với 4 nốt từ thấp lên cao gồm: Son, Rê, La, Mi. Người chơi dùng một miếng gảy bằng nhựa để gảy hoặc vẽ dây đàn (phía trước lỗ cộng hưởng), trong khi các ngón tay trái bấm lên dây trên các ngăn phím để tạo ra âm thanh. Măng-đô-lin thường chơi độc tấu, song tấu cùng đàn pi-a-nô hoặc ghi-ta, hoà tấu cùng với dàn nhạc hoặc đệm hát. Âm thanh của đàn măng-đô-lin trong trẻo, vui tươi và nảy gọn.

- Nghe một bản nhạc được thể hiện bằng đàn măng-đô-lin.
- Mô phỏng động tác chơi đàn măng-đô-lin.

10

DỤNG CỤ DẠY HỌC

Học liệu

- Tập âm thanh bài hát *Đường đến trường vui lắm!*.
- Nhạc phổ bài hát *Đường đến trường vui lắm!* có bè đệm nhạc cụ gõ trống nhỏ.

Dụng cụ dạy học

- Đàn phím điện tử hoặc piano (nếu có).
- Nhạc cụ tiết tấu: trống nhỏ, thanh phách,...

ĐÁNH GIÁ

Thể hiện âm nhạc

Đọc được mẫu tiết tấu.

Hiểu biết và cảm thụ âm nhạc

Quan sát và thực hiện đúng động tác sử dụng nhạc cụ trống nhỏ được thực hiện mẫu bởi GV.

Ứng dụng và sáng tạo âm nhạc

Gõ đệm cho bài hát *Đường đến trường vui lắm!* bằng nhạc cụ trống nhỏ.

NHÀ GA ÂM NHẠC

1. Em hãy cùng bạn hát bài *Đường đến trường vui lắm!* với các hình thức sau:

- Hát có lĩnh xướng.
- Hát kết hợp vỗ tay theo phách.

2. Nêu tên tác giả sáng tác bài hát *Ngôi trường giữa ngàn mây*.

3. Quan sát dòng nhạc dưới đây và thực hiện các yêu cầu sau:

- Em hãy chỉ ra các vạch nhịp trong dòng nhạc.
- Có bao nhiêu ô nhịp trong dòng nhạc?

4. Trong các hình sau, hình nào là đàn măng-đô-lin?

a.

b.

c.

- Kể tên các bộ phận của đàn măng-đô-lin.

11

TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC:

Thường thức âm nhạc

Mục tiêu: NLC3, NLÂN6.

Gợi ý:

1. Khởi động

- GV chia nhóm tham gia trò chơi *Nghe âm thanh đoán tên nhạc cụ*.
- GV chuẩn bị powerpoint có hình ảnh và âm thanh của nhiều loại nhạc cụ quen thuộc (guitar, cello, violon, ukulele, mandoline).
- HS được xem hình ảnh và nghe âm thanh các nhạc cụ có trong powerpoint với thời gian GV quy định.
- Hết thời gian, các nhóm chỉ được nghe âm thanh và ghi tên nhạc cụ vào giấy hoặc bảng con. Kết thúc trò chơi, nhóm ghi đúng tên nhạc cụ với file âm thanh được nghe nhiều nhất sẽ chiến thắng.

2. Khám phá

- Từ trò chơi, GV giới thiệu vào nội dung đàn mandoline.
- HS quan sát hình ảnh, video đàn mandoline để nắm bắt các đặc điểm về hình dáng, cấu tạo, âm thanh,...

3. Luyện tập, thực hành

HS làm việc theo nhóm, trao đổi và ghi lại những đặc điểm chính của đàn mandoline. GV có thể tham khảo bài tập trong vở bài tập Âm nhạc 5 (Chân trời sáng tạo) (đáp án: 1. miếng gảy, 2. âm thanh, 3. ngắn phím, 4. dây gảy, 5. cao độ, 6. quả lê, 7. vui tươi, 8. nảy gọn, 9. nghe).

4. Vận dụng, trải nghiệm

HS xem video trình diễn hoà tấu và nhận biết, chỉ ra đâu là đàn mandoline.

Lưu ý: Các bước dạy học *Thường thức âm nhạc* theo hướng dẫn ở **Phần một V.6.2.1.**

DỤNG CỤ DẠY HỌC

Học liệu

Hình ảnh và video biểu diễn đàn mandoline.

Dụng cụ dạy học

- Giấy vẽ hoặc bảng con.
- Bảng tương tác (nếu có).

ĐÁNH GIÁ

Thể hiện âm nhạc

Mô phỏng được cách chơi đàn mandoline.

Ứng dụng và sáng tạo âm nhạc

Nhận biết được hình dáng, cấu tạo, âm sắc đàn mandoline.

TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC:

NHÀ GA ÂM NHẠC

Mục tiêu: Ôn lại các nội dung đã học. Phát triển NLÂN của HS.

Gợi ý:

- GV có thể thực hiện theo nhóm hoặc từng cá nhân, thông qua các câu hỏi trên, GV đánh giá được năng lực của HS sau khi học xong một chủ đề.
- GV có thể đặt thêm một số câu hỏi khác về các vấn đề có trong chủ đề: Chú ý nên hỏi câu hỏi dạng gợi mở như:
 - + Em thích nội dung gì...?
 - + Em có thể làm được hay không...?
- GV có thể đặt thêm một số câu hỏi về PC sau khi học xong chủ đề thông qua nội dung *Khám phá, Hát, Thường thức âm nhạc*,...

Lưu ý: Các bước dạy học *Nhà ga âm nhạc* theo hướng dẫn ở **Phần một V.8.**

THỜI LƯỢNG CHỦ ĐỀ: 4 tiết

MỤC TIÊU

- **Trọng tâm:** Khám phá những âm thanh và nhịp điệu cuộc sống ở đồng quê.

Phẩm chất:

- PC1: Yêu thiên nhiên và có những việc làm thiết thực bảo vệ thiên nhiên.
- PC2: Thường xuyên tham gia các công việc của gia đình vừa sức với bản thân.

Năng lực chung:

- NLC1: Bước đầu biết sử dụng ngôn ngữ kết hợp với hình ảnh, cử chỉ để trình bày thông tin và ý tưởng.
- NLC2: Dựa trên hiểu biết đã có, biết hình thành ý tưởng mới đối với bản thân.

Năng lực âm nhạc:

- NLÂN1: Mô tả được các âm thanh và nhịp điệu cuộc sống ở đồng quê.
- NLÂN2: Hát đúng cao độ, trường độ, sắc thái bài hát *Dắt trâu ra đồng*; hát rõ lời, thuộc lời, nêu được tên bài hát và tên tác giả; biết hát kết hợp gõ đệm; hát với hình thức nối tiếp.
- NLÂN3: Biết lắng nghe và biểu lộ cảm xúc; biết vận động cơ thể hoặc gõ đệm phù hợp với nhịp điệu.
- NLÂN4: Bước đầu chơi nhạc cụ đúng tư thế, đúng kĩ thuật; thể hiện đúng cao độ, trường độ các bài tập tiết tấu và giai điệu; duy trì được tốc độ ổn định; biết chơi nhạc cụ với hình thức độc tấu, hoà tấu; biết sử dụng nhạc cụ để đệm cho bài hát.
- NLÂN5: Đọc đúng tên nốt; thể hiện đúng cao độ và trường độ bài đọc nhạc.
- NLÂN6: Phân biệt được hình thức biểu diễn độc tấu, hoà tấu.

TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC:

Khám phá

Mục tiêu: NLC1, NLÂN1.

Gợi ý:

1. Khởi động

- GV tổ chức trò chơi đọc bài ca dao *Trâu ơi ta bảo trâu này* theo mẫu tiết tấu:

- Từ HĐ trên, GV dẫn dắt HS vào tranh khám phá Chủ đề 2.

2. Khám phá và luyện tập, thực hành

GV dùng những hình ảnh trong tranh chủ đề để tạo tình huống và đặt câu hỏi giúp HS tự giải quyết vấn đề.

Gợi ý:

- GV cho HS quan sát các nhân vật, sự vật trong tranh và yêu cầu HS dùng giọng mô phỏng lại âm thanh của các nhân vật, sự vật kết hợp vận động phụ hoạ (tiếng trâu gọi đàn, tiếng gà gáy, vịt kêu,...).

DẮT TRÂU RA ĐỒNG

Nhanh vừa – rộn rã

Nhạc và lời: Minh Châu

Em dắt trâu ra đồng ngoài kia nắng lên tươi
Nay bé thơ chuyên cần học chăm mãi luôn vàng
hồng.
lời. Dưới bóng cây ngô đồng đàn
Mai một em nên người nguyện
chim hót vang tung bừng. Ngoài những buổi học
chung sức xây cuộc đời. Chiều nhẹ rơi ngoài
ra sớm chiều em phụ mẹ cha. Chăn dắt trâu trên
đê ôn bài giữa đồng mãi mê. Tia nắng rơi trên
đồng mỗi khi em làm việc nhà vừa xong.
đồng khói rơm thơm nồng đường làng chiều quê.

13

- Qua HĐ, HS chỉ ra được âm thanh và nhịp điệu cuộc sống ở đồng quê.

3. Vận dụng, trải nghiệm

HS chia theo nhóm, mỗi nhóm tìm và mô phỏng âm thanh, nhịp điệu ở đồng quê kết hợp vận động phụ họa. Các nhóm lần lượt trình bày kết quả, nhóm nào tìm và mô phỏng được nhiều hơn sẽ được khen thưởng.

Lưu ý: Các bước dạy học *Khám phá* theo hướng dẫn ở Phần một V.7.

DỤNG CỤ DẠY HỌC

Học liệu

- Tranh khám phá mô tả hình ảnh cánh đồng lúa chín vàng, những em bé ngồi trên lưng trâu vừa thả diều, vừa thổi sáo, gõ trống nhỏ và thanh phách. Bên trên ụ rơm to là hình ảnh chú gà trống đang gáy sáng; dưới chân ụ rơm, gà mẹ dẫn đàn con đi kiếm ăn kêu chip chip, cạnh bên vệt mẹ và đàn con cũng đang chuẩn bị đi bơi,...
- Hình ảnh các sự vật có tích hợp âm thanh và nhịp điệu cuộc sống ở đồng quê.

Dụng cụ dạy học

Bảng tương tác (nếu có).

ĐÁNH GIÁ

Hiểu biết và cảm thụ âm nhạc

Nhận biết và mô phỏng được âm thanh và nhịp điệu cuộc sống ở đồng quê.

TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC:

Hát

Mục tiêu: PC1, PC2, NLC1, NLÂN2, NLÂN3.

Gợi ý:

1. Khởi động

HS nghe bài hát *Dắt trâu ra đồng* kết hợp nhún nhảy và vỗ tay theo phách hoặc theo mẫu tiết tấu:

2. Khám phá

- HS tìm hiểu bài: tên tác giả, nêu tính chất bài hát, nêu nội dung bài hát,...
- Thông qua nội dung bài hát, GV gợi ý để HS tự rút ra phần giáo dục PC1 và PC2.
- GV cho HS trải nghiệm gõ âm hình cơ bản của bài hát bằng nhạc cụ gõ (thanh phách, trống nhỏ,...). Có thể cho HS gõ và nhận diện sự khác nhau của hai mẫu tiết tấu trong bài (khi có móc giạt và không có móc giạt); tách 2 câu hát cho HS đọc lời ca theo tiết tấu.

Mẫu 1:

Mẫu 2:

3. Luyện tập, thực hành

Các bước dạy học *Hát* theo hướng dẫn ở Phần một V.1.2.

Lưu ý: Trong bài hát có hai âm hình khác nhau, một âm hình có móc giạt ở câu hát 1, 2 và 4; trong khi, câu hát 3, cuối câu hát 2 và 4 không có móc giạt. Theo xu hướng tự nhiên, HS rất dễ hát những chỗ móc đơn bình thường thành móc giạt; vì vậy, khi luyện tập cần thực hiện chậm và định hướng sự khác biệt để HS thể hiện đúng.

4. Vận dụng, trải nghiệm

- HS chia 4 nhóm hát với hình thức nối tiếp:
- + Nhóm 1: *Em dắt trâu ra đồng ngoài kia nắng lên tươi hồng.*
- + Nhóm 2: *Dưới bóng cây ngô đồng đàn chim hót vang tung bừng.*
- + Nhóm 3: *Ngoài những buổi học ra sớm chiều em phụ mẹ cha.*
- + Nhóm 4: *Chăn dắt trâu trên đồng mỗi khi em làm việc nhà vừa xong.*

Cách hát lời 2 tương tự như lời 1.

- HS hát kết hợp gõ đệm theo phách (có thể dùng song loan hoặc thanh phách).
- Có thể cho các nhóm HS sáng tạo vận động minh họa theo lời ca. GV cho các nhóm trình bày (có thể cắt nhỏ từng câu hát giao cho từng nhóm); tổng hợp và vận dụng cho HS cả lớp thực hiện.

DỤNG CỤ DẠY HỌC

Học liệu

- Tập âm thanh bài hát *Dắt trâu ra đồng*.
- Văn bản bài hát *Dắt trâu ra đồng*.
- Tư liệu về nhạc sĩ Minh Châu.
- Hình ảnh, âm thanh đồng quê.

Dụng cụ dạy học

- Đàn phím điện tử hoặc piano (nếu có).
- Nhạc cụ tiết tấu: thanh phách, song loan,...
- Bảng tương tác (nếu có).

ĐÁNH GIÁ

Thể hiện âm nhạc

Hát được bài hát *Dắt trâu ra đồng*.

Hiểu biết và cảm thụ âm nhạc

- Nghe và vận động phù hợp với nhạc.
- Hát thể hiện tính chất vui tươi.
- Hát kết hợp gõ đệm theo phách hoặc theo mẫu tiết tấu.

TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC:

Nhạc cụ

Mục tiêu: NLC2, NLÂN4.

Nhạc cụ tiết tấu

Gợi ý:

1. Khởi động

Hoà tấu nhạc cụ gõ: HS chia thành 2 nhóm:

- Nghe và vận động theo nhịp điệu.
- Hát với hình thức nối tiếp.
- Tập hát thể hiện tính chất vui tươi.
- Hát kết hợp gõ đệm theo phách.

- Cảnh đẹp đồng quê được miêu tả qua những hình ảnh nào trong lời ca?
- Nêu những đức tính của bạn học sinh trong bài hát.

I. Nhạc cụ tiết tấu

- Đọc tiết tấu và luyện tập gõ song loan.

- Thực hành gõ đệm cho bài *Dắt trâu ra đồng*.

II. Nhạc cụ giai điệu

Lựa chọn nhạc cụ phù hợp với điều kiện dạy học của địa phương

1. Ri-coóc-đơ

- Ôn tập thổi các nốt Si, La, Son:

- Nhóm 1: gõ song loan theo mẫu tiết tấu.

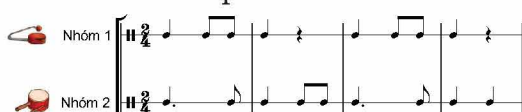
- Nhóm 2: gõ trống nhỏ theo mẫu tiết tấu.

- Hai nhóm cùng hoà tấu nhạc cụ gõ.

- GV cho hai nhóm luân phiên hoán đổi tiết tấu cho nhau.

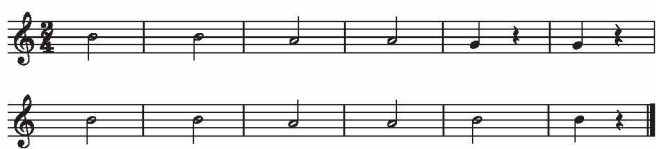

2. Khám phá

HS tìm hiểu tiết tấu mẫu đệm, so sánh tiết tấu mẫu đệm với mẫu tiết tấu dùng trong HĐ hoà tấu nhạc cụ gõ.

3. Luyện tập, thực hành

- HS tập gõ song loan theo mẫu tiết tấu.
- HS hát kết hợp gõ đệm song loan theo mẫu.

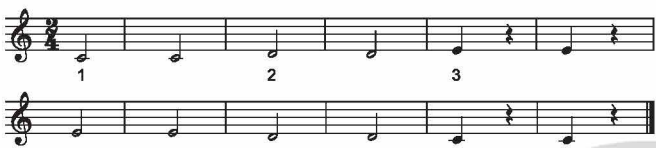
• Luyện tập

Bài thực hành số 1

2. Kèn phím

• Ôn tập thổi các nốt Đô, Rê, Mi:

• Luyện tập

Bài thực hành số 1

15

– Tùy điều kiện khả năng của HS, GV có thể cho HS chơi cả hai nhạc cụ kết hợp như bài hoà tấu ở HĐ Khởi động để đệm cho bài hát để tăng cường cảm nhận về hoà âm.

4. Vận dụng, trải nghiệm

– HS tham gia biểu diễn theo hình thức tập thể, cá nhân.
– HS có thể sáng tạo gõ đệm theo cách riêng (đệm bằng bộ gõ cơ thể hay sử dụng nhạc cụ gõ khác).

Nhạc cụ giai điệu Recorder

Gợi ý:

1. Khởi động

GV tổ chức trò chơi *Giai điệu vui*:

– GV dùng nhạc cụ gõ tạo mẫu tiết tấu kết hợp thể hiện vị trí trên cao độ; HS dựa vào vị trí gõ và tiết tấu để thổi recorder tạo giai điệu. Ví dụ: GV gõ ở vị trí ngang mặt, HS thổi nốt Si; gõ ở vị trí ngang ngực, HS thổi nốt La; gõ ở vị trí ngang hông, HS thổi nốt Son.
– GV có thể dùng nốt nhạc theo kí hiệu bàn tay tạo các mẫu giai điệu đơn giản gồm ba nốt Si, La, Son để HS quan sát và thể hiện ngay trên recorder.

– HS vận dụng kiến thức để ôn tập thổi các nốt Si, La, Son.
– Các nhóm HS tự thực hiện bài tập, kiểm tra và đánh giá lẫn nhau; GV quan sát các nhóm làm việc, động viên và sửa sai khi cần. Chủ yếu khai thác khả năng tự làm việc của HS.

2. Khám phá

HS tìm hiểu *Bài thực hành số 1* (cao độ, tiết tấu, so sánh sự giống nhau và khác nhau giữa 2 dòng nhạc).

3. Luyện tập, thực hành

HS luyện tập *Bài thực hành số 1*. GV hướng dẫn và sửa sai kịp thời trong quá trình HS tập luyện.

4. Vận dụng, trải nghiệm

HS trình bày *Bài thực hành số 1* theo hình thức cá nhân, nhóm.

Kèn phím

Gợi ý:

1. Khởi động

GV tổ chức trò chơi *Giai điệu ngược hướng*:

– GV tạo giai điệu với 3 âm thanh Đô, Rê, Mi.
– HS đáp lại bằng chính mẫu tiết tấu đó nhưng giai điệu ngược hướng.

Ví dụ:

– HS vận dụng kiến thức ôn tập thổi các nốt Đô, Rê, Mi.

2. Khám phá

HS tìm hiểu *Bài thực hành số 1* (cao độ, tiết tấu,...).

3. Luyện tập, thực hành

HS luyện tập *Bài thực hành số 1*. GV hướng dẫn và sửa sai kịp thời trong quá trình HS tập luyện.

4. Vận dụng, trải nghiệm

HS trình bày *Bài thực hành số 1* theo hình thức cá nhân, nhóm.

Lưu ý: Các bước dạy học *Nhạc cụ* theo hướng dẫn ở **Phần một V.4.2**.

DỤNG CỤ DẠY HỌC

Học liệu

– Tập âm thanh bài hát *Dắt trâu ra đồng*.
– Hình ảnh recorder hoặc kèn phím.
– *Bài đọc nhạc số 1*.

Dụng cụ dạy học

– Đàn phím điện tử hoặc piano (nếu có).

- Nhạc cụ tiết tấu: song loan.
- Nhạc cụ giai điệu: recorder hoặc kèn phím.
- Bảng tương tác (nếu có).

ĐÁNH GIÁ

Thể hiện âm nhạc

Đọc được các mẫu tiết tấu.

Hiểu biết và cảm thụ âm nhạc

Quan sát, thực hiện đúng động tác sử dụng song loan, recorder hoặc kèn phím được thực hiện mẫu bởi GV.

Ứng dụng và sáng tạo âm nhạc

- Gõ đệm cho bài hát *Dắt trâu ra đồng* bằng song loan.
- Biết sử dụng recorder hoặc kèn phím để thể hiện *Bài thực hành số 1*.

TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC:

Đọc nhạc

Mục tiêu: NLÂN5.

Gợi ý:

1. Khởi động

GV tổ chức trò chơi *Hỏi đáp*:

- GV sử dụng tiết tấu của bài đọc nhạc để tạo trò chơi: phần đầu của mẫu tiết tấu để đặt câu hỏi, phần sau sử dụng để trả lời.

- Tùy theo tình huống, GV có thể đặt câu hỏi chung cho cả lớp, nhóm hay cá nhân HS.

2. Khám phá

- Từ trò chơi, HS nhận diện tiết tấu *Bài đọc nhạc số 1*.
- HS xác định hình nốt và tên nốt có trong bài đọc nhạc.
- HS so sánh sự giống nhau và khác nhau giữa hai dòng nhạc của bài đọc nhạc.

3. Luyện tập, thực hành

- HS luyện đọc gam Đô trưởng theo hướng đi lên và đi xuống. Để nâng cao kỹ năng đọc nhạc, GV có thể cho

Đọc nhạc

- Luyện đọc gam Đô trưởng:

- Luyện tập mẫu tiết tấu:

- Thực hành đọc nhạc:

Bài đọc nhạc số 1

Thường thức âm nhạc

Một số hình thức biểu diễn nhạc cụ

Độc tấu: Một người chơi nhạc cụ. Song tấu: Hai người cùng chơi nhạc cụ.

Tam tấu: Ba người cùng chơi nhạc cụ. Tứ tấu: Bốn người cùng chơi nhạc cụ.

16

HS đọc bước lần theo nhóm 3 âm, 4 âm đi lên hoặc đi xuống. Ví dụ:

+ Đô - Rê - Mi; Rê - Mi - Pha; Mi - Pha - Son,...

+ Đô - Rê - Mi - Pha, Rê - Mi - Pha - Son,...

- HS tập đọc *Bài đọc nhạc số 1*.

4. Vận dụng, trải nghiệm

- HS đọc nhạc kết hợp gõ đệm theo phách.
- HS trình bày *Bài đọc nhạc số 1* theo hình thức nhóm, cá nhân.

Lưu ý: Các bước dạy học *Đọc nhạc* theo hướng dẫn ở **Phần một V.3.2**.

DỤNG CỤ DẠY HỌC

Học liệu

Hình ảnh *Bài đọc nhạc số 1*, mẫu luyện tập tiết tấu.

Dụng cụ dạy học

- Đàn phím điện tử hoặc piano (nếu có).
- Bảng tương tác (nếu có).

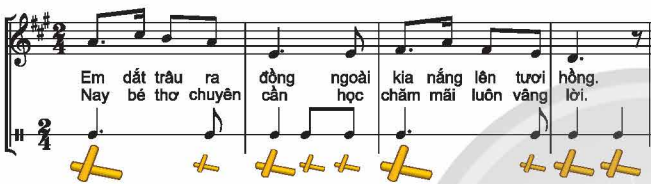
Hoà tấu: Nhiều người cùng chơi nhạc cụ.

- Em hãy cho biết hình thức biểu diễn nhạc cụ nào có ít người và hình thức biểu diễn nhạc cụ nào có nhiều người tham gia nhất.

NHÀ GA ÂM NHẠC

- Cùng bạn hát bài *Dắt trâu ra đồng* kết hợp vận động phụ hoạ theo cách riêng của nhóm.
- Hát bài *Dắt trâu ra đồng* kết hợp gõ đệm thanh phách theo mẫu:

- Chọn loại nhạc cụ giai điệu đã học và luyện tập *Bài thực hành số 1*.
- Đọc *Bài đọc nhạc số 1* kết hợp vỗ tay hoặc gõ đệm theo phách.
- Nêu tên một tác phẩm âm nhạc được trình diễn bằng một trong những hình thức biểu diễn nhạc cụ mà em đã học.

ĐÁNH GIÁ

Thể hiện âm nhạc

- Đọc được cao độ của gam Đô trưởng.
- Thể hiện được mẫu tiết tấu trong bài đọc nhạc.
- Đọc được *Bài đọc nhạc số 1*.

TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC:

Thường thức âm nhạc

Mục tiêu: PC2, NLC1, NLC2, NLÂN6.

Gợi ý:

1. Khởi động

- GV sử dụng nhạc cụ giai điệu (piano, đàn phím điện tử,...) trình bày một bài nhạc.
- GV mời thêm hai HS sử dụng nhạc cụ gõ để cùng trình bày bài nhạc.

2. Khám phá

- Qua hai HĐ trên, HS so sánh, nêu nhận xét (chỉ một người trình bày và ba người cùng trình bày).

- Từ nhận xét trên, HS đến với HĐ tìm hiểu một số hình thức biểu diễn nhạc cụ.

3. Luyện tập, thực hành

HS xem một số video biểu diễn nhạc cụ và cho biết hình thức biểu diễn nhạc cụ trong video.

4. Vận dụng, trải nghiệm

HS tập biểu diễn nhạc cụ theo các hình thức: độc tấu, song tấu, tam tấu, tứ tấu và hoà tấu.

Lưu ý:

- GV cần dựa theo năng lực của HS, để định hướng cho các em chọn lựa hình thức biểu diễn phù hợp.
- Các bước dạy học *Thường thức âm nhạc* theo hướng dẫn ở **Phần một V.6.5.1**.

ĐÁNH GIÁ

Hiểu biết và cảm thụ âm nhạc

Nhận biết được một số hình thức biểu diễn nhạc cụ.

Ứng dụng và sáng tạo âm nhạc

Biết chia sẻ hiểu biết về một số hình thức biểu diễn nhạc cụ.

TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC:

Nhà ga âm nhạc

Mục tiêu: Ôn lại các nội dung đã học. Phát triển NLÂN của HS.

Gợi ý:

- GV có thể thực hiện theo nhóm hoặc từng cá nhân, thông qua các câu hỏi trên, GV đánh giá được năng lực của HS sau khi học xong một chủ đề.
- GV có thể đặt thêm một số câu hỏi khác về các vấn đề có trong chủ đề: Chú ý nên hỏi câu hỏi dạng gợi mở như:
 - + Em thích nội dung gì...?
 - + Em có thể làm được hay không...?
- GV có thể đặt thêm một số câu hỏi về PC sau khi học xong chủ đề thông qua nội dung *Khám phá, Hát, Thường thức âm nhạc*,...

Lưu ý: Các bước dạy học *Nhà ga âm nhạc* theo hướng dẫn ở **Phần một V.8**.

THỜI LƯỢNG CHỦ ĐỀ: 4 tiết MỤC TIÊU

- **Trọng tâm:** Khám phá nhịp điệu nhanh dần, chậm dần.

Phẩm chất:

- PC1: Yêu thương bạn bè và mái trường; trân trọng và biết ơn thầy, cô.
- PC2: Biết rung động trước cái đẹp trong cuộc sống.

Năng lực chung:

- NLC1: Tích cực, chủ động, sáng tạo thông qua trải nghiệm các HĐ học tập.
- NLC2: Nhận biết và bày tỏ được tình cảm, cảm xúc của bản thân.
- NLC3: Yêu quý bạn bè, thầy, cô; quan tâm, đồng viên, khích lệ bạn bè.

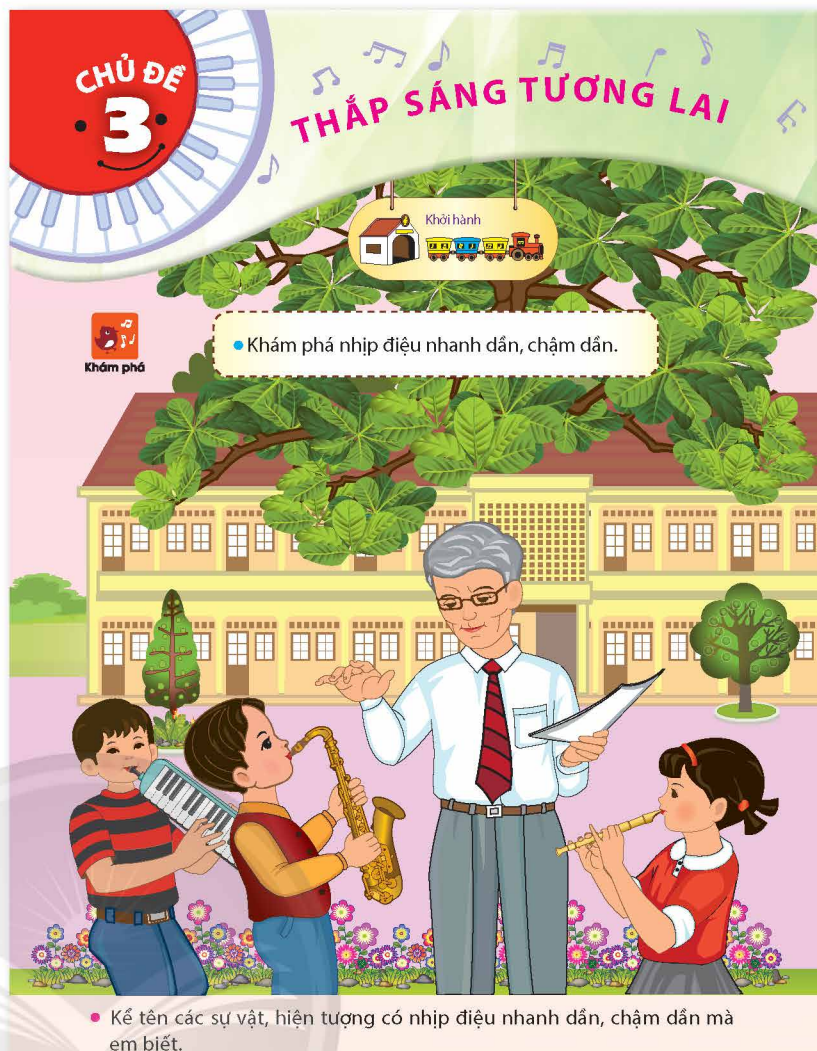
Năng lực âm nhạc:

- NLÂN1: Kể tên được các sự vật, hiện tượng có nhịp điệu nhanh dần, chậm dần.
- NLÂN2: Hát kết hợp vận động phụ hoạ được theo nhịp điệu bài hát *Những bông hoa những bài ca*; thể hiện được cách hát ngắt câu và ngân dài khi hát bài hát.
- NLÂN3: Lắng nghe và vận động được cơ thể theo nhịp điệu bản nhạc *Chim sơn ca* (*The Lark – Tú tấu đàn dây số 53*); trình bày được cảm xúc của bản thân sau khi nghe bản nhạc.
- NLÂN4: Nhận biết, thể hiện được trọng âm và phách trong bài hát *Những bông hoa những bài ca*.
- NLÂN5: Thể hiện đúng trường độ, sắc thái của bài tập tiết tấu; duy trì được tốc độ ổn định; biết sử dụng nhạc cụ tiết tấu để đệm cho bài hát *Những bông hoa những bài ca*; xác định đúng vị trí và thể hiện được đúng nốt Đô 2 trên recorder và nốt Pha trên kèn phím; thể hiện được chính xác cao độ, nhịp điệu bài *Đàn gà con* trên nhạc cụ giai điệu được chọn.

TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC:

Khám phá

Mục tiêu: PC2, NLC1, NLÂN1.

- Kể tên các sự vật, hiện tượng có nhịp điệu nhanh dần, chậm dần mà em biết.

Gợi ý:

1. Khởi động

GV tổ chức trò chơi *Vỗ tay theo tiếng trống*:

GV gõ trống theo các nhịp điệu khác nhau như (đều đặn – nhanh dần, đều đặn – chậm dần); HS nghe và vỗ tay theo nhịp điệu của trống.

2. Khám phá

GV đặt câu hỏi gợi mở để HS được chia sẻ những thông tin thu nhận được thông qua trò chơi.

Câu hỏi gợi ý

- Nhịp điệu của trống thay đổi như thế nào?
- Hãy kể tên các sự vật, hiện tượng có nhịp điệu nhanh dần, chậm dần mà em biết.

3. Luyện tập, thực hành

- GV tổ chức cho HS vận động cơ thể để thể hiện những sự vật, hiện tượng có nhịp điệu nhanh dần, chậm dần mà HS vừa kể.

+ Bước 1: Mời HS làm mẫu vận động cho sự vật, hiện tượng có nhịp điệu nhanh dần hay chậm dần.

+ Bước 2: Cả lớp quan sát và thực hiện cùng với bạn. Thực hiện lần lượt cho từng sự vật, hiện tượng mà HS kể tên.

NHỮNG BÔNG HOA NHỮNG BÀI CA

Tươi vui – náo nức

Nhạc và lời: Hoàng Long

Cùng nhau cầm tay đi đến thăm các thầy các
(Thầy) cô dạy em mong chúng em sẽ cùng lớn
cô. Lời hát rộn rã bao bé em bước trên đường
khôn. Học tốt học mãi ghi nhớ trong những trang vở
phố. Ngàn hoa nở tươi khoe sắc hương dưới ánh mặt
mới. Mùa thu đẹp tươi bao ước mơ sáng gương mặt
trời. Náo nức tiếng cười say sưa yêu đời.
người. Nhớ mãi công thầy nhớ mãi ơn này.
Những đóa hoa tươi màu đẹp nhất, chúng em xin
Những khúc ca bao lời đẹp nhất, chúng em xin
tặng các thầy các cô. Thầy
tặng các thầy các... ...cô.

19

– Sau đó GV đặt câu hỏi gợi mở để HS chia sẻ cảm xúc.

Câu hỏi gợi ý:

Khi vận động cơ thể theo nhịp điệu nhanh dần hay chậm dần em có trạng thái, cảm xúc như thế nào?

Lưu ý: Các bước dạy học **Khám phá** theo hướng dẫn ở **Phần một V.7**.

DỤNG CỤ DẠY HỌC

Học liệu

- Bức tranh khám phá chủ đề.
- Hình ảnh các sự vật tạo ra nhịp điệu nhanh dần, chậm dần.

Dụng cụ dạy học

Bảng tương tác (nếu có).

ĐÁNH GIÁ

Thể hiện âm nhạc

Vận động được cơ thể để thể hiện những sự vật, hiện tượng có nhịp điệu nhanh dần, chậm dần.

Hiểu biết và cảm thụ âm nhạc

- Kể tên được các sự vật, hiện tượng có nhịp điệu nhanh dần, chậm dần.
- Nêu được cảm nhận của bản thân về sự thay đổi của nhịp điệu nhanh dần, chậm dần.

TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC:

Hát

Mục tiêu: PC1, PC2, NLC2, NLÂN2.

Gợi ý:

1. Khởi động

GV tổ chức HĐ nhằm giúp HS nghe, vận động với bài hát theo các động tác sau:

- *Cùng nhau... các cô:* 1 chân trụ, chân kia bước lên và xuống, tay xuôi mở rộng sang hai bên và đánh tự nhiên theo nhịp điệu.
- *Lời hát... đường phố:* Thực hiện động tác như bên trên nhưng đổi chân.
- *Ngàn hoa... mặt trời:* Đưa từng tay lên cao tạo hình bông hoa rồi mở đều hai tay sang hai bên từ cao xuống thấp, vừa mở vừa lắc cổ tay.
- *Náo nức... yêu đời:* Hai tay đưa lên ôm trước ngực
- *Những đóa hoa... các cô:* Đưa từng tay lên cao tạo hình bông hoa, xong đưa tay ôm trước ngực rồi mở từng tay chéo về phía trước chếch sang hai bên.

Lời 2 làm lại từ đầu như lời 1.

2. Khám phá

HS quan sát văn bản bài hát *Những bông hoa những bài ca*, sau đó trả lời các câu hỏi:

- Bài hát có tính chất như thế nào? Nội dung của bài hát là gì? Em có cảm nhận gì về bài hát?
- Kể về một kỉ niệm với thầy, cô mà em thấy ấn tượng nhất.
- Em thường làm gì để thể hiện lòng biết ơn với thầy, cô?
- Em hãy chỉ ra những chỗ có nốt ngân dài trong bài hát.
- Em hãy chỉ ra những chỗ có dấu lặng trong bài hát.

3. Luyện tập, thực hành

GV cho HS luyện tập bài hát *Những bông hoa những bài ca* theo các bước dạy học *Hát theo bài ca* theo hướng dẫn ở **Phần một V.1.2**.

4. Vận dụng, trải nghiệm

- GV chia lớp thành các nhóm và phân công, hướng dẫn mỗi nhóm luyện tập hát kết hợp vận động phụ hoạ. Hát thể hiện lòng biết ơn và sự trân trọng.
- HS biết biểu diễn bài hát ở trong và ngoài trường với hình thức phù hợp.

DỤNG CỤ DẠY HỌC

Học liệu

- Tập âm thanh bài hát *Những bông hoa những bài ca*.
- Tư liệu về nhạc sĩ Hoàng Long.
- Văn bản bài hát *Những bông hoa những bài ca*.

Dụng cụ dạy học

- Đàn phím điện tử hoặc piano (nếu có).
- Bảng tương tác (nếu có).

ĐÁNH GIÁ

Thể hiện âm nhạc

- Hát kết hợp vận động phụ hoạ theo nhịp điệu của bài hát *Những bông hoa những bài ca*.
- Thể hiện được cách hát ngắt câu và ngân dài khi hát bài hát.

Hiểu biết và cảm thụ âm nhạc

- Trình bày được tính chất, nội dung của bài hát và nói lên cảm xúc của bản thân về bài hát.
- Chỉ ra được những chỗ có nốt ngân dài hay những chỗ có dấu lặng trong bài hát.
- Chia sẻ được kỉ niệm về thầy, cô mà HS thấy ấn tượng nhất.
- Nêu được các hành động để thể hiện lòng biết ơn với thầy, cô.

TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC:

Nghe nhạc

Mục tiêu: PC1, PC2, NLC2, NLÂN3.

Gợi ý:

1. Khởi động

GV tổ chức cho HS xem video biểu diễn tứ tấu đàn dây bản nhạc *The Lark – Tứ tấu đàn dây số 53* của G. Haydn.

2. Khám phá

GV đặt câu hỏi gợi mở để HS chia sẻ những điều nghe và xem được từ video.

Câu hỏi gợi ý:

- Hãy gọi tên những nhạc cụ em biết trong video.

- Nghe bài hát kết hợp vận động.
- Tập hát thể hiện cách hát ngắt câu và ngân dài.
- Kể về một kỉ niệm với thầy, cô mà em ấn tượng nhất.
- Em cần làm gì để thể hiện lòng biết ơn với thầy, cô?
- Hát kết hợp với vận động phụ hoạ.
- Hát thể hiện lòng biết ơn và sự trân trọng.

Nghe nhạc

Chim sơn ca (The Lark – Tứ tấu đàn dây số 53) của G. Hay-đơn (G. Haydn)

- Nghe, cảm thụ và vận động theo nhịp điệu bản nhạc *Chim sơn ca (The Lark – Tứ tấu đàn dây số 53)* của G. Hay-đơn.
- Nêu cảm nhận của em sau khi nghe bản nhạc.

Lý thuyết âm nhạc

Trọng âm và phách

1. Trọng âm

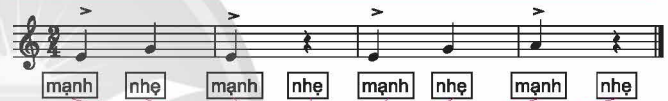
Trọng âm là những âm thanh có cường độ mạnh hơn so với các âm thanh khác trong ô nhịp. Trọng âm thường rơi vào nốt nhạc đầu tiên của ô nhịp.

Dấu trọng âm

2. Phách

Phách là đơn vị chia ô nhịp thành những khoảng thời gian đều nhau. Phách có trọng âm là phách mạnh, phách không có trọng âm là phách nhẹ.

Phách

- Theo em, nhạc cụ nào đảm nhận giai điệu chính?

3. Luyện tập, thực hành

GV cho HS nghe nhạc và vận động theo bản nhạc *The Lark – Tứ tấu đàn dây số 53* của G. Haydn.

Lưu ý: Các bước dạy học *Nghe nhạc* theo hướng dẫn ở Phần một V.2.2.

4. Vận dụng, trải nghiệm

HS sáng tạo vận động theo nhóm và trình bày sản phẩm trước lớp. GV, HS đưa ra nhận xét và đánh giá sản phẩm của từng nhóm.

DỤNG CỤ DẠY HỌC

Học liệu

- Tập âm thanh bản nhạc *The Lark – Tứ tấu đàn dây số 53* của G. Haydn.
- Tranh ảnh các nhạc cụ chơi trong tứ tấu đàn dây.

Dụng cụ dạy học

- Đàn phím điện tử hoặc piano (nếu có).
- Máy tính, loa.
- Bảng tương tác (nếu có).

- Dòng nhạc thứ hai của bài hát *Những bông hoa những bài ca* có bao nhiêu ô nhịp?
- Chỉ ra những nốt có trọng âm trong các ô nhịp của bài hát *Những bông hoa những bài ca*.

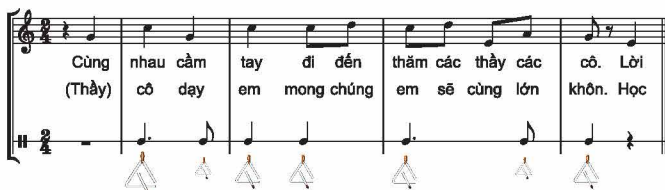

I. Nhạc cụ tiết tấu

- Đọc tiết tấu và luyện tập gõ trai-en-gô.

- Thực hành gõ đệm cho bài hát *Những bông hoa những bài ca*.

II. Nhạc cụ giai điệu

1. Rì-coóc-đơ

- Giới thiệu nốt Đô 2:
- Nốt Đô 2 thể hiện bằng thể bấm lỗ số 0 và số 2.

21

ĐÁNH GIÁ

Thể hiện âm nhạc

Vận động được theo nhịp điệu của bản nhạc *The Lark – Tứ tấu đàn dây số 53* của G. Haydn.

Hiểu biết và cảm thụ âm nhạc

- Gọi được tên các nhạc cụ trong tứ tấu đàn dây.
- Nêu được cảm nhận sau khi nghe bản nhạc.

TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC:

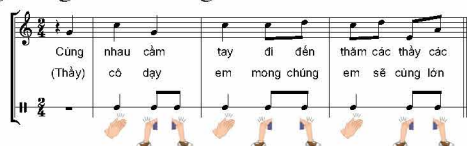
Lí thuyết âm nhạc

Mục tiêu: PC2, NLC1, NLÂN4.

Gợi ý:

1. Khởi động

- GV tổ chức để HS hát kèm vận động với bài hát *Những bông hoa những bài ca* theo mẫu sau:

- GV đặt câu hỏi gợi mở để HS chia sẻ những điều bản thân nhận biết được qua HĐ Khởi động.

Câu hỏi gợi ý:

- Các em vừa thực hiện các động tác vận động nào?
- Các động tác được thực hiện đều đặn, nhanh dần hay chậm dần?
- Âm thanh được tạo ra bởi vỗ tay, vỗ chân thì âm thanh nào to hơn? Âm thanh nào nhỏ hơn?
- Âm thanh vỗ tay rơi vào chữ nào trong bài hát?

2. Khám phá

- GV tổ chức HĐ để HS khám phá khái niệm trọng âm và phách.
- +GV mời HS đọc khái niệm về trọng âm và phách trong SGK.
- +GV hướng dẫn HS xác định trọng âm và phách trong mẫu giai điệu minh họa.

3. Luyện tập, thực hành

GV tổ chức cho HS gõ thanh phách thể hiện trọng âm và phách trong mẫu giai điệu minh họa.

4. Vận dụng, trải nghiệm

- GV tổ chức cho HS chỉ ra vị trí của trọng âm và phách của bài hát *Những bông hoa những bài ca* bằng cách đặt các câu hỏi trong SGK.
- Thực hành gõ đệm thanh phách thể hiện trọng âm và phách cho bài hát *Những bông hoa những bài ca*.

Lưu ý: Các bước dạy học Lí thuyết âm nhạc theo hướng dẫn ở Phần một V.5.2.

DỤNG CỤ DẠY HỌC

Học liệu

- Văn bản bài *Những bông hoa những bài ca*.
- Tranh hình ảnh giai điệu minh họa cho trọng âm và phách.

Dụng cụ dạy học

- Nhạc cụ tiết tấu: thanh phách.
- Bảng tương tác (nếu có).

ĐÁNH GIÁ

Thể hiện âm nhạc

Vỗ hay gõ đúng vào trọng âm và phách của mẫu giai điệu minh họa.

Hiểu biết và cảm thụ âm nhạc

- Trình bày được ý nghĩa của trọng âm, phách.
- Chỉ ra được trọng âm và phách từ bản nhạc của bài hát *Những bông hoa những bài ca*.

TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC:

Nhạc cụ

Mục tiêu: NLC1, NLÂN5.

Nhạc cụ tiết tấu

Gợi ý:

1. Khởi động

GV tổ chức trò chơi *Lặp lại tiết tấu* thông qua các động tác vận động: vỗ tay, giậm chân, vỗ chân theo hai mẫu sau:

- a.
b.

2. Khám phá

GV tổ chức để HS khám phá mẫu tiết tấu trong SGK.

- GV vẽ một số mẫu tiết tấu lên bảng (trong đó có 2 mẫu ở trên).
- GV gõ lại lần lượt từng mẫu a và b.
- HS lắng nghe và chỉ ra các mẫu tiết tấu trên bảng mà GV thể hiện.
- GV cho HS quan sát mẫu tiết tấu trong SGK và chỉ ra nhóm tiết tấu giống với mẫu a, b trên bảng.

3. Luyện tập, thực hành

- HS đọc mẫu tiết tấu theo âm tiết.
- HS sử dụng nhạc cụ triangle tập gõ theo mẫu tiết tấu.
- Luyện tập hát bài *Những bông hoa những bài ca* kết hợp gõ đệm triangle.

4. Vận dụng, trải nghiệm

- HS tham gia biểu diễn theo hình thức cá nhân, nhóm, lớp (nhóm hát, nhóm gõ đệm).
- HS sáng tạo mẫu gõ đệm theo cách riêng.

TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC:

Nhạc cụ giai điệu

Recorder

Gợi ý:

1. Khởi động

GV tổ chức trò chơi *Lắng nghe và lặp lại*:

- GV chơi 1 mẫu giai điệu được tạo bởi các nốt Si, La, Son.
- HS nghe và lặp lại trên recorder của mình.
- GV mời 1 HS thổi ngẫu hứng 1 mẫu giai điệu được tạo bởi Si, La, Son; cả lớp nghe bạn thổi và lặp lại.
- HS vừa thổi lại mời 1 bạn khác thổi mẫu khác, lần lượt như vậy để HS có nhiều cơ hội tương tác.

Luyện tập

Bài thực hành số 2

Đàn gà con

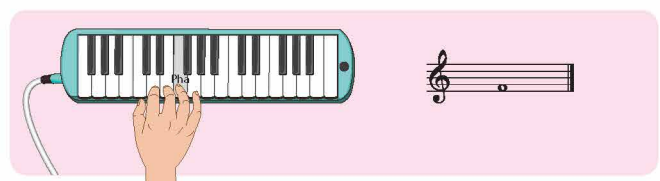
Nhạc: Phi-líp-pen-cô (Philippenco)

2. Kèn phím

Ghi chú nốt Pha:

Nốt Pha trên kèn phím là phím trắng liền kề bên trái nhóm ba phím đen.

Luyện tập

Bài thực hành số 2

Đàn gà con

Nhạc: Phi-líp-pen-cô (Philippenco)

22

2. Khám phá

- GV thổi mẫu giai điệu dưới đây:

- Sau đó đặt câu hỏi:

Mẫu giai điệu em vừa nghe có nốt nhạc nào mới so với các nốt đã học?

- Tín hiệu: HS giơ 2 tay lên đầu tạo hình mái nhà khi nghe thấy có nốt nhạc mới (Đô 2).

- HS nghe GV thổi mẫu giai điệu khác và thực hiện tín hiệu khi nghe thấy nốt mới.

- GV tổ chức HS tìm hiểu về vị trí nốt Đô 2 và *Bài thực hành số 2* (cao độ, tiết tấu, so sánh sự giống nhau và khác nhau giữa các ô nhịp,...).

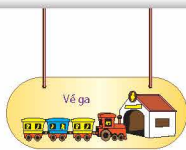
3. Luyện tập, thực hành

- HS luyện tập thổi nốt Đô 2.

- HS luyện tập *Bài thực hành số 2*.

4. Vận dụng, trải nghiệm

HS trình bày *Bài thực hành số 2* theo hình thức cá nhân, nhóm.

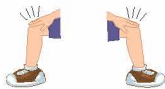

NHÀ GA ÂM NHẠC

1. Hãy tạo ra nhịp điệu nhanh dần, chậm dần thông qua các vận động sau:

a.

b.

c.

2. Chỉ ra nhạc cụ được sử dụng trong bản nhạc *Chim sơn ca* (The Lark – Tứ tấu đàn dây số 53) của G. Hay-đơn.

a.

b.

c.

3. Hát bài *Những bông hoa những bài ca* kết hợp gõ đệm theo nhịp bằng nhạc cụ mà em thích.

4. Quan sát dòng nhạc dưới đây:

- Dòng nhạc trên có bao nhiêu phách mạnh, phách nhẹ?
- Chỉ ra trọng âm của mỗi ô nhịp.
- Luyện đọc dòng nhạc trên kết hợp nhấn vào những nốt có trọng âm.

23

Kèn phím

Gợi ý:

1. Khởi động

GV tổ chức trò chơi *Lắng nghe và lặp lại*:

- GV chơi 1 mẫu giai điệu được tạo bởi các nốt Đô, Rê, Mi.
- HS nghe và lặp lại trên kèn phím của mình.
- GV mời 1 HS thổi ngẫu hứng 1 mẫu được tạo bởi Đô, Rê, Mi; cả lớp nghe bạn thể hiện và lặp lại.
- HS vừa chơi lại mời 1 bạn khác chơi mẫu khác, lần lượt như vậy để HS có nhiều cơ hội tương tác.

2. Khám phá

GV tổ chức cho HS quan sát tranh trong SGK để tìm vị trí nốt Pha trên kèn phím và tìm hiểu *Bài thực hành số 2* (cao độ, tiết tấu,...).

3. Luyện tập, thực hành

- HS luyện tập bấm phím Pha.
- HS luyện tập *Bài thực hành số 2*.

4. Vận dụng, trải nghiệm

HS trình bày *Bài thực hành số 2* theo hình thức cá nhân, nhóm.

Lưu ý: Các bước dạy học *Nhạc cụ* theo hướng dẫn ở **Phần một V.4.2**.

DỤNG CỤ DẠY HỌC

Học liệu

Hình ảnh *Bài thực hành số 2* cho recorder hoặc kèn phím.

Dụng cụ dạy học

- Nhạc cụ giai điệu: recorder hoặc kèn phím.
- Bảng tương tác (nếu có).

ĐÁNH GIÁ

Thể hiện âm nhạc

- Đọc được mẫu tiết tấu theo âm tiết.
- Gõ được mẫu tiết tấu bằng nhạc cụ triangle.
- Thể hiện được nốt Đô 2 trên recorder hoặc nốt Pha trên kèn phím đúng cao độ.

Hiểu biết và cảm thụ âm nhạc

- Chỉ ra được hình ảnh của các mẫu tiết tấu được nghe.
- Chỉ ra được tư thế thổi nốt Đô 2 trên recorder và vị trí của nốt Pha trên kèn phím.

Ứng dụng và sáng tạo âm nhạc

- Gõ đệm cho bài hát *Những bông hoa những bài ca* bằng nhạc cụ triangle.
- Thể hiện được *Bài thực hành số 2* bằng recorder hoặc kèn phím.

TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC: Nhà ga âm nhạc

Mục tiêu: Ôn lại các nội dung đã học. Phát triển NLÂN của HS.

Gợi ý:

- GV có thể thực hiện theo nhóm hoặc từng cá nhân, thông qua các câu hỏi trên, GV đánh giá được năng lực của HS sau khi học xong một chủ đề.
- GV có thể đặt thêm một số câu hỏi khác về các vấn đề có trong chủ đề: Chú ý nên hỏi câu hỏi dạng gợi mở như:
 - + Em thích nội dung gì...?
 - + Em có thể làm được hay không...?
- GV có thể đặt thêm một số câu hỏi về PC sau khi học xong chủ đề thông qua nội dung *Khám phá, Hát, Lí thuyết âm nhạc*,...

Lưu ý: Các bước dạy học *Nhà ga âm nhạc* theo hướng dẫn ở **Phần một V.8**.

THỜI LƯỢNG CHỦ ĐỀ: 4 tiết

MỤC TIÊU

- **Trọng tâm:** Khám phá âm nhạc dân gian của các dân tộc trên thế giới.

Phẩm chất:

- PC1: Yêu thương, tôn trọng bạn bè, nền văn hoá của các dân tộc trên thế giới.
- PC2: Yêu quê hương, yêu Tổ quốc, tôn trọng các biểu trưng của đất nước.

Năng lực chung:

- NLC1: Có thói quen trao đổi, giúp đỡ nhau trong học tập; biết cùng nhau hoàn thành nhiệm vụ học tập theo sự hướng dẫn của thầy, cô.
- NLC2: Dựa trên hiểu biết đã có, biết hình thành ý tưởng mới đối với bản thân.
- NLC3: Hiểu được nhiệm vụ của nhóm và trách nhiệm, HĐ của bản thân trong nhóm sau khi được hướng dẫn, phân công.

Năng lực âm nhạc:

- NLÂN1: Kể tên và cảm nhận được vẻ đẹp của tác phẩm âm nhạc dân ca nước ngoài qua HĐ Khám phá.
- NLÂN2: Nghe và vận động được theo nhịp điệu của bài *A-ri-rang khúc hát quê hương*; thể hiện được cách hát luyện và liền tiếng trong bài; hát kết hợp vận động phụ hoạ.
- NLÂN3: Đọc đúng cao độ gam Đô trưởng; đọc đúng tên nốt; thể hiện đúng cao độ và trường độ *Bài đọc nhạc số 2*; đọc nhạc kết hợp vận động theo mẫu tiết tấu để đệm cho *Bài đọc nhạc số 2*.
- NLÂN4: Nêu được đôi nét về cuộc đời nhạc sĩ và kể tên một vài ca khúc tiêu biểu; biết vận động cơ thể theo giai điệu của bài hát *Từ rừng xanh cháu về thăm lăng Bác*; cảm nhận được vẻ đẹp của giai điệu và lời ca trong ca khúc.

TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC:

Khám phá

Mục tiêu: PC1, NLC1, NLÂN1.

- Nghe và vận động theo một bài hát dân ca nước ngoài.

Gợi ý:

1. Khởi động

GV giới thiệu bức tranh chủ đề và đặt câu hỏi gợi ý để HS chỉ ra những điểm khác nhau giữa các nhân vật trong tranh.

Câu hỏi gợi ý:

- Chỉ ra những điểm khác nhau của các bạn nhỏ trong tranh (gợi ý: trang phục, màu da).
- Hành động và biểu cảm khuôn mặt của các bạn nhỏ trong tranh là gì?
- Bức tranh muốn nói đến điều gì?

2. Khám phá

GV tổ chức cho HS nghe một số bài hát dân ca nước ngoài đã học hoặc chưa học để HS vận động theo.

Các bước gợi ý:

- Bước 1: GV mở nhạc một số bài hát dân ca nước ngoài đã học hoặc chưa học.
- Bước 2: GV đặt câu hỏi gợi mở để HS chỉ ra được bài hát là dân ca của dân tộc nào trên thế giới.

Bài hát gợi ý:

A ram sam sam (dân ca Ma rốc), *Năm mới bình an* (dân ca Anh), *Ước mơ* (dân ca Trung Quốc),...

A-RI-RANG^(*) KHÚC HÁT QUÊ HƯƠNG

Nhẹ nhàng – tha thiết

Dân ca Hàn Quốc
Lời: Đặng Châu Anh

Ngồi ngắm trời mây, nước non tươi thắm bao nhớ thương vơi
Này ơi người ơi, cất cao tiếng hát cho thắm tươi cuộc

đầy. Thời gian ngừng trôi đi còn em, với em thời.
đời. Từng câu hò điệu múa mang hồn quê, với say mê.

Điệp khúc

Hát khúc hát A - ri - rang xoá hết bao u sầu trong lòng.

Niềm vui ngời trong mắt em tình yêu với quê hương.

(*) A-ri-rang (Ari-rang) là tên bài dân ca nổi tiếng của Hàn Quốc.

25

3. Luyện tập, thực hành

- GV giới thiệu tên và nguồn gốc của các bài hát.
- GV cho HS thực hành vận động theo nhịp điệu của các bài hát.

Lưu ý: Các bước dạy học *Khám phá* theo hướng dẫn ở **Phần một V.7**.

DỤNG CỤ DẠY HỌC

Học liệu

- Bức tranh khám phá chủ đề.
- Tệp âm thanh các bài dân ca nước ngoài.

Dụng cụ dạy học

Bảng tương tác (nếu có).

ĐÁNH GIÁ

Thể hiện âm nhạc

Vận động được theo nhịp điệu của các bài hát dân ca nước ngoài.

Hiểu biết và cảm thụ âm nhạc

- Kể tên được một số bài hát dân ca nước ngoài.
- Nêu được cảm nhận về các bài hát dân ca nước ngoài.

TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC:

Hát

Mục tiêu: PC1, PC2, NLC2, NLÂN2.

Gợi ý:

1. Khởi động

GV tổ chức HĐ với các gợi ý, hình ảnh về đất nước Hàn Quốc để dẫn dắt vào chủ đề bài học.

Câu hỏi, hình ảnh gợi ý:

- Đây là hình ảnh món ăn nào? (hình ảnh món kim chi).
- Bộ trang phục này có tên là gì? (hình ảnh cô gái trong bộ trang phục hanbok của Hàn Quốc).
- Đây là hình ảnh quốc kì của quốc gia nào? (hình ảnh quốc kì Hàn Quốc).

2. Khám phá

HS quan sát văn bản bài hát *A-ri-rang khúc hát quê hương* kết hợp nghe bài hát, sau đó trả lời các câu hỏi:

- Em hãy chỉ ra những chỗ có nốt luyến trong bài hát.
- Em hãy chỉ ra những chỗ có nốt ngân dài trong bài hát.
- HS nghe bài hát *A-ri-rang khúc hát quê hương* kết hợp vận động tự do.

3. Luyện tập, thực hành

GV cho HS luyện tập bài hát *A-ri-rang khúc hát quê hương* theo các bước dạy học *Hát* theo hướng dẫn ở **Phần một V.1.2**.

4. Vận dụng, trải nghiệm

- GV chia lớp thành các nhóm và phân công, hướng dẫn mỗi nhóm luyện tập hát kết hợp vận động phù hợp với tính chất, giai điệu của bài hát.
- HS biết biểu diễn bài hát ở trong và ngoài trường với hình thức phù hợp.

DỤNG CỤ DẠY HỌC

Học liệu

- Tệp âm thanh của bài hát *A-ri-rang khúc hát quê hương*.
- Văn bản bài hát *A-ri-rang khúc hát quê hương*.

Dụng cụ dạy học

- Đàn phím điện tử hoặc piano (nếu có).
- Nhạc cụ tiết tấu: thanh phách, trống con,...
- Bảng tương tác (nếu có).

ĐÁNH GIÁ

Thể hiện âm nhạc

- Thể hiện được cách hát luyến và liền tiếng khi hát bài hát *A-ri-rang khúc hát quê hương*.
- Hát được bài hát kết hợp gõ đệm hoặc vận động phụ họa theo nhạc phù hợp.

Hiểu biết và cảm thụ âm nhạc

- Nêu được những nốt có dấu luyến, nốt ngân dài khi nhìn vào bản nhạc bài hát.
- Nêu được cảm nghĩ của bản thân về ngôi trường của em sau khi học bài hát *A-ri-rang khúc hát quê hương*.

Ứng dụng và sáng tạo âm nhạc

Sáng tạo được mẫu gõ đệm, vận động phù hợp cho bài *A-ri-rang khúc hát quê hương*.

TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC:

Đọc nhạc

Mục tiêu: NLC3, NLÂN3.

Gợi ý:

1. Khởi động

GV tổ chức trò chơi *Ai về đích đầu tiên*:

- HS chia nhóm quan sát mẫu tiết tấu, sau đó luyện tập bằng cách vỗ tay.

- Sau khi HS quen với mẫu tiết tấu, HS luyện tập vừa đi hoặc dậm chân theo nhịp vừa vỗ tay theo tiết tấu.
- GV chia lớp thành các nhóm, các nhóm tập trung ở cuối lớp sau đó lần lượt vừa đi vừa vỗ tay theo tiết tấu liên tục cho đến khi về đích (đầu lớp). Nếu HS nào thực hiện sai tiết tấu sẽ được di chuyển xuống cuối hàng để thi lượt sau.

2. Khám phá

- Phân tích *Bài đọc nhạc số 2* (cao độ, trường độ, nhịp, câu,...).
- HS luyện đọc gam Đô trưởng.
- HS quan sát *Bài đọc nhạc số 2* và trả lời các câu hỏi.

Câu hỏi gợi ý:

- Trong bài đọc nhạc có bao nhiêu nốt đen chấm dôi?

- Nghe bài hát kết hợp vận động.
- Tập hát thể hiện cách hát luyến và liền tiếng.
- Hát kết hợp với vận động phụ họa.
- Hát kết hợp gõ đệm theo nhịp.

- *A-ri-rang khúc hát quê hương* là dân ca của nước nào?
- Em cần làm gì để thể hiện tình yêu với quê hương?

Đọc nhạc

- Luyện đọc gam Đô trưởng:

- Luyện tập mẫu tiết tấu:

- Thực hành đọc nhạc:

Bài đọc nhạc số 2

- Trong bài đọc nhạc này có bao nhiêu nốt đen chấm dôi?
- Nêu tên các nốt nhạc có trong bài đọc nhạc.
- Chỉ ra các nốt nhạc cao nhất, nốt nhạc thấp nhất trong bài đọc nhạc.

26

- Nêu tên các nốt nhạc trong bài đọc nhạc.
- Hai dòng nhạc của bài có gì giống nhau và khác nhau?

3. Luyện tập, thực hành

HS luyện đọc giai điệu bài đọc nhạc.

4. Vận dụng, trải nghiệm

- HS đọc bài đọc nhạc theo hình thức cá nhân, nhóm, lớp.
- HS gõ đệm cho *Bài đọc nhạc số 2* bằng nhạc cụ yêu thích của bản thân.

Lưu ý: Các bước dạy học *Đọc nhạc* theo hướng dẫn ở **Phần một V.3.2**.

DỤNG CỤ DẠY HỌC

Học liệu

Văn bản *Bài đọc nhạc số 2*.

Dụng cụ dạy học

- Đàn phím điện tử hoặc piano (nếu có).
- Nhạc cụ gõ tiết tấu: thanh phách, trống con,...
- Bảng tương tác (nếu có).

GIỚI THIỆU HAI NHẠC SĨ HOÀNG LONG – HOÀNG LÂN

Nhạc sĩ Hoàng Long

Nhạc sĩ Hoàng Lân

Nhạc sĩ Hoàng Long và Hoàng Lân là hai anh em song sinh, sinh ngày 18/06/1942 ở thành phố Vĩnh Yên, tỉnh Vĩnh Phúc và lớn lên ở thị xã Sơn Tây, tỉnh Hà Tây (nay thuộc Thủ đô Hà Nội).

Năm 14 – 15 tuổi, hai ông bắt đầu sáng tác âm nhạc. Năm 17 tuổi, hai ông đã có nhiều tác phẩm được phát trên sóng Đài Tiếng nói Việt Nam. Trong nhiều năm, hai nhạc sĩ tham gia các hoạt động âm nhạc như giảng dạy, sáng tác và nghiên cứu về giáo dục âm nhạc cho học sinh phổ thông. Hai ông sáng tác chung hoặc riêng hàng trăm tác phẩm với các thể loại âm nhạc khác nhau như ca khúc, nhạc múa, nhạc phim hoạt hình, ca cảnh, hợp xướng, nhạc không lời,... Trong số đó, các sáng tác viết cho thiếu nhi được đánh giá là thành công nhất. Nhiều ca khúc đã được phổ biến rộng rãi, ghi dấu ấn trong lòng công chúng và được trẻ em yêu thích: *Em đi thăm miền Nam*, *Đi học về*, *Những bông hoa những bài ca*, *Thật là hay*, *Đường và chân*, *Chúng em cần hoà bình*, *Nụ cười của bé*, *Bác Hồ người cho em tất cả*, *Từ rừng xanh cháu về thăm Lăng Bác*,...

Với những đóng góp cho nền âm nhạc đất nước, nhạc sĩ Hoàng Long và Hoàng Lân đã được tặng Giải thưởng Nhà nước về Văn học Nghệ thuật năm 2012; toàn bộ sáng tác của hai nhạc sĩ được Cục Văn thư và Lưu trữ Nhà nước bảo quản.

27

ĐÁNH GIÁ

Thể hiện âm nhạc

- Đọc được cao độ của gam Đô trưởng.
- Thể hiện được mẫu tiết tấu trong bài đọc nhạc.
- Đọc được Bài đọc nhạc số 1.

Hiểu biết và cảm thụ âm nhạc

Xác định được nốt đen chấm dôi, tên nốt nhạc, so sánh được hai dòng nhạc.

Ứng dụng và sáng tạo âm nhạc

Sáng tạo được mẫu gõ đệm, vận động phù hợp cho Bài đọc nhạc số 2.

TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC:

Thường thức âm nhạc

Mục tiêu: NLC3, NLÂN4.

Gợi ý:

1. Khởi động

- GV cho HS nghe bài hát *Từ rừng xanh cháu về thăm lăng Bác*.

- GV đặt câu hỏi gợi mở để dẫn dắt HS vào bài.

Câu hỏi gợi ý:

- Bài hát em vừa nghe tên là gì?
- Bài hát có nội dung gì?
- Ai là tác giả của bài hát?

2. Khám phá

- GV yêu cầu HS mở SGK trang 27, đọc nhằm những thông tin về nhạc sĩ Hoàng Long – Hoàng Lân.
- HS tóm tắt lại những kiến thức về nhạc sĩ Hoàng Long – Hoàng Lân.
- GV mời một số HS chia sẻ về kiến thức mình đã tóm tắt được từ bài đọc.

3. Luyện tập, thực hành

GV tổ chức trò chơi *Thi đua theo nhóm đôi*:

- Chuẩn bị: GV chia lớp theo nhóm đôi, mỗi nhóm chuẩn bị một tờ giấy, một cây bút.
- GV đưa ra các câu hỏi dựa trên các thông tin về nhạc sĩ Hoàng Long – Hoàng Lân. Hai HS trong nhóm sẽ viết câu trả lời ra giấy và chấm điểm cho nhau sau mỗi câu hỏi, HS nào nhiều điểm hơn là người chiến thắng.

4. Vận dụng, trải nghiệm

GV cho HS đóng vai thành người dẫn chương trình để giới thiệu về nhạc sĩ Hoàng Long – Hoàng Lân hoặc cho các nhóm vận động sáng tạo theo bài hát *Từ rừng xanh cháu về thăm lăng Bác*.

Lưu ý: Các bước dạy học *Thường thức âm nhạc* theo hướng dẫn ở **Phần một V.6.4.1**.

DỤNG CỤ DẠY HỌC

Học liệu

Tập âm thanh bài hát *Từ rừng xanh cháu về thăm lăng Bác*.

Dụng cụ dạy học

- Giấy, bút, viết.
- Bảng tương tác (nếu có).

ĐÁNH GIÁ

Thể hiện âm nhạc

- Giới thiệu được các thông tin về nhạc sĩ Hoàng Long – Hoàng Lân.
- Lắng nghe và vận động cơ thể phù hợp với bài hát *Từ rừng xanh cháu về thăm lăng Bác*.

Vận động sáng tạo theo
bài hát *Từ rừng xanh
cháu về thăm lăng Bác.*

Phân biệt được âm thanh của các nhạc cụ gõ khác nhau.

NHÀ GA ÂM NHẠC

1. Hát bài *A-rí-rang* khác hát quê hương kết hợp gõ đệm bằng tem-bô-rin theo mẫu tiết tấu:

2. Đọc *Bài đọc nhạc số 2* kết hợp vận động theo mẫu tiết tấu:

3. Kể tên những bài hát của hai nhạc sĩ Hoàng Long – Hoàng Lân mà em biết.

4. Đóng vai người dẫn chương trình để giới thiệu về hai nhạc sĩ Hoàng Long – Hoàng Lân.

ÔN TẬP CHỦ ĐỀ 1, 2, 3, 4

Hỏi

1. Chọn hình thức đơn ca, song ca hoặc tập ca để hát và vận động theo nhạc các bài hát: *Đường đến trường vui lắm, Đất trời ra đồng, Những bông hoa những bài ca, A-rí-rang khác hát quê hương.*

Nghe nhạc

Nghe và vận động theo nhịp điệu bài hát *Ngồi ngắm trời mây*.

Đọc nhạc

1. Đọc *Bài đọc nhạc số 1* kết hợp vỗ tay hoặc gõ cá-ta-nét theo nhịp.
2. Đọc *Bài đọc nhạc số 2* kết hợp vỗ tay hoặc gõ đệm theo phách.

Âm 1 Nhạc cụ

1. Sử dụng nhạc cụ tiết tấu tự chọn để đệm cho bài hát: *Những bông hoa những bài ca.*
2. Lựa chọn nhạc cụ giai điệu phù hợp để thực hiện: *Bài thực hành số 1, Bài thực hành số 2.*

Thường thức âm nhạc

Quan sát đồng nhạc dưới đây và thực hiện các yêu cầu:

1. Giới thiệu đôi nét về đàn măng-đô-lin; mô tả động tác chơi đàn và nêu cảm nhận về âm sắc của đàn măng-đô-lin.
2. Phân biệt hình thức biểu diễn độc tấu và hòa tấu.
3. Nếu đôi nét về hai nhạc sĩ Hoàng Long – Hoàng Lân và kể tên một vài bài hát tiêu biểu của hai ông.

TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC:

Nhà ga âm nhạc

Mục tiêu: Ôn lại các nội dung đã học. Phát triển NLÂN của HS.

Gợi ý:

- GV có thể thực hiện theo nhóm hoặc từng cá nhân, thông qua các câu hỏi trên, GV đánh giá được năng lực của HS sau khi học xong một chủ đề.
- GV có thể đặt thêm một số câu hỏi khác về các vấn đề có trong chủ đề: Chú ý nên hỏi câu hỏi dạng gợi mở như:
 - + Em thích nội dung gì...?
 - + Em có thể làm được hay không...?
- GV có thể đặt thêm một số câu hỏi về PC sau khi học xong chủ đề thông qua nội dung *Khám phá, Hát, Thường thức âm nhạc,...*

Lưu ý: Các bước dạy học *Nhà ga âm nhạc* theo hướng dẫn ở **Phần một V.8**.

THỜI LƯỢNG CHỦ ĐỀ: 4 tiết

MỤC TIÊU

- **Trọng tâm:** Khám phá những âm thanh và hình ảnh của mùa xuân.

Phẩm chất:

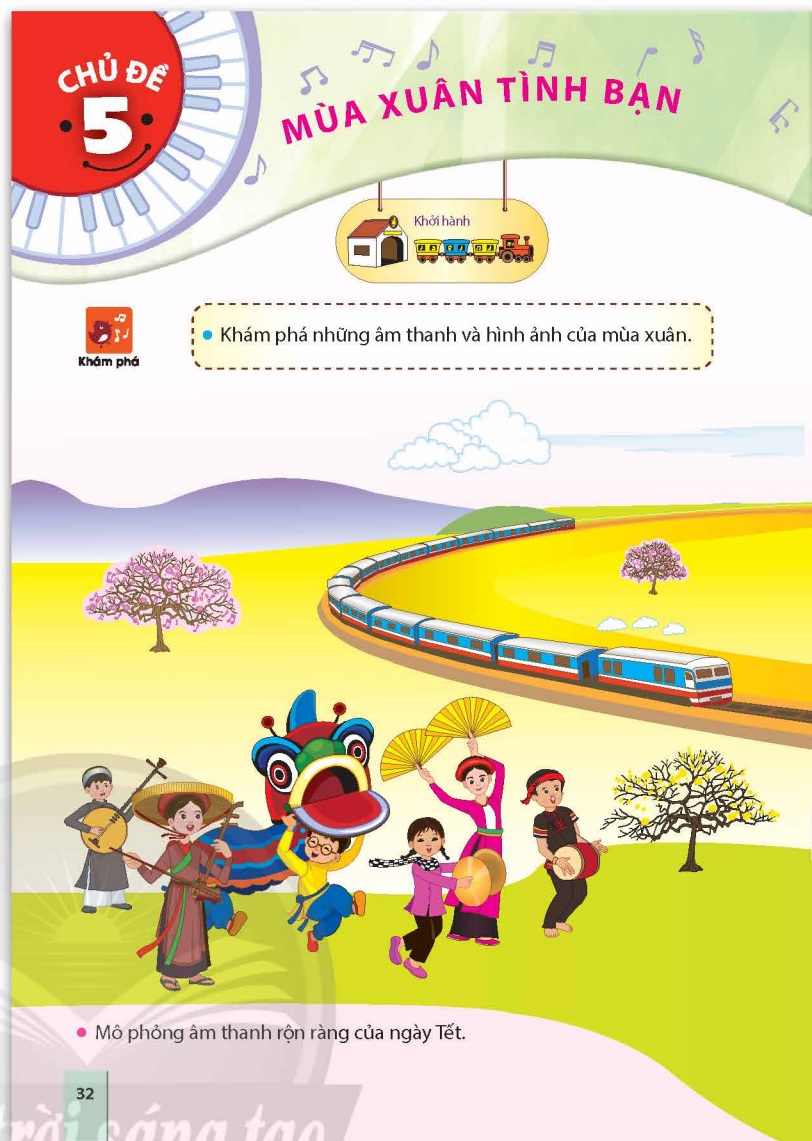
- PC1: Yêu thiên nhiên và có những việc làm thiết thực để bảo vệ thiên nhiên. Yêu quê hương, tôn trọng các biểu trưng của đất nước.
- PC2: Yêu quý bạn bè, quan tâm, khích lệ bạn bè.

Năng lực chung:

- NLC1: Dựa trên hiểu biết đã có, biết hình thành ý tưởng mới đối với bản thân.
- NLC2: Nhận biết và bày tỏ được tình cảm, cảm xúc của bản thân; biết cách kết bạn và giữ gìn tình bạn.
- NLC3: Có thói quen trao đổi, giúp đỡ nhau trong học tập; biết cùng nhau hoàn thành nhiệm vụ học tập theo hướng dẫn của thầy, cô.

Năng lực âm nhạc:

- NLÂN1: Mô phỏng âm thanh rộn ràng của ngày Tết qua HĐ Khám phá.
- NLÂN2: Nghe và vận động được theo nhịp điệu của bài *Mùa xuân tình bạn*; thể hiện được cách hát nảy âm, ngân dài; thể hiện tính chất vui tươi khi hát bài *Mùa xuân tình bạn*; hát đúng giai điệu, nhịp điệu, rõ lời và biết hát kết hợp gõ đệm theo nhịp.
- NLÂN3: Biết lắng nghe và biểu lộ cảm xúc; biết vận động cơ thể phù hợp với nhịp điệu. Bước đầu cảm nhận được vẻ đẹp của tác phẩm âm nhạc, biết tưởng tượng khi nghe nhạc.
- NLÂN4: Nhận biết và thể hiện được nhịp $\frac{2}{4}$ thông qua thực hành; biết ghi chép bản nhạc đơn giản theo hướng dẫn của GV.
- NLÂN5: Nêu được tên và một vài đặc điểm của đàn đáy; mô tả được động tác chơi đàn; cảm nhận, phân biệt được âm sắc và nhận biết được đàn đáy khi xem biểu diễn.

TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC:

Khám phá

Mục tiêu: PC1, NLC1, NLÂN1.

1. Khởi động

GV giới thiệu bức tranh chủ đề và đặt câu hỏi gợi ý để HS chỉ ra những hình ảnh của mùa xuân và các âm thanh rộn ràng của ngày Tết.

Câu hỏi gợi ý:

- Bức tranh nói về nội dung gì? Bức tranh mùa xuân hiện lên với những hình ảnh nào?
- Trong bức tranh có những sự vật nào tạo ra âm thanh rộn ràng?

2. Khám phá

GV dùng những hình ảnh, âm thanh có trong tranh chủ đề để tạo tình huống và đặt câu hỏi để giúp HS tự giải quyết vấn đề.

3. Luyện tập, thực hành

- GV mô phỏng những âm thanh và nhịp điệu rộn ràng trong ngày Tết và yêu cầu HS lặp lại.
- GV chia nhóm và cho HS luyện tập mô phỏng những

MÙA XUÂN TÌNH BẠN

Vừa phải – vui tươi

Nhạc và lời: Cao Minh Khanh

Chào mùa xuân đến muôn hoa ngát hương. Mặt hồ in

bóng cây xanh lá xanh. Mùa xuân đến hoa tình bạn dưới mái

trường. Chào mùa xuân đến chim ca líu lo. Tình bạn trong

nắng xuân bao ước mơ. Dù mai đây xa mái trường thân yêu.

O! tình bạn mùa xuân là một bài ca với bao tiếng cười.

Vui tình bạn mùa xuân đẹp tựa ngàn hoa xuân ngọt ngào.

...hoa xinh tươi mùa xuân.

33

âm thanh rộn ràng trong ngày Tết theo cách riêng của nhóm; GV mời các nhóm biểu diễn.

Lưu ý: Các bước dạy *Khám phá* theo hướng dẫn ở Phần một V.7.

DỤNG CỤ DẠY HỌC

Học liệu

- Bức tranh khám phá chủ đề.
- Hình ảnh các sự vật tạo ra âm thanh rộn ràng.

Dụng cụ dạy học

Bảng tương tác (nếu có).

ĐÁNH GIÁ

Thể hiện âm nhạc

Nhận biết và mô phỏng một số âm thanh rộn ràng của ngày Tết.

Hiểu biết và cảm thụ âm nhạc

Quan sát hình ảnh và tạo ra được âm thanh rộn ràng của ngày Tết. Từ đó, mô phỏng các âm thanh khác mà HS bắt gặp trong ngày Tết ở nơi mình sinh sống.

TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC:

Hát

Mục tiêu: PC1, PC2, NLC2, NLÂN2.

1. Khởi động

HS nghe bài hát *Mùa xuân tình bạn* kết hợp vận động hay gõ đệm.

2. Khám phá

– HS quan sát văn bản bài hát *Mùa xuân tình bạn*, tìm hiểu tên tác giả, nội dung bài hát, nêu tính chất của bài hát, so sánh sự giống nhau và khác nhau của các câu hát,...

– GV có thể trình chiếu video những hình ảnh đẹp và đặc trưng về mùa xuân với hoa mai, hoa đào khoe sắc, chim én liệng chao, cây lá đâm chồi, nảy lộc. Hình ảnh những chuyến tàu, xe nhộn nhịp đưa đón mọi người về quê ăn Tết. Tiếng trống lân rộn ràng bên câu đối đỏ, xen lẫn nụ cười của các bạn nhỏ thật vui tươi; thông qua đó giáo dục HS biết quý trọng tình bạn, yêu thiên nhiên và mùa xuân tươi đẹp.

3. Luyện tập, thực hành

GV cho HS luyện tập bài hát *Mùa xuân tình bạn* theo các bước dạy học *Hát* theo hướng dẫn ở Phần một V.1.2.

4. Vận dụng, trải nghiệm

- GV chia lớp thành các nhóm và phân công, hướng dẫn mỗi nhóm luyện tập hát với hình thức tốp ca, đồng ca, hát đuổi ở đoạn điệp khúc.
- HS biết biểu diễn bài hát ở trong và ngoài trường với hình thức phù hợp.

DỤNG CỤ DẠY HỌC

Học liệu

- Tập âm thanh của bài hát *Mùa xuân tình bạn*.
- Văn bản bài hát *Mùa xuân tình bạn*.

Dụng cụ dạy học

- Đàn phím điện tử hoặc piano (nếu có).
- Nhạc cụ tiết tấu: thanh phách, trống con, tambourine,...
- Bảng tương tác (nếu có).

ĐÁNH GIÁ

Thể hiện âm nhạc

Thể hiện cách hát nảy âm, ngân dài; hát kết hợp gõ đệm theo nhịp.

Hiểu biết và cảm thụ âm nhạc

- Hát được bài hát *Mùa xuân tình bạn* kết hợp vận động cơ thể theo nhịp điệu; hát thể hiện tính chất vui tươi.
- Nêu được một vài thông tin về bài hát: tên bài hát, tác giả sáng tác, nội dung của bài hát.
- Chỉ ra được những hình ảnh và âm thanh của mùa xuân trong bài hát.

TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC:

Nghe nhạc

Mục tiêu: NLC2, NLÂN3.

Thông qua HĐ nghe, cảm thụ và vận động theo trích đoạn *Chương 5, Tổ khúc ballet số 1* của D. Shostakovich giúp HS cảm nhận được nhịp điệu valse vui tươi, lãng mạn và êm ái.

Gợi ý:

1. Khởi động

HS ngồi đối diện thành cặp vỗ tay theo nhịp 3.

- Động tác 1: Vỗ hai tay vào nhau.
- Động tác 2: Vỗ tay phải vào tay phải bạn.
- Động tác 3: Vỗ tay trái vào tay trái bạn.

2. Khám phá

- HS nghe trích đoạn *Chương 5, Tổ khúc ballet số 1* của D. Shostakovich.
- HS nêu cảm nhận về trích đoạn.

3. Luyện tập, thực hành

GV, HS nghe nhạc và vận động theo trích đoạn *Chương 5, Tổ khúc ballet số 1* của D. Shostakovich.

- Nghe bài hát kết hợp vận động.
- Hát thể hiện tính chất vui tươi.
- Tập hát thể hiện cách hát nảy âm, ngân dài.
- Hát kết hợp gõ đệm theo nhịp.
- Chỉ ra những hình ảnh và âm thanh của mùa xuân trong bài hát.
- Hãy kể về người bạn thân thiết của em.

Nghe nhạc

Điệu nhảy hài hước (Chương 5, Tổ khúc ba-lê số 1) của D. Xô-xô-ta-cô-vích (D. Shostakovich)

- Nghe, cảm thụ và vận động theo giai điệu bản nhạc *Điệu nhảy hài hước*.
- Nếu cảm nhận sau khi nghe bản nhạc *Điệu nhảy hài hước*.

Lý thuyết âm nhạc

Nhịp $\frac{2}{4}$

Nhịp $\frac{2}{4}$ là loại nhịp có 2 phách trong một ô nhịp. Mỗi phách có giá trị trường độ bằng một nốt đen. Phách 1 là phách mạnh, phách 2 là phách nhẹ.

Tính chất âm nhạc của nhịp $\frac{2}{4}$ vui tươi, rộn ràng.

- Bài hát *Mùa xuân tình bạn* được viết ở loại nhịp nào?
- Câu hát "*Chào mùa xuân... mái trường thân yêu*" của bài hát *Mùa xuân tình bạn* có bao nhiêu ô nhịp?
- Chỉ ra các phách 1 và 2 trong các ô nhịp ở dòng nhạc thứ hai của bài hát *Mùa xuân tình bạn*.

34

4. Vận dụng, trải nghiệm

- HS nghe chủ đề âm nhạc và mô phỏng lại bằng giọng hát với âm La (từ 4 giây đến 20 giây).
- HS sáng tạo vận động theo cách riêng.

Lưu ý: Các bước dạy học *Nghe nhạc* theo hướng dẫn ở **Phần một V.2.2**.

DỤNG CỤ DẠY HỌC

Học liệu

- Nhạc trích đoạn *Chương 5, Tổ khúc ballet số 1* của D. Shostakovich.
- Tập âm thanh bài hát *Mùa xuân tình bạn*.

Dụng cụ dạy học

- Đàn phím điện tử hoặc piano (nếu có).
- Máy tính, loa.
- Nhạc cụ gõ tiết tấu: thanh phách, trống nhỏ,...
- Bảng tương tác (nếu có).

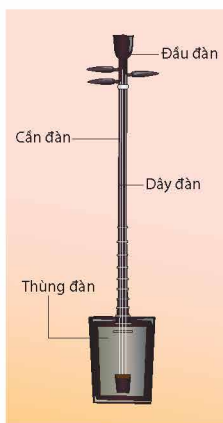

Giới thiệu nhạc cụ Việt Nam

Đàn đáy

Đàn đáy là loại nhạc cụ truyền thống của Việt Nam, gồm có 4 bộ phận chính:

- Thân đàn: được làm bằng gỗ, hình thang cân, có một bộ phận để móc dây đàn (gọi là ngựa đàn).
- Cản đàn: dài, bao gồm từ 10 đến 12 phím đàn bằng tre.
- Đầu đàn: hình lá đề, có 3 trục chỉnh dây đàn.
- Dây đàn: gồm 3 dây được làm bằng sợi tơ hoặc nilông.

Đàn đáy có âm vực rộng; âm sắc trầm, ấm áp, dịu ngọt và có thể diễn tả tình cảm sâu lắng. Người chơi dùng các ngón của bàn tay trái bấm lên dây trên các phím đàn, tay phải cầm miếng gảy được làm bằng tre hoặc nhựa gảy lên dây đàn để tạo ra âm thanh.

35

ĐÁNH GIÁ

Thể hiện âm nhạc

- Hát được bài hát *Mùa xuân tình bạn* kết hợp vận động theo nhạc.
- Nêu được tên tác phẩm và tác giả của trích đoạn trong nội dung nghe nhạc.

Hiểu biết và cảm thụ âm nhạc

Biết lắng nghe và biểu lộ cảm xúc; biết vận động cơ thể phù hợp với giai điệu của trích đoạn *Chương 5, Tổ khúc ballet số 1* của D. Shostakovich.

TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC:

Lí thuyết âm nhạc

Mục tiêu: NLC3, NLÂN4.

Gợi ý:

1. Khởi động

GV cho HS chơi trò chơi *Vận động cùng bóng*:

- GV chia HS theo cặp; nếu lớp lẻ thì GV sẽ bắt cặp với HS lẻ. Sau đó, HS thực hiện luân phiên động tác nhồi bóng và chụp bóng theo nhịp 2 phách:
 - + Động tác 1 – nhồi bóng (phách 1): 1 HS thực hiện nhồi bóng sang bạn đối diện và đọc số 1.
 - + Động tác 2 – chụp bóng (phách 2): bạn đối diện chụp bóng và đọc số 2; thực hiện ngược lại.
- Sau khi luyện tập 2 phút để quen với động tác, HS chơi trò chơi vận động cùng bóng trên nền nhạc của bài hát *Mùa xuân tình bạn*.

- Cặp đôi nào chụp bóng và bắt bóng khớp với nhịp điệu của bài *Mùa xuân tình bạn* đến hết bài mà không làm rơi bóng sẽ giành chiến thắng.

2. Khám phá

- Từ trò chơi, HS nhắc lại khái niệm nhịp $\frac{2}{4}$.
- HS quan sát tranh một mẫu nhạc ở nhịp $\frac{2}{4}$ và chỉ ra đâu là phách 1, đâu là phách 2 trong khuôn nhạc.
- Từ khái niệm của nhịp $\frac{2}{4}$ chỉ ra đâu là phách mạnh, phách nhẹ.
- HS cho biết có bao nhiêu phách mạnh và bao nhiêu phách nhẹ có trên dòng nhạc.

3. Luyện tập, thực hành

GV chia nhóm, tổ chức cho HS các nhóm quan sát bài hát *Mùa xuân tình bạn* đọc câu hỏi và ghi câu trả lời vào giấy hoặc bảng con:

- Bài hát *Mùa xuân tình bạn* được viết ở loại nhịp nào?
- Câu hát “Chào mùa xuân...dưới mái trường” của bài hát *Mùa xuân tình bạn* có bao nhiêu ô nhịp?
- HS trao đổi với nhau và chỉ ra phách 1 và 2 trong các ô nhịp ở dòng nhạc thứ 2 của bài hát *Mùa xuân tình bạn*.
- GV có thể in phần cắt dòng nhạc số 2 của bài hát, phát cho HS; yêu cầu HS dùng bút chì đánh số 1 và 2 cho từng phách ở mỗi ô nhịp.

4. Vận dụng, trải nghiệm

- HS vẽ khuôn nhạc nhịp $\frac{2}{4}$ vào vở ghi chép.
- HS HĐ theo nhóm, tìm các bài hát, bài đọc nhạc, mẫu nhạc ở nhịp $\frac{2}{4}$ trong SGK và ghi nhanh vào bảng con hoặc mảnh giấy trình bày kết quả trước lớp.

Lưu ý: Các bước dạy học *Lí thuyết âm nhạc* theo hướng dẫn ở **Phần một V.5.2.**

DỤNG CỤ DẠY HỌC

Học liệu

- Văn bản bài hát *Mùa xuân tình bạn*.
- Tranh hình ảnh khuôn nhạc ghi nhịp $\frac{2}{4}$.

Dụng cụ dạy học

- Giấy vẽ hoặc bảng con.
- Bảng tương tác (nếu có).

ĐÁNH GIÁ

Thể hiện âm nhạc

Vẽ được khuôn nhạc và nhịp $\frac{2}{4}$.

Hiểu biết và cảm thụ âm nhạc

- Hiểu được khái niệm và tính chất của nhịp $\frac{2}{4}$.
- Nhận biết và chỉ ra được các bài hát có nhịp $\frac{2}{4}$; phân biệt và thực hiện đúng phách mạnh, phách nhẹ của nhịp $\frac{2}{4}$ thông qua thực hành.

TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC:

Thường thức âm nhạc

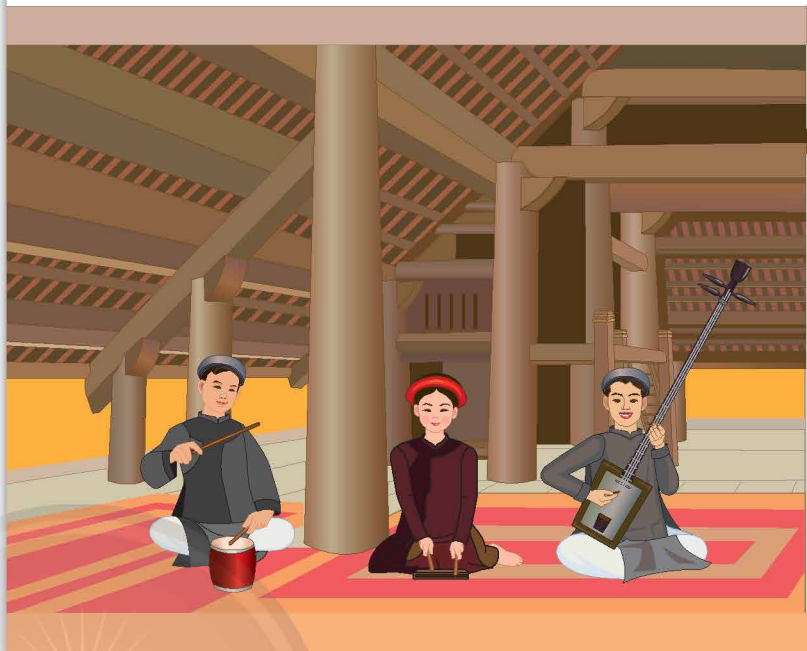
Mục tiêu: NLC3, NLÂN5.

Gợi ý:

1. Khởi động

GV tổ chức trò chơi *Nhận biết tên và mô phỏng cách chơi nhạc cụ*:

Đàn đáy là nhạc cụ dùng để đệm hát cho ca trù cùng với thanh phách và trống chầu. Ngày nay, đàn đáy còn được dùng trong một số dàn nhạc dân tộc để hoà tấu.

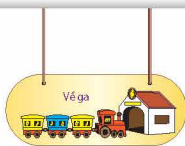
- Nghe một tác phẩm âm nhạc được thể hiện bằng đàn đáy.
- Mô phỏng động tác chơi đàn đáy.

36

- GV chuẩn bị powerpoint có video biểu diễn của nhiều loại nhạc cụ dân tộc quen thuộc (sáo trúc, đàn tranh, đàn nhị, đàn t'rưng).
- HS xem video biểu diễn các loại nhạc cụ dân tộc quen thuộc có trong powerpoint với thời gian GV quy định.
- Hết thời gian, các nhóm ghi tên nhạc cụ vào giấy hoặc bảng con. Từng nhóm lên trình bày tên của các loại nhạc cụ vừa xem và mô phỏng cách chơi của từng loại nhạc cụ. Nhóm nào ghi đúng tên và mô phỏng cách chơi đúng nhất sẽ là đội chiến thắng.

2. Khám phá

- Từ trò chơi, GV giới thiệu vào nội dung đàn đáy.
- HS quan sát hình ảnh, video đàn đáy để nắm bắt các đặc điểm về hình dáng, cấu tạo, âm thanh,...

NHÀ GA ÂM NHẠC

1. Em hãy cùng bạn hát bài *Mùa xuân tình bạn* với các hình thức sau:

- Hát nối tiếp.
- Hát kết hợp vận động theo mẫu tiết tấu sau:

2. Nêu tên nhạc sĩ sáng tác bản nhạc *Điện nháy hài hước*.

3. Quan sát dòng nhạc dưới đây và thực hiện các yêu cầu sau:

- Dòng nhạc trên có bao nhiêu ô nhịp? Xác định số phách có trong mỗi ô nhịp của dòng nhạc trên.
- Tập chép dòng nhạc.

4. Hãy thực hiện các yêu cầu từ dòng nhạc cho sẵn:

- Dòng nhạc gồm mấy ô nhịp.
 - Dựa vào trường độ của mỗi ô nhịp, xác định loại nhịp của dòng nhạc.
5. Đàn đây là nhạc cụ dùng để biểu diễn ở loại hình nghệ thuật truyền thống nào?
- Ca trù
 - Hát bài chòi
 - Hát ru
6. Kể tên các bộ phận của đàn đây.

3. Luyện tập, thực hành

HS ghi lại những kiến thức về đàn đây mà mình đã ghi nhận được vào vở.

4. Vận dụng, trải nghiệm

HS xem video trình diễn nghệ thuật ca trù; nhận biết, chỉ ra đâu là đàn đây.

Lưu ý: Các bước dạy học *Thường thức âm nhạc* theo hướng dẫn ở **Phần một V.6.2.1.**

DỤNG CỤ DẠY HỌC

Học liệu

Powerpoint trò chơi *Nhận biết tên và mô phỏng cách chơi nhạc cụ*; hình ảnh, video biểu diễn đàn đây.

Dụng cụ dạy học

- Giấy hoặc bảng con.
- Bảng tương tác (nếu có).

ĐÁNH GIÁ

Thể hiện âm nhạc

Mô phỏng được cách chơi đàn đây.

Hiểu biết và cảm thụ âm nhạc

Nhận biết được hình dáng, cấu tạo, âm sắc đàn đây.

TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC:

Nhà ga âm nhạc

Mục tiêu: Ôn lại các nội dung đã học. Phát triển NLÂN của HS.

Gợi ý:

- GV có thể thực hiện theo nhóm hoặc từng cá nhân, thông qua các câu hỏi trên, GV đánh giá được năng lực của HS sau khi học xong một chủ đề.
- GV có thể đặt thêm một số câu hỏi khác về các vấn đề có trong chủ đề: Chú ý nên hỏi câu hỏi dạng gợi mở như:

+ Em thích nội dung gì...?

+ Em có thể làm được hay không...?

- GV có thể đặt thêm một số câu hỏi về PC sau khi học xong chủ đề thông qua nội dung *Khám phá, Hát, Thường thức âm nhạc*,...

Lưu ý: Các bước dạy học *Nhà ga âm nhạc* theo hướng dẫn ở **Phần một V.8.**

THỜI LƯỢNG CHỦ ĐỀ: 4 tiết

MỤC TIÊU

- **Trọng tâm:** Khám phá niềm vui trong âm nhạc.

Phẩm chất:

- PC: Yêu quý bạn bè, quan tâm khách lễ bạn bè.

Năng lực chung:

- NLC1: Nhận biết và bày tỏ được tình cảm và cảm xúc của bản thân: biết chia sẻ tình cảm, cảm xúc của bản thân với người khác.
- NLC2: Có hiểu biết ban đầu về một số nước trong khu vực và trên thế giới.

Năng lực âm nhạc:

- NLÂN1: Mô phỏng được những hình ảnh, HĐ thể hiện niềm vui trong âm nhạc theo cách riêng của mình.
- NLÂN2: Hát đúng cao độ, trường độ, sắc thái; hát rõ lời, thuộc lời, nêu được tên bài hát và tên tác giả bài hát *Đi theo ánh sao âm nhạc*; biết hát kết hợp gõ đệm.
- NLÂN3: Biết lắng nghe và biểu lộ cảm xúc; biết vận động cơ thể hoặc gõ đệm phù hợp với nhịp điệu.
- NLÂN4: Bước đầu chơi nhạc cụ đúng tư thế, đúng kĩ thuật; thể hiện đúng cao độ, trường độ các bài tập tiết tấu và giai điệu *Bài thực hành số 3* trên recorder hoặc kèn phím; duy trì được tốc độ ổn định; biết sử dụng nhạc cụ để đệm cho bài hát.
- NLÂN5: Đọc đúng tên nốt; thể hiện đúng cao độ và trường độ *Bài đọc nhạc số 3*.

- Khám phá niềm vui trong âm nhạc.

- Lắng nghe một bản nhạc và chia sẻ cảm nhận của em về bản nhạc vừa nghe.

38

TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC:

Khám phá

Mục tiêu: PC, NLC1, NLC2, NLÂN1.

Gợi ý:

1. Khởi động

- GV tổ chức trò chơi cho HS vận động theo bài *Điệu nhảy chú gà (Chicken dance)* gồm 4 động tác đã học ở lớp 1; hoặc HS nghe lại bản nhạc không lời trích đoạn *Chương 5, Tổ khúc ballet số 1* của D. Shostakovich ở Chủ đề 5; mô phỏng chủ đề bằng âm La và vận động thể hiện sự vui tươi trong âm nhạc.

Ví dụ:

- + Động tác 1: đưa hai tay sang trái, nhún chân trái.
- + Động tác 2: đưa hai tay sang phải, nhún chân phải.
- + Động tác 3: Đưa tay lần lượt tay phải, tay trái lên cao dần, cổ tay hất mạnh, chân nhướng lên, miệng cười tươi (lặp lại động tác khi câu nhạc lặp lại).

ĐI THEO ÁNH SAO ÂM NHẠC

Follow The Drinking Gourd^(*)

Nhanh vừa – rộn ràng

Dân ca Mỹ
Lời: Tô Ngọc Tú

Bầu trời đêm nói rằng vì đường xa dễ lạc.

Ngân vang cùng muôn điệu nhạc, chiếu sáng màn
Lấp lánh từ phía bầu trời, chiếu sáng màn

đêm rộn ràng. Đường đi có những tiếng hoà ca ngân lên cùng
đêm rạng ngời. Đường đi có những tiếng hoà ca ngân lên cùng

Hết

ta giữa đất trời bao la. Ánh sao âm nhạc lại ngân nga.
ta giữa đất trời bao la. Ánh sao âm nhạc rơi đường xa.

Chân bước đi mà miệng ta vẫn hát ca, thì
mấy chốc đường xa lại thành gần.

Nếu thấy hoang mang hãy ngược lên ánh sao,
ánh sao âm nhạc ở trong ta.

(*) The Drinking Gourd: tên gọi của chòm sao Bắc Đẩu.

39

- Từ HĐ vui nhộn trên, GV dẫn dắt HS vào tranh khám phá Chủ đề 6.

2. Khám phá

GV dùng những hình ảnh trong tranh chủ đề để tạo tình huống và đặt câu hỏi giúp HS tự giải quyết vấn đề.

Gợi ý:

- GV cho HS quan sát các nhân vật, sự vật trong tranh, và yêu cầu HS chỉ ra những hình ảnh, HĐ thể hiện niềm vui trong âm nhạc.
- GV cho HS xem một số video thể hiện niềm vui trong âm nhạc: múa lân, trống hội, âm nhạc lễ hội,... và mời HS nêu cảm nhận của mình.

3. Luyện tập, thực hành

GV cho HS nghe một bản nhạc vui (*Bài ca đi học, Chú voi con ở bản Đôn,...*) và nêu cảm nhận sau khi nghe.

Lưu ý: Các bước dạy học *Khám phá* theo hướng dẫn ở Phần một V.7.

DỤNG CỤ DẠY HỌC

Học liệu

- Tranh khám phá mô tả các em nhỏ đang biểu diễn âm nhạc trên khinh khí cầu; trên bầu trời cao, mặt trăng đang chơi đàn cello bên cạnh những ánh sao âm nhạc lấp lánh. Bên dưới, các em nhỏ cầm đèn lồng vừa đi vừa hát vang,...
- Một số video thể hiện niềm vui trong âm nhạc: múa lân, trống hội, âm nhạc lễ hội,...

Dụng cụ dạy học

Bảng tương tác (nếu có).

ĐÁNH GIÁ

Hiểu biết và cảm thụ âm nhạc

Nhận biết, nêu được những niềm vui khác nhau trong âm nhạc theo nhận định riêng của HS.

TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC:

Hát

Mục tiêu: PC, NLC1, NLÂN2, NLÂN3.

Gợi ý:

1. Khởi động

- GV đàn và hát mẫu bài hát cho HS nghe. Đề nghị nêu cảm xúc và nhận xét về bài hát, cách thể hiện của GV.
- HS nghe bài hát *Đi theo ánh sao âm nhạc* kết hợp nhún nhảy và lần lượt chuyển tay nhau ngôi sao. Trước khi chuyển, ngôi sao được giơ cao trên đầu, lắc lư theo phách.

2. Khám phá

- GV chuẩn bị một số hình ảnh đặc trưng về nước Mỹ (Hoa Kỳ) để giới thiệu cho HS. Chú ý sử dụng những bức tranh đặc trưng về văn hoá và các danh lam thắng cảnh nổi tiếng.

Lưu ý: Đối với HS lớp 5 có thể áp dụng powerpoint *Lớp học đảo ngược* – GV giao nhiệm vụ cho các nhóm sưu tầm các tranh ảnh tiêu biểu về nước Mỹ (ở giờ trước); các nhóm trình bày sản phẩm; GV tổng hợp và đưa ra các ý kiến tổng kết.

- HS tìm hiểu bài: nguồn gốc, tính chất và nội dung bài hát,...
- Thông qua nội dung bài hát, GV gợi ý để HS tự rút ra phần giáo dục PC.

3. Luyện tập, thực hành

HS học hát theo sự hướng dẫn của GV.

Lưu ý: Bài hát có những chỗ tiết tấu khó hát, GV nên tập cho HS đọc lời ca theo tiết tấu thật kỹ trước khi tập hát.

4. Vận dụng, trải nghiệm

HS chia nhóm, tập hát kết hợp vận động phụ hoạ; hát kết hợp gõ đệm theo nhịp. Mỗi nhóm lần lượt trình bày các sản phẩm trước lớp.

Lưu ý:

- Để tạo sự phong phú cho HĐ thực hành, GV cũng có thể cho HS trình bày bài hát theo hình thức hát có lĩnh xướng:
 - + Một HS hát câu hát đầu tiên: *Bầu trời đêm nói rằng vì đường xa dễ lạc.*
 - + Các bạn đồng ca phần còn lại.
- Các bước dạy học *Hát theo hướng dẫn ở Phần một V.1.2.*

DỤNG CỤ DẠY HỌC

Học liệu

- Tập âm thanh của bài hát *Mùa xuân tình bạn.*
- Văn bản bài hát *Mùa xuân tình bạn.*

Dụng cụ dạy học

- Đàn phím điện tử hoặc piano (nếu có).
- Nhạc cụ giai điệu: recorder hoặc kèn phím,...

ĐÁNH GIÁ

Thể hiện âm nhạc

Hát được bài hát *Đi theo ánh sao âm nhạc.*

Hiểu biết và cảm thụ âm nhạc

- Nghe và vận động phù hợp với nhạc.
- Hát thể hiện tính chất nhanh vừa, rộn ràng.
- Hát kết hợp gõ đệm theo nhịp.

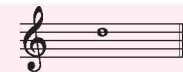
- Nghe bài hát kết hợp vận động.
- Tập hát thể hiện tính chất rộn ràng, vui tươi.
- Hát kết hợp gõ đệm theo nhịp.
- Nội dung của bài hát nói về điều gì?
- Trình bày cảm nghĩ của em sau khi học bài hát.

Nhạc cụ giai điệu

1. Ri-coóc-đơ

- Giới thiệu nốt Rê 2: Nốt Rê 2 thể hiện bằng thể bấm lỗ số 2.

- Luyện tập ri-coóc-đơ

- Luyện tập đệm cho bài hát *Đi theo ánh sao âm nhạc.*

Bài thực hành số 3 Đi theo ánh sao âm nhạc

(Trích)

Dân ca Mỹ
Lời: Tô Ngọc Tú
Chuyển soạn: Hồ Ngọc Khải

TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC:

Nhạc cụ

Mục tiêu: NLC2, NLÂN4.

Nhạc cụ giai điệu

Recorder

Gợi ý:

1. Khởi động

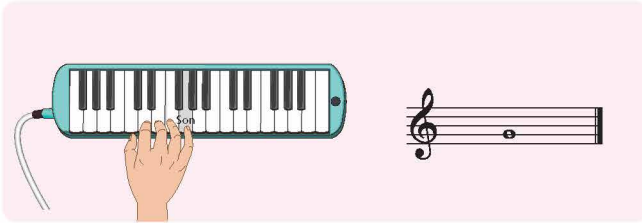
GV tổ chức trò chơi *Vui cùng recorder*:

- GV sử dụng recorder thể hiện giai điệu với các âm thanh Son, La, Si và Đô.
- HS lắng nghe và thực hiện lại mẫu giai điệu.
- GV có thể chia 3 nhóm; giao các mẫu nhạc này cho HS luyện tập (có sự hướng dẫn nếu HS gặp khó khăn); sau đó, cho các nhóm hoà tấu với nhau.

2. Kèn phím

• Giới thiệu nốt Son:

Nốt Son trên kèn phím là phím trắng liền kề bên phải phím Pha.

• Luyện tập kèn phím

• Luyện tập đệm cho bài hát *Đi theo ánh sao âm nhạc*.

Bài thực hành số 3 Đi theo ánh sao âm nhạc

(Trích)

Dân ca Mỹ

Lời: Tô Ngọc Tú

Chuyển soạn: Nguyễn Đình Tinh

41

Một số mẫu gợi ý:

Lưu ý: Tùy theo năng lực của HS để sử dụng mẫu tiết tấu, giai điệu phù hợp.

2. Khám phá

HS tìm hiểu cách thổi nốt Rê 2 trên recorder thông qua SGK và sự hướng dẫn của GV (thế bấm, hơi thổi,...).

3. Luyện tập, thực hành

- HS luyện tập thổi nốt Rê 2.
- HS tìm hiểu giai điệu mẫu đệm recorder (tiết tấu, cao độ) và luyện tập thổi mẫu đệm recorder trong SGK trang 40.

4. Vận dụng, trải nghiệm

GV chia HS thành hai đội để thực hành đệm cho trích đoạn bài hát *Đi theo ánh sao âm nhạc*:

- Đội A: hát câu hát *Đường đi có ... bao la. Ánh sao âm nhạc lại ngân nga.*
- Đội B thổi recorder mẫu đệm hát để đệm cho đội A.

Lưu ý:

- GV cần bắt giọng bài hát đúng giọng Son trưởng. Nếu có thể thì đệm nhạc cụ giai điệu theo để giữ cao độ cho đội hát, tạo thêm phần sinh động.
- Các bước dạy học *Nhạc cụ* theo hướng dẫn ở **Phần một V.4.2**.

Kèn phím

Gợi ý:

1. Khởi động

GV cho HS chơi trò chơi *Vui cùng kèn phím*:

- GV dùng nhạc cụ giai điệu (đàn, kèn, sáo,...) thể hiện giai điệu có các âm Đô, Rê, Mi, Pha.
- HS lắng nghe, sử dụng kèn phím để thể hiện lại giai điệu.
- GV có thể chia 3 nhóm; giao các mẫu nhạc này cho HS luyện tập (có sự hướng dẫn nếu HS gặp khó khăn); sau đó, cho các nhóm hoà tấu với nhau.

Một số mẫu gợi ý:

Lưu ý: Tùy theo năng lực của HS để sử dụng mẫu tiết tấu, giai điệu phù hợp.

2. Khám phá

HS tìm hiểu cách thổi nốt Son trên kèn phím thông qua SGK và sự hướng dẫn của GV (vị trí phím, số ngón bấm, hơi thổi,...).

3. Luyện tập, thực hành

- HS luyện tập thổi nốt Son.
- HS tìm hiểu giai điệu mẫu đệm kèn phím (tiết tấu, cao độ) và luyện tập thổi mẫu đệm kèn phím trong SGK trang 41.

4. Vận dụng, trải nghiệm

GV chia HS thành hai đội để thực hành đệm cho trích đoạn bài hát *Đi theo ánh sao âm nhạc*;

- Đội A: hát câu hát *Đường đi có... bao la. Ánh sao âm nhạc lại ngân nga.*
- Đội B thổi kèn phím mẫu đệm hát để đệm cho đội A.

Lưu ý:

- GV cần bắt giọng bài hát đúng giọng Son trưởng. Nếu có thể thì đệm nhạc cụ giai điệu theo để giữ cao độ cho đội hát, tạo thêm phần sinh động.
- Trong điều kiện HS của lớp cùng học recorder và kèn phím; GV có thể cho cả hai loại nhạc cụ cùng đệm hát vì hoà âm của phần đệm đã được chuẩn bị cho hai nhạc cụ cùng phối hợp.
- Các bước dạy học *Nhạc cụ* theo hướng dẫn ở **Phần một V.4.2.**

DUNG CU DAY HOC

Học liệu

Hình ảnh mẫu tiết tấu.

Dụng cụ dạy học

- Đàn phím điện tử hoặc piano (nếu có).
- Nhạc cụ giai điệu: recorder hoặc kèn phím.
- Bảng tương tác (nếu có).

ĐÁNH GIÁ

Thể hiện âm nhạc

Đọc được các mẫu tiết tấu.

Hiếu biết và cảm thu âm nhạc

Quan sát và thực hiện đúng động tác sử dụng song loan, recorder và kèn phím được thực hiện mẫu bởi GV.

Ứng dụng và sáng tạo âm nhạc

Biết sử dụng recorder và kèn phím để thể hiện phần đệm cho trích đoạn bài hát *Đi theo ánh sao âm nhạc*.

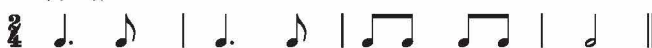

Độc nhạc

- **Luyện đọc gam Đô trưởng:**

- **Luyện tập mẫu tiết tấu:**

- Thực hành đọc nhạc:

Bài đọc nhạc số 3

TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG DAY HỌC:

Độc nhạc

Mục tiêu: NLÂN5.

Gợi ý:

1. Khởi động

GV tổ chức trò chơi *Hỏi đáp*:

GV sử dụng tiết tấu của bài đọc nhạc để tạo trò chơi: GV sử dụng nhạc cụ gõ hoặc các động tác của bộ gõ cơ thể để thể hiện mẫu tiết tấu. HS quan sát, lắng nghe và thể hiện động tác theo mẫu của GV.

Ví dụ:

Hoặc:

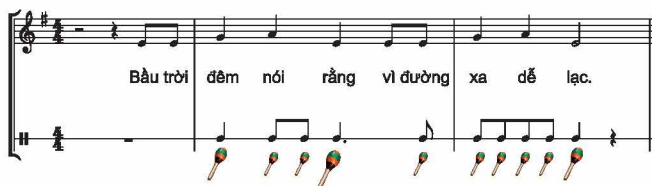

NHÀ GA ÂM NHẠC

1. Trình bày bài hát *Đi theo ánh sao âm nhạc* theo hình thức tốp ca có lĩnh xướng.

2. Hát bài *Đi theo ánh sao âm nhạc* kết hợp gõ đệm bằng ma-ra-cat theo mẫu tiết tấu sau:

3. Chọn loại nhạc cụ đã học và thực hành theo mẫu:

• Rì-coóc-đơ

Cùng bạn thổi giai điệu trích đoạn bài hát *Múa vui* của nhạc sĩ Lưu Hữu Phước.

• Kèn phím

Cùng bạn thổi giai điệu dòng nhạc thứ hai của *Bài đọc nhạc số 3*.

4. Đọc *Bài đọc nhạc số 3* kết hợp gõ đệm theo phách.

43

Lưu ý: Tùy theo năng lực của HS, GV có thể thiết kế các động tác cho phù hợp.

2. Khám phá

- Từ trò chơi, HS nhận diện tiết tấu *Bài đọc nhạc số 3*.
- HS xác định hình nốt và tên nốt có trong bài đọc nhạc.
- HS so sánh sự giống nhau và khác nhau giữa hai dòng nhạc của bài đọc nhạc.

3. Luyện tập, thực hành

- HS luyện đọc gam Đô trưởng.
- HS tập đọc *Bài đọc nhạc số 3*.

4. Vận dụng, trải nghiệm

- HS đọc nhạc kết hợp gõ đệm theo phách.
- HS trình bày *Bài đọc nhạc số 3* theo hình thức nhóm, cá nhân.

Lưu ý: Các bước dạy học *Đọc nhạc* theo hướng dẫn ở **Phần một V.3.2**.

DỤNG CỤ DẠY HỌC

Học liệu

Video biểu diễn đàn tác phẩm *Giao hưởng số 8* của dàn nhạc giao hưởng.

Dụng cụ dạy học

Bảng tương tác (nếu có).

ĐÁNH GIÁ

Thể hiện âm nhạc

Đọc được *Bài đọc nhạc số 3*.

Hiểu biết và cảm thụ âm nhạc

Đọc được mẫu tiết tấu của *Bài đọc nhạc số 3*.

TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC:

Nhà ga âm nhạc

Mục tiêu: Ôn lại các nội dung đã học. Phát triển NLÂN của HS.

Gợi ý:

- GV có thể thực hiện theo nhóm hoặc từng cá nhân, thông qua các câu hỏi trên, GV đánh giá được năng lực của HS sau khi học xong một chủ đề.
- GV có thể đặt thêm một số câu hỏi khác về các vấn đề có trong chủ đề: Chú ý nên hỏi câu hỏi dạng gợi mở như:
 - + Em thích nội dung gì...?
 - + Em có thể làm được hay không...?
- GV có thể đặt thêm một số câu hỏi về PC sau khi học xong chủ đề thông qua nội dung *Khám phá, Hát, Đọc nhạc...*

Lưu ý: Các bước dạy học *Nhà ga âm nhạc* theo hướng dẫn ở **Phần một V.8**.

THỜI LƯỢNG CHỦ ĐỀ: 4 tiết

MỤC TIÊU

- **Trọng tâm:** Khám phá các làn điệu dân ca Việt Nam.

Phẩm chất:

- PC1: Yêu quê hương, yêu Tổ quốc; tôn trọng các biểu trưng của đất nước.
- PC2: Có ý thức vận dụng kiến thức, kĩ năng học ở nhà trường vào đời sống hằng ngày.

Năng lực chung:

- NLC1: Có ý thức học hỏi thầy, cô, bạn bè và người khác để cùng cố và mở rộng hiểu biết.
- NLC2: Bước đầu biết sử dụng ngôn ngữ kết hợp với hình ảnh, cử chỉ để trình bày thông tin và ý tưởng.
- NLC3: Dựa trên hiểu biết đã có, biết hình thành ý tưởng mới đối với bản thân.

Năng lực âm nhạc:

- NLÂN1: Kể tên được một số làn điệu dân ca quen thuộc.
- NLÂN2: Hát kết hợp vận động được theo nhịp điệu bài hát *Trống cơm*; thể hiện được các nốt luyến, lách khi hát bài hát; hát kết hợp gõ được song loan theo phách để đệm cho bài hát.
- NLÂN3: Nghe và vận động được cơ thể theo nhịp điệu của bài hát *Cây trúc xinh* (Dân ca Quan họ Bắc Ninh); trình bày được cảm nhận của bản thân về bài hát.
- NLÂN4: Trình bày được ý nghĩa của nhịp $\frac{3}{4}$.
- NLÂN5: Tự làm được nhạc cụ gõ từ ống nước; biết sử dụng nhạc cụ để đệm cho bài hát *Trống cơm*.
- NLÂN6: Đọc đúng cao độ gam Đô trưởng; đọc đúng tên nốt; thể hiện đúng cao độ và trường độ; đọc nhạc kết hợp vận động được theo mẫu tiết tấu trong bài học để đệm cho *Bài đọc nhạc số 4*.

TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC:

Khám phá

Mục tiêu: PC1, NLC1, NLÂN1.

Gợi ý:

1. Khởi động

GV tổ chức cho HS quan sát tranh chủ đề. Sau đó đặt câu hỏi:

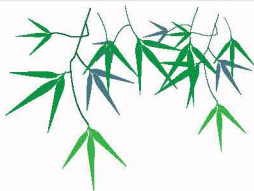
- Bức tranh mô tả nội dung gì?
- Hãy kể tên một bài hát Dân ca Quan họ Bắc Ninh hoặc làn điệu dân ca khác mà em biết.

2. Khám phá

- GV tổ chức cho HS xem video về một làn điệu dân ca Việt Nam.
- GV đặt câu hỏi để khai thác thông tin HS thu nhận được sau khi xem video.

Câu hỏi gợi ý:

- Gọi tên làn điệu dân ca em vừa xem.
- Làn điệu dân ca đó thuộc vùng miền, dân tộc nào?

TRỐNG CƠM

Nhanh vừa – dĩ dõm

Dân ca đồng bằng Bắc bộ
Sửa tâm và kí âm: Minh Châu

Tình bằng có cái trống cơm khen ai khéo vỗ ấy mấy bông nên
bông ấy mấy bông nên bông. Một bày tang tình con xít, một
bày tang tình con xít ấy mấy lọi lọi lọi lọi
sông ấy mấy đi tìm, em nhớ thương ai đôi con
mắt ấy mấy lìm lìm, đôi con mắt ấy mấy lìm
lìm. Một bày tang tình con nhện ơ
ơ ấy mấy giăng tơ, giăng tơ ấy mấy đi
tìm, em nhớ thương ai, duyên nợ khách tang
bông, duyên nợ khách tang bông.

45

3. Luyện tập, thực hành

Vận động cơ thể theo nhịp điệu của làn điệu dân ca đã được xem.

Lưu ý: Các bước dạy học Khám phá theo hướng dẫn ở Phần một V.7.

DỤNG CỤ DẠY HỌC

Học liệu

- Bức tranh khám phá chủ đề.
- Video một làn điệu dân ca Việt Nam.

Dụng cụ dạy học

Bảng tương tác (nếu có).

ĐÁNH GIÁ

Thể hiện âm nhạc

Vận động được cơ thể theo nhịp điệu một làn điệu dân ca.

Hiểu biết và cảm thụ âm nhạc

Kể tên được một vài bài dân ca quen thuộc.

TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC: Hát

Mục tiêu: PC1, NLC1, NLÂN2.

Gợi ý:

1. Khởi động

GV tổ chức trò chơi *Soi gương*:

- Giới thiệu động tác vận động thông qua trò chơi *Soi gương* (GV vận động, HS mô phỏng các động tác).
- Vận động cùng bài hát *Trống cơm*.

2. Khám phá

HS quan sát văn bản bài hát trong SGK, sau đó trả lời các câu hỏi:

- Bài hát là dân ca của vùng nào? Nội dung, tính chất của bài hát là gì? Nêu cảm nghĩ của em về bài hát.
- Chúng ta cần làm gì để gìn giữ và bảo tồn dân ca Việt Nam?
- Em hãy chỉ ra những chỗ có kí hiệu dấu luyện (—) trong bài hát?

3. Luyện tập, thực hành

GV cho HS luyện tập bài hát *Trống cơm* theo các bước dạy học *Hát* theo hướng dẫn ở Phần một V.1.2.

4. Vận dụng, trải nghiệm

- GV hướng dẫn HS luyện tập hát kết hợp gõ song loan theo phách đệm cho bài hát.
- GV có thể yêu cầu HS làm bài tập câu 1 trang 29 trong vở bài tập Âm nhạc 5 (Chân trời sáng tạo) (đáp án: a. trống cơm (hàng 6), vỗ (hàng 9); b. tang tình (hàng 2); c. giăng tơ (cột 4); d. tình bằng (cột 9)).

DỤNG CỤ DẠY HỌC

Học liệu

- Tập âm thanh bài hát *Trống cơm*.
- Văn bản bài hát *Trống cơm*.

Dụng cụ dạy học

- Đàn phím điện tử hoặc piano (nếu có).
- Bảng tương tác (nếu có).

ĐÁNH GIÁ

Thể hiện âm nhạc

Hát được bài hát *Trống cơm* kết hợp gõ đệm theo phách bằng nhạc cụ song loan.

Hiểu biết và cảm thụ âm nhạc

Nêu cảm nghĩ của bản thân về bài hát *Trống cơm*.

TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC:

Nghe nhạc

Mục tiêu: PC1, PC2, NLC2, NLÂN3.

Gợi ý:

1. Khởi động

GV tổ chức cho HS xem video biểu diễn bài hát *Cây trúc xinh* (Dân ca Quan họ Bắc Ninh).

2. Khám phá

GV đặt câu hỏi để HS chia sẻ ý kiến sau khi nghe và xem video.

Câu hỏi gợi ý:

- Nội dung bài hát là gì?
- Nêu cảm nhận của em về bài hát.
- Hãy nêu tên trang phục và đạo cụ của nghệ sĩ biểu diễn mà em quan sát được trong video.
- Hãy gọi tên nhạc cụ đệm cho bài hát mà em biết.

3. Luyện tập, thực hành

GV và HS nghe nhạc và vận động theo nhịp điệu bài hát *Cây trúc xinh* (Dân ca Quan họ Bắc Ninh).

Lưu ý: Các bước dạy học *Nghe nhạc* theo hướng dẫn ở **Phần một V.2.2.**

4. Vận dụng, trải nghiệm

- HS tham gia biểu diễn theo hình thức cá nhân, nhóm, lớp.
- HS sáng tạo vận động theo cách riêng.

DỤNG CỤ DẠY HỌC

Học liệu

Tập âm thanh của bài hát *Cây trúc xinh*.

Dụng cụ dạy học

Bảng tương tác (nếu có).

ĐÁNH GIÁ

Thể hiện âm nhạc

Vận động được cơ thể theo nhịp điệu bài hát *Cây trúc xinh*.

Hiểu biết và cảm thụ âm nhạc

Nêu được cảm nhận về bài hát *Cây trúc xinh*.

- Nghe bài hát kết hợp vận động.
- Tập hát các nốt luyện, lấy.
- Hát kết hợp vận động theo nhịp.
- Hát kết hợp gõ đệm song loan theo phách.
- Nêu cảm nghĩ của em về bài hát.
- Chúng ta cần làm gì để giữ gìn và bảo tồn dân ca Việt Nam?

CÂY TRÚC XINH

Dân ca Quan họ Bắc Ninh

- Nghe, cảm thụ và vận động theo nhịp điệu bài hát *Cây trúc xinh* (Dân ca Quan họ Bắc Ninh).
- Nêu cảm nhận của em về bài hát.

Nhịp $\frac{3}{4}$

Nhịp $\frac{3}{4}$ là loại nhịp có 3 phách trong một ô nhịp. Mỗi phách có giá trị trường độ bằng một nốt đen. Phách 1 là phách mạnh, phách 2 và phách 3 là phách nhẹ.

Tính chất âm nhạc của nhịp $\frac{3}{4}$ uyển chuyển, nhịp nhàng.

46

TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC:

Lý thuyết âm nhạc

Mục tiêu: PC2, NLC1, NLÂN4.

Gợi ý:

1. Khởi động

- GV tổ chức cho HS vận động cơ thể để cảm nhận về sự thay đổi giữa nhịp $\frac{2}{4}$ với $\frac{3}{4}$ theo mẫu sau:
 - + Nhịp $\frac{2}{4}$: giậm chân – vỗ tay.
 - + Nhịp $\frac{3}{4}$: giậm chân – vỗ tay – vỗ tay.

(GV có thể chia mỗi nhịp 1 lần bằng 8 ô nhịp rồi chuyển sang nhịp khác để HS có đủ thời gian trải nghiệm và tiếp nhận thông tin).

- GV đặt câu hỏi để HS được chia sẻ những điều thu nhận được sau khởi động. Ví dụ: Nêu ra sự khác biệt mà em cảm nhận thấy.

Làm nhạc cụ gõ bằng ống nước

Nhạc cụ tiết tấu

1. Hướng dẫn làm nhạc cụ

Vật liệu:

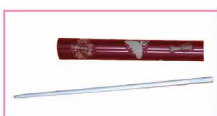
- Một đoạn ống nước bằng nhựa có đường kính khoảng 2,7 cm.
- Một cây đũa (tre, gỗ hoặc nhựa) dài khoảng 25 cm.
- Sơn dầu, hình dán bằng decan (hoa, hoạ tiết, hình thú,...).

Cách làm:

- Bước 1: Sử dụng một đoạn ống nước dài 20 cm, mài đường cắt thật phẳng để an toàn khi sử dụng.
- Bước 2: Vệ sinh sạch ống nước và cây đũa; sau đó, có thể sơn lên nhạc cụ một lớp sơn mỏng.
- Bước 3: Dán decan (hình thú, hoa, hoạ tiết,...) lên bề mặt ống nước để trang trí cho nhạc cụ.

Sử dụng:

- Cầm nhạc cụ trong lòng bàn tay, dùng ngón cái và ngón trỏ giữ nhẹ nhạc cụ ở đoạn giữa; các ngón tay còn lại gấp làm điểm tựa giữ cố định nhạc cụ.
- Dùng đũa gõ lên khoảng giữa thân nhạc cụ để tạo âm thanh.
- Có thể thay thế ống nước bằng ống tre hoặc ống nhựa.

47

2. Khám phá

GV tổ chức cho HS tìm hiểu về nhịp $\frac{3}{4}$ (cấu tạo, ý nghĩa, tính chất,...).

3. Luyện tập, thực hành

GV hướng dẫn HS luyện tập đọc, vỗ hoặc gõ mẫu giai điệu minh hoạ trong SGK.

Lưu ý: Các bước dạy *Lí thuyết âm nhạc* theo hướng dẫn ở **Phần một V.5.2**.

4. Vận dụng, trải nghiệm

- HS nghe hoặc hát lại các bài hát nhịp $\frac{3}{4}$ đã học ở những lớp trước.
- HS sáng tạo vận động theo cách riêng.

DỤNG CỤ DẠY HỌC

Học liệu

Văn bản khuôn nhạc minh hoạ cho nhịp $\frac{3}{4}$.

Dụng cụ dạy học

- Đàn phím điện tử hoặc piano (nếu có).
- Bảng tương tác (nếu có).

ĐÁNH GIÁ

Thể hiện âm nhạc

Đọc được mẫu giai điệu minh hoạ cho nhịp $\frac{3}{4}$ đúng theo nhịp điệu.

Hiểu biết và cảm thụ âm nhạc

Trình bày được ý nghĩa của nhịp $\frac{3}{4}$.

TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC:

Nhạc cụ

Mục tiêu: PC2, NLC3, NLÂN5.

Nhạc cụ tiết tấu

Gợi ý:

1. Khởi động

GV tổ chức cho HS hát bài *Trống cơm* kết hợp vận động.

2. Khám phá

- HS liệt kê các vật liệu để làm nhạc cụ gõ bằng ống nước.
- Thực hiện làm nhạc cụ gõ bằng ống nước theo sự hướng dẫn của GV.
- HS hoàn thiện sản phẩm và thực nghiệm sản phẩm theo nhóm.
- GV tổ chức cho HS đánh giá, nhận xét về nhạc cụ tự làm của của nhau (theo nhóm, theo cặp,...).

3. Luyện tập, thực hành

- HS sử dụng nhạc cụ vừa làm tập gõ theo mẫu tiết tấu.
- HS tập luyện hát bài *Trống cơm* kết hợp gõ đệm nhạc cụ gõ bằng ống nước.

4. Vận dụng, trải nghiệm

- HS tham gia biểu diễn theo hình thức cá nhân, nhóm, lớp.
- HS sáng tạo mẫu gõ đệm theo cách riêng.

Lưu ý: Các bước dạy học *Nhạc cụ* theo hướng dẫn ở **Phần một V.4.2**.

DỤNG CỤ DẠY HỌC

Học liệu

- Hình ảnh mẫu tiết tấu.
- Tập âm thanh của bài hát *Trống cơm*.

Dụng cụ dạy học

- Đàn phím điện tử hoặc piano (nếu có).
- Máy tính, loa.
- Bảng tương tác (nếu có).

ĐÁNH GIÁ

Hiểu biết và cảm thụ âm nhạc

Nêu được các bước làm nhạc cụ từ các vật liệu.

Ứng dụng và sáng tạo âm nhạc

Gõ được mẫu tiết tấu để đệm cho bài hát *Trống cơm* bằng nhạc cụ tự tạo.

TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC:

Độc nhạc

Mục tiêu: PC2, NLC3, NLÂN6.

Gợi ý:

1. Khởi động

GV tổ chức trò chơi *Vận động theo tiết tấu* theo mẫu sau:

- GV vỗ hoặc gõ tiết tấu, HS lắng nghe.
- GV bắt nhịp, HS mô phỏng lại vận động của GV theo mẫu tiết tấu vừa nghe.
- Khi HS đã nhớ mẫu tiết tấu, giao cho các nhóm HS nhiệm vụ hội ý và sáng tạo vận động mới cho tiết tấu đó.

2. Khám phá

- HS luyện đọc gam Đô trưởng.
- HS tìm hiểu *Bài đọc nhạc số 4*, so sánh sự giống nhau và khác nhau giữa hai dòng nhạc.

3. Luyện tập, thực hành

HS luyện đọc giai điệu bài đọc nhạc.

4. Vận dụng, trải nghiệm

- HS đọc bài đọc nhạc theo hình thức cá nhân, nhóm, lớp.
- HS gõ đệm cho *Bài đọc nhạc số 4* bằng nhạc cụ yêu thích của bản thân.

Lưu ý: Các bước dạy học *Độc nhạc* theo hướng dẫn ở **Phần một V.3.2.**

DỤNG CỤ DẠY HỌC

Học liệu

Hình ảnh *Bài đọc nhạc số 4*, mẫu luyện tập tiết tấu.

Dụng cụ dạy học

- Đàn phím điện tử hoặc piano (nếu có).
- Bảng tương tác (nếu có).

2. Sử dụng nhạc cụ tiết tấu tự tạo để đệm cho bài hát *Trống cơm*

- Đọc tiết tấu và luyện tập nhạc cụ tiết tấu tự tạo.

- Thực hành gõ đệm cho bài hát *Trống cơm*.

1. Luyện đọc gam Đô trưởng:

2. Luyện tập mẫu tiết tấu:

3. Thực hành đọc nhạc

Bài đọc nhạc số 4

Trò chơi âm nhạc

VỖ TAY BẮT BÓNG

Phòng học có không gian rộng hoặc sân trường.

- Chuẩn bị cho trò chơi:
Một quả bóng cao su lớn.
- Cách chơi:
Học sinh đứng thành vòng tròn.

Lượt 1:
Quần trẻ quay sang bên trái; bắt đầu truyền tin hiệu vỗ tay theo một mẫu tiết tấu đơn giản (có độ dài 3 phách). Học sinh đứng bên trái quần trẻ bắt chước và vỗ tay theo. Sau đó, theo hướng bên trái, các học sinh lần lượt vỗ tay theo mẫu tiết tấu đó.

ĐÁNH GIÁ

Thể hiện âm nhạc

- Đọc được các mẫu tiết tấu.
- Đọc đúng cao độ gam Đô trưởng; đọc đúng tên nốt, cao độ và trường độ *Bài đọc nhạc số 4*.

Ứng dụng và sáng tạo âm nhạc

Độc nhạc kết hợp vận động được theo mẫu tiết tấu để đệm cho *Bài đọc nhạc số 4*.

TRÒ CHƠI VỖ TAY BẮT BÓNG

Mục tiêu: Phát triển các kỹ năng âm nhạc của HS.

Gợi ý:

1. Khởi động

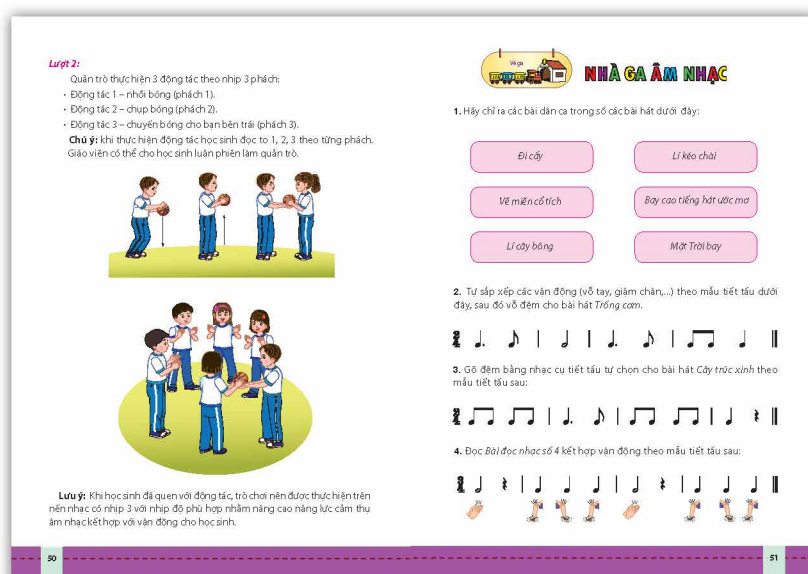
GV tổ chức cho HS đứng thành hình vòng tròn. Sau đó, hát kết hợp vận động một bài hát đã học ở nhịp $\frac{3}{4}$. Ví dụ: Bài *A-ri-rang khúc hát quê hương* trong SGK Âm nhạc 5 trang 25, Bài *Tình bạn tuổi thơ* trong SGK Âm nhạc 3 trang 20.

2. Khám phá

- GV cho HS HĐ, trải nghiệm các động tác ném bóng, chụp bóng và chuyển bóng (tưởng tượng mà không dùng bóng) để cho các em làm quen với các thao tác.
- GV phổ biến luật chơi và hướng dẫn HS chơi thử để hiểu luật chơi của cả 2 lượt.

3. Luyện tập, thực hành

GV tổ chức cho HS chơi trò chơi *Vỗ tay bắt bóng* theo hướng dẫn trong SGK trang 49, 50.

DỤNG CỤ DẠY HỌC

Học liệu

Hình ảnh mẫu tiết tấu.

Dụng cụ dạy học

Quả bóng.

ĐÁNH GIÁ

Thể hiện âm nhạc

Vỗ tay được mẫu tiết tấu.

Hiểu biết và cảm thụ âm nhạc

- Vận động sáng tạo phù hợp với mẫu tiết tấu.
- Nâng cao năng lực cảm thụ âm nhạc kết hợp với vận động.

TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC:

Nhà ga âm nhạc

Mục tiêu: Ôn lại các nội dung đã học. Phát triển NLÂN của HS.

Gợi ý:

- GV có thể thực hiện theo nhóm hoặc từng cá nhân, thông qua các câu hỏi trên, GV đánh giá được năng lực của HS sau khi học xong một chủ đề.
- GV có thể đặt thêm một số câu hỏi khác về các vấn đề có trong chủ đề: Chú ý nên hỏi câu hỏi dạng gợi mở như:
 - + Em thích nội dung gì...?
 - + Em có thể làm được hay không...?
- GV có thể đặt thêm một số câu hỏi về PC sau khi học xong chủ đề thông qua nội dung *Khám phá, Hát, Lí thuyết âm nhạc*,...

Lưu ý: Các bước dạy học *Nhà ga âm nhạc* theo hướng dẫn ở **Phần một V.8**.

THỜI LƯỢNG CHỦ ĐỀ: 3 tiết

MỤC TIÊU

- **Trọng tâm:** Khám phá và cảm nhận âm thanh của nhạc cụ.

Phẩm chất:

- PC1: Kính trọng, biết ơn người có công với quê hương, đất nước.
- PC2: Có trách nhiệm với công việc được giao ở trường, lớp.

Năng lực chung:

- NLC1: Dựa trên hiểu biết đã có, biết hình thành ý tưởng mới đối với bản thân và dự đoán được kết quả khi thực hiện.
- NLC2: Bước đầu biết sử dụng ngôn ngữ kết hợp với hình ảnh, cử chỉ để trình bày thông tin và ý tưởng.
- NLC3: Biết cố gắng hoàn thành phần việc mình được phân công và chia sẻ giúp đỡ thành viên khác cùng hoàn thành việc được phân công.

Năng lực âm nhạc:

- NLÂN1: Chỉ ra được đặc điểm âm nhạc của nhạc cụ dây gảy và dây kéo; phân biệt được âm thanh của các nhạc cụ này khi nghe.
- NLÂN2: Hát đúng cao độ, trường độ, sắc thái, nhịp điệu; thể hiện được cách hát vui tươi; hát kết hợp gõ đệm theo nhịp và vận động phụ họa cho bài hát *Hoa thơm dâng Bác*.
- NLÂN3: Thể hiện đúng cao độ, trường độ, sắc thái của bài luyện tập recorder hoặc kèn phím; biết sử dụng nhạc cụ triangle để hoà tấu; thể hiện được chính xác nhạc cụ của mình khi hoà tấu.
- NLÂN4: Nêu được tên các nhân vật và ý nghĩa câu chuyện; biết kể lại câu chuyện theo cách riêng; bước đầu cảm nhận được vẻ đẹp của tác phẩm âm nhạc; biết tưởng tượng khi nghe trích đoạn bản *Giao hưởng số 8* của F. Schubert.

TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC:

Khám phá

Mục tiêu: PC2, NLC1, NLÂN1.

Gợi ý:

1. Khởi động

Cho HS xem hình ảnh của một số nhạc cụ dây gảy và dây kéo. Sau đó, đặt câu hỏi để dẫn dắt vào chủ đề.

Câu hỏi gợi ý:

- Nhạc cụ này có tên là gì?
- Hãy mô tả âm thanh của nhạc cụ này.

2. Khám phá

- GV sử dụng slide hoặc vẽ lên bảng 2 hình ảnh: hình ảnh 1 các chấm tròn rời rạc, hình ảnh 2 các đường thẳng liền mạch.
- GV mở tệp âm thanh của các nhạc cụ dây kéo và hỏi HS âm thanh phù hợp với hình ảnh nào, tại sao em lựa chọn như vậy. GV thực hiện tương tự với nhạc cụ dây gảy.

HOA THƠM DÂNG BÁC

Nhạc vui – vui tươi

Nhạc và lời: Hà Hải

Những cháu ngoan Bác Hồ khăn hồng bay rực rỡ.
 Những chiếc khăn thơm hồng mang niềm tin rực cháy.

Như những bông hoa thơm hoa đẹp trăm miền.
 Như nhắc em ghi sâu Năm điều Bác dạy.

Cùng về đây khoe sắc thắm. Cùng về đây
 Vì ngày mai luôn phần đầu. Vì ngày mai

ngát hương thơm. Bông hoa nghìn việc tốt. Bông hoa
 hây vườn lên. Thi đua nghìn việc tốt. Thi đua

học hành chăm. Bông hoa chi đội mạnh. Đều xứng đáng mang
 học hành chăm. Thi đua xây dựng Đội. Để xứng đáng mang

tên. Cháu ngoan Bác Hồ. Là những bông hoa thơm
 tên. Cháu ngoan Bác Hồ. Là những bông hoa thơm

kính dâng Bác Hồ.
 kính dâng Bác... Hồ.

53

3. Luyện tập, thực hành

- GV sử dụng slide hoặc vẽ lên bảng 2 hình ảnh, hình ảnh 1 các chấm tròn rời rạc, hình ảnh 2 các đường thẳng liền mạch.
- GV mở tệp âm thanh của các nhạc cụ dây kéo và hỏi HS âm thanh phù hợp với hình ảnh nào, tại sao em lựa chọn như vậy. GV thực hiện tương tự với nhạc cụ dây gảy.

4. Vận dụng, trải nghiệm

- GV chia lớp thành 5 nhóm cho HS luyện tập di chuyển theo âm thanh của nhạc cụ dây gảy và nhạc cụ dây kéo: Khi xác định âm thanh là của nhạc cụ dây kéo HS cần di chuyển không nhấc chân; tuy nhiên, âm thanh là nhạc cụ dây gảy HS cần di chuyển nhấc chân.
- Lần lượt các nhóm sẽ thực hiện di chuyển theo âm thanh của nhạc cụ dây gảy, dây kéo tương ứng từ điểm xuất phát đến đích. Nếu HS nào thực hiện động tác không đúng với nhạc cụ tương ứng sẽ di chuyển xuống dưới cùng để thực hiện lại.

Lưu ý: Các bước dạy *Khám phá* theo hướng dẫn ở **Phần một V.7.**

DỤNG CỤ DẠY HỌC

Học liệu

Hình ảnh hoặc video của một số nhạc cụ dây gảy và dây kéo.

Dụng cụ dạy học

Bảng tương tác, máy chiếu (nếu có).

ĐÁNH GIÁ

Thể hiện âm nhạc

Mô phỏng được đặc trưng âm thanh của nhạc cụ dây gảy hoặc dây kéo.

Hiểu biết và cảm thụ âm nhạc

Phân biệt được âm thanh của nhạc cụ dây gảy và dây kéo.

TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC:

Hát

Mục tiêu: PC1, PC2, NLC2, NLÂN2.

Gợi ý:

1. Khởi động

GV tổ chức trò chơi *Ghép từ khoá* vào chủ đề:

- Chuẩn bị: HD theo cặp, mỗi cặp chuẩn bị một tờ giấy, một cái bút. HS sử dụng bút kẻ một đường thẳng chia tờ giấy ra làm 2 phần. Một phần ghi *Bác Hồ*, một phần ghi *Đội Thiếu niên Tiền phong Hồ Chí Minh*.
- Cách chơi: GV sẽ chiếu hoặc đọc lần lượt các từ khoá, HS sẽ viết từ khoá vào bảng tương ứng trên tờ giấy của nhóm mình. Gợi ý từ khoá: *nhi đồng; chi đội; khăn quàng; Chủ tịch nước; Người ra đi tìm đường cứu nước, trẻ em như búp trên cành...*
- GV dẫn dắt sử dụng những từ khoá trong trò chơi để dẫn dắt HS vào bài.

2. Khám phá

HS nghe kết hợp vận động theo nhịp điệu của bài hát *Hoa thơm dâng Bác* sau đó trả lời các câu hỏi:

- Bài hát có nội dung là gì?
- Tốc độ của bài hát như thế nào?
- Câu hát nào trong bài thể hiện niềm tự hào và trách nhiệm của người Đội viên?

3. Luyện tập, thực hành

GV cho HS luyện tập bài hát *Hoa thơm dâng Bác* theo các bước dạy học *Hát theo hướng dẫn ở Phần một V.1.2.*

4. Vận dụng, trải nghiệm

- GV chia lớp thành các nhóm và phân công, hướng dẫn mỗi nhóm luyện tập hát kết hợp gõ đệm, hát kết hợp vận động phụ họa.
- HS biết biểu diễn bài hát theo hình thức hát kết hợp gõ đệm hoặc hát vận động phụ họa.

DỤNG CỤ DẠY HỌC

Học liệu

- Tập âm thanh bài hát *Hoa thơm dâng Bác*.
- Văn bản bài hát *Hoa thơm dâng Bác*.

Dụng cụ dạy học

- Đàn phím điện tử hoặc piano (nếu có).
- Nhạc cụ tiết tấu: thanh phách, trống con,...
- Bảng tương tác (nếu có).

ĐÁNH GIÁ

Thể hiện âm nhạc

- Hát bài hát đúng cao độ, trường độ, nhịp độ; thể hiện cách hát vui tươi; hát kết hợp gõ đệm theo nhịp.
- Hát bài hát kết hợp gõ đệm hoặc vận động phụ họa theo nhạc phù hợp.

Hiểu biết và cảm thụ âm nhạc

- Nêu được một vài thông tin về bài hát: tên bài hát, tác giả sáng tác, nội dung của bài hát.
- Nói lên được cảm nghĩ của bản thân về ngôi trường của em sau khi học bài hát *Hoa thơm dâng Bác*.

Ứng dụng và sáng tạo âm nhạc

Sáng tạo được mẫu gõ đệm, vận động phù hợp cho bài *Hoa thơm dâng Bác*.

- Nghe và vận động theo nhịp điệu.
- Hát kết hợp gõ đệm theo nhịp.
- Tập hát thể hiện tính chất vui tươi.
- Hát kết hợp vận động phụ họa.
- Câu hát nào trong bài thể hiện niềm tự hào và trách nhiệm của người Đội viên?
- Em sẽ làm gì để xứng đáng trở thành cháu ngoan Bác Hồ?

Nhạc cụ tiết tấu và Nhạc cụ giai điệu

1. Hoà tấu ri-coóc-đơ và trai-en-gô

1. Luyện tập ri-coóc-đơ

2. Luyện tập hoà tấu

Hướng tới niềm vui (Trích từ bản Giao hưởng số 9)

54

TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC:

Nhạc cụ

Mục tiêu: PC2, NLC2, NLÂN3.

Nhạc cụ tiết tấu và Nhạc cụ giai điệu

Gợi ý:

1. Khởi động

GV tổ chức trò chơi *Vòng tròn tiết tấu*:

Chuẩn bị: Chia lớp thành 4 nhóm, các nhóm xếp thành hình vòng tròn. Mỗi nhóm sẽ gõ hoặc đọc tiết tấu trong một ô nhịp, lặp đi lặp lại theo mẫu dưới đây. Nhóm nào thể hiện sai thì trò chơi sẽ bắt đầu lại từ đầu với phần thể hiện đầu tiên từ nhóm vừa sai.

Nhóm 1

Nhóm 2

Nhóm 3

Nhóm 4

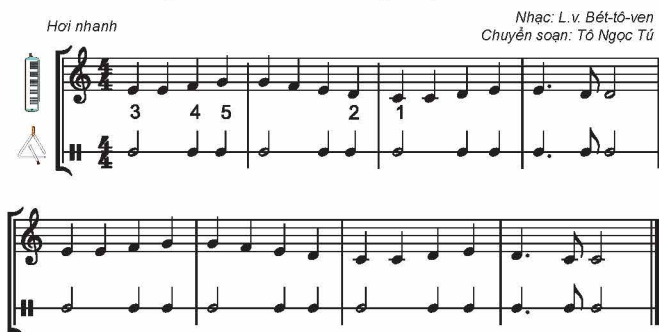
I. Hoà tấu kèn phím và trai-en-gô

1. Luyện tập kèn phím

2. Luyện tập hoà tấu

Hướng tới niềm vui (Trích từ bản Giao hưởng số 9)

2. Khám phá

HS tìm hiểu mẫu tiết tấu và hình nốt trong bài hoà tấu.
GV đặt các câu hỏi để giúp định hướng HĐ.

Câu hỏi gợi ý:

- So sánh tiết tấu, vị trí nốt nhạc trong các đoạn và trong các ô nhịp.
- Tiết tấu của ô nhịp nào khác biệt nhất so với các ô nhịp còn lại? Vì sao?

3. Luyện tập, thực hành

HS chia nhóm luyện tập

- HS gõ triangle theo mẫu tiết tấu.
- HS luyện tập thổi recorder hoặc kèn phím theo mẫu.
- Ghép các bè triangle và nhạc cụ giai điệu (recorder hoặc kèn phím) với nhau.

4. Vận dụng, trải nghiệm

- HS tham gia biểu diễn theo hình thức: cặp đôi, nhóm, lớp.
- HS sáng tạo mẫu gõ đệm theo cách riêng.

Lưu ý: Các bước dạy *Nhạc cụ* theo hướng dẫn ở **Phần một V.4.2**.

DỤNG CỤ DẠY HỌC

Học liệu

- Văn bản bài hoà tấu *Hướng tới niềm vui*.
- Nhạc nền cho bài hoà tấu *Hướng tới niềm vui*.

Dụng cụ dạy học

- Nhạc cụ tiết tấu: triangle,...
- Nhạc cụ giai điệu: recorder hoặc kèn phím.
- Bảng tương tác (nếu có).

ĐÁNH GIÁ

Thể hiện âm nhạc

- Thể hiện được mẫu tiết tấu bằng triangle.
- Thổi được giai điệu bài hoà tấu bằng recorder hoặc kèn phím.

Hiểu biết và cảm thụ âm nhạc

So sánh được tiết tấu, vị trí nốt nhạc trong bài hoà tấu.

Ứng dụng và sáng tạo âm nhạc

Sáng tạo được mẫu gõ đệm theo cách riêng cho bài hoà tấu *Hướng tới niềm vui*.

TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC:

Thường thức âm nhạc

Mục tiêu: PC2, NLC3, NLÂN4.

Gợi ý:

1. Khởi động

- GV cho HS xem video dàn nhạc giao hưởng thể hiện tác phẩm *Giao hưởng số 8* của F. Schubert sau đó hỏi HS về các nhạc cụ trong dàn nhạc.
- Tiếp theo, GV mở lại video và mời HS lựa chọn nhạc cụ mà mình yêu thích nhất để mô phỏng lại hình ảnh các nhạc công và giai điệu của bản nhạc.

2. Khám phá

- HS mở SGK trang 56 và đọc câu chuyện *Trí tưởng tượng của nhạc sĩ F. Su-be (F. Schubert)*.
- Sau khi đọc xong câu chuyện GV hỏi HS các câu hỏi định hướng học tập.

Câu hỏi gợi ý:

- Câu chuyện có những nhân vật nào? Em thích nhân vật nào nhất?
- Em thích chi tiết nào nhất trong câu chuyện?

3. Luyện tập, thực hành

- GV tổ chức cuộc thi kể chuyện về câu chuyện *Trí tưởng tượng của nhạc sĩ F. Schubert*.
- GV chia nhóm để HS thảo luận về câu chuyện, sau khi thảo luận, HS lựa chọn một bạn đại diện cho nhóm lên trình bày câu chuyện.

4. Vận dụng, trải nghiệm

GV cho HS đóng vai thành các nhân vật trong câu chuyện và thể hiện theo hình thức kịch.

Lưu ý: Các bước dạy *Thường thức âm nhạc* theo hướng dẫn ở **Phần một V.6.3.1.**

DỤNG CỤ DẠY HỌC

Học liệu

Video biểu diễn dàn tác phẩm *Giao hưởng số 8* của dàn nhạc giao hưởng.

TRÍ TƯỞNG TƯỢNG CỦA NHẠC SĨ F. SU-BE (F. SCHUBERT)

Phỏng theo câu chuyện các nhạc sĩ thiên tài – F. Su-be của Êc-ơ (Egger) và Ê-sen-bơ-gơ (Eisenburger).

F. Su-be là nhà soạn nhạc thời kì Lãng mạn nổi tiếng người Áo. Khi còn bé, thỉnh thoảng Su-be trốn vào trong xưởng chế tác đàn pi-a-nô gần nhà để chơi. Cậu chăm chú quan sát bác thợ sửa chữa, lắp ghép những chiếc đàn pi-a-nô. Những giai điệu âm nhạc vang lên trong đầu cậu bé; Su-be hình dung ra cảnh ngón tay mình đang nhảy múa trên phím đàn.

Nhạc sĩ F. Su-be (1797 – 1828)

Khi về nhà, Su-be nói với mẹ: “Mẹ ơi! thật kì lạ! Mỗi lần nhìn vào cây đàn pi-a-nô con đều nghe thấy những tiếng đàn phát ra với âm thanh thật êm dịu và thú vị”. Mẹ Su-be tin những điều cậu bé nói là có thật và mong rằng âm nhạc sẽ giúp cậu bé bay cao và bay xa trong tương lai. Cậu bé Su-be vẫn tiếp tục nghe thấy những tiếng nhạc vang lên trong trí não. Cậu có thể cảm nhận chúng “bằng đôi tai bên trong” của mình, trên các đầu ngón tay, gót chân và khắp toàn thân,... chỉ có điều cậu không biết giữ chúng lại bằng cách nào.

Trí tưởng tượng âm nhạc thường đến với Su-be bất chợt và ấn tượng. Có lần đang đi ngoài đường, Su-be tưởng tượng mình đang ở trong một buổi biểu diễn với nhiều khán giả đang khiêu vũ xoay tròn. Su-be thấy mình đứng trước nhiều nhạc công và vùng tay chỉ huy họ biểu diễn một bản giao hưởng của mình. Bỗng nhiên, tiếng còi của viên cảnh sát trên phố vang lên làm ông bừng tỉnh. Về đến nhà, nhạc sĩ đã viết nên bản *Giao hưởng số 8 (Giao hưởng dở dở – Unfinished Symphony)*, một tuyệt phẩm để lại cho nhân loại.

56

Dụng cụ dạy học

- Đàn phím điện tử hoặc piano (nếu có).
- Bảng tương tác (nếu có).

ĐÁNH GIÁ

Thể hiện âm nhạc

- Kể lại được câu chuyện *Trí tưởng tượng của nhạc sĩ F. Schubert*.
- Lắng nghe và vận động cơ thể phù hợp với bản nhạc *Giao hưởng số 8* của F. Schubert.

Hiểu biết và cảm thụ âm nhạc

Nêu được cảm nhận về câu chuyện.

Ứng dụng và sáng tạo âm nhạc

Thể hiện được câu chuyện theo hình thức kịch.

Sau này, khi trở thành một thầy giáo, nhạc sĩ sáng tác, nghệ sĩ pi-a-nô, vi-ô-lông, oóc-gan và ca sĩ nổi tiếng, Su-be đã không ngừng sử dụng “âm thanh bên trong” và trí tưởng tượng của mình để sáng tạo ra những trò chơi âm nhạc dạy cho học sinh; sáng tác những tác phẩm kinh điển cho nhân loại với hơn 600 ca khúc, 9 bản giao hưởng, nhiều bản nhạc thánh phòng và tác phẩm cho pi-a-nô,...

- Câu chuyện có những nhân vật nào? Em thích nhân vật nào nhất?
- Hãy kể lại câu chuyện theo cách riêng của mình.
- Nghe, cảm thụ và vận động theo trích đoạn bản *Giao hưởng số 8* của F. Su-be.

NHÀ GA ÂM NHẠC

1. Hát bài *Hoa thơm dâng Bác* kết hợp gõ đệm theo cách riêng của em.

2. Chọn loại nhạc cụ đã học và thực hành theo mẫu.

• Rì-coóc-đơ

• Kèn phím

3. Kể lại câu chuyện *Trí tưởng tượng* của nhạc sĩ F. Su-be theo cách của em.

57

TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC:

Nhà ga âm nhạc

Mục tiêu: Ôn lại các nội dung đã học. Phát triển NLÂN của HS.

Gợi ý:

- GV có thể thực hiện theo nhóm hoặc từng cá nhân, thông qua các câu hỏi trên, GV đánh giá được năng lực của HS sau khi học xong một chủ đề.
- GV có thể đặt thêm một số câu hỏi khác về các vấn đề có trong chủ đề: Chú ý nên hỏi câu hỏi dạng gợi mở như:
 - + Em thích nội dung gì...?
 - + Em có thể làm được hay không...?
- GV có thể đặt thêm một số câu hỏi về PC sau khi học xong chủ đề thông qua nội dung *Khám phá, Hát, Thường thức âm nhạc*,...

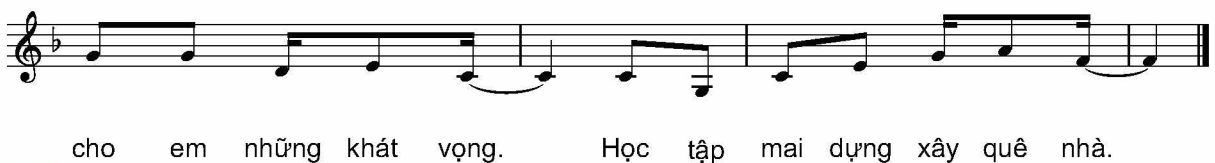
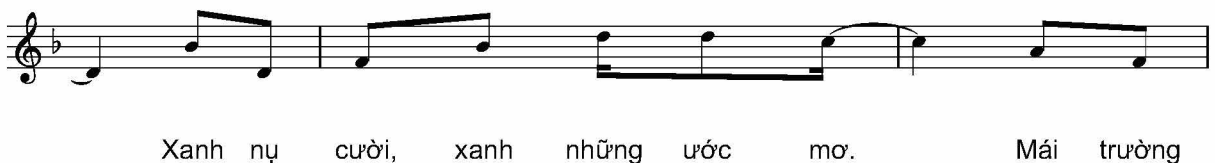
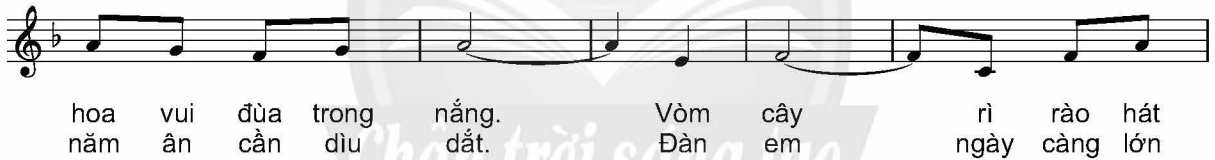
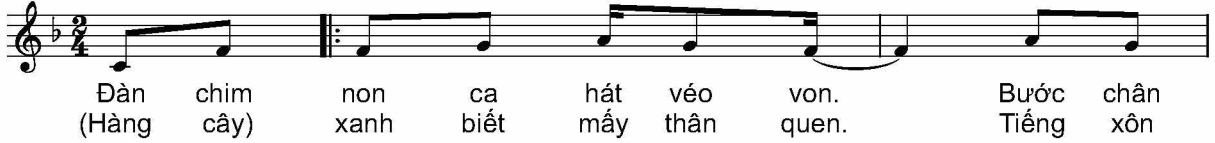
Lưu ý: Các bước dạy học *Nhà ga âm nhạc* theo hướng dẫn ở **Phần một V.8**.

Phụ lục

BÀI HÁT THAY THẾ ĐẾN TRƯỜNG

Vui tươi

Nhạc và lời: Nguyễn Huy Nhân

NHỊP CẦU TRE

Nhanh vừa – vui

Nhạc và lời: Phạm Trọng Cầu

Nhịp cầu tre lắc lư êm êm. Nhịp cầu tre bóng quê êm
Nhịp cầu tre rất ưa soi gương. Nhịp cầu tre đón em tan

đêm. Một dòng sông bao mái nhà ngào ngát bay hương thơm đồng
trường. Tình quê hương con sông đầy nhịp cầu tre thêm yêu chòm

lúa. Nhịp cầu tre bước chân rung rinh. Nhịp cầu tre bóng quê lung
xóm. Nhịp cầu tre nổi bao yêu thương. Nhịp cầu tre nét yêu quê

linh. Dòng sông đó nhịp cầu quen thuyền ngược xuôi lòng bóng đùa
hương. Dòng sông đó nhịp cầu quen từng ngày qua cùng chông ngoại

vui. Từng sáng tan chợ về, mẹ soi bóng trên dòng kênh xanh. Cuộc
xâm.

sống sao hiền lành, niềm vui em nghe dòng sông nói. Nhịp

trống tan trường về, bàn chân bước rung rinh nhịp cầu.

Nhịp cầu tre đón thuyền ngược xuôi. Nhịp cầu

tre nói liền bờ vui. Nhịp cầu ...vui.

BÔNG HỒNG TẶNG CÔ

Thong thả – yêu mến

Nhạc và lời: Trần Quang Huy

Em trồng giàn bông trước cửa nhà em, em dành một
(Trên bầu trời) xanh én đập diu bay, như gọi mùa

cây cho cô giáo hiền. Giàn bông lên đưa chen sắc
thu xôn xao nắng vàng. Gọi trang sách theo bên chúng

hương, nhưng ngọt ngào thơm là cây bông hồng.
em, vô trường học chăm mùa thu lay động.

Cây bông hồng em trồng tặng cô. Cánh hoa hồng
Cây bông hồng em trồng tặng cô. Có thêm chồi

tươi như khoe ngày hội, mát dịu mùi hương như tình thương
non nhưng tơ mượt mà, có một chùm hoa đang vừa mới

mến, cô dành cho chúng em. Cây bông hồng
hé, e lệ trong nắng mai. Em ân cần

tấm lòng em đó. Dâng lên tặng cô đôi tay mẹ
ngắt tặng cô giáo. Đem theo mùa thu xanh trong bầu

1. 2.
hiền, đôi tay ân cần dịu êm. Trên bầu trời...
trời, dâng cô bông hồng đẹp... ...tươi. Dâng

cô bông hồng đẹp tươi.

REO VANG BÌNH MINH

Vừa phải – trong sáng

Nhạc và lời: Lưu Hữu Phước

Reo vang reo! Ca vang ca! Cất tiếng hát vang rừng

xanh, vang đồng! La bao la, tươi xanh tươi, ánh

sáng tung bừng hoa lá. Cây rung cây, hoa đua

hoa, khắp nơi bình minh rắc gieo hương nồng. Gió đón

gió, sáng chiếu sáng, bình minh sáng ngập hồn ta. Lúu

lúu lo lo! Ta ca hát say sưa. Hát lên chào mừng trời

xuân luôn luôn tươi sáng. La la la la! Ta ca hát say

sưa. Hát lên chào mừng bình minh sáng muôn năm.

**MÙA XUÂN YÊU THƯƠNG
EM ĐƯỢC ĐẾN TRƯỜNG**

Vui tươi

Nhạc và lời: Nguyễn Nam

Mùa xuân đến với bao yêu thương. Mùa xuân

theo bước em đến trường. Đồi em như hoa thắm ngát

hương trong nắng chan hoà ngàn lời ca triu mến... ...ca êm

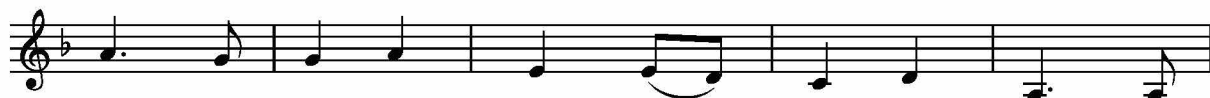
đềm. Mùa xuân rạng rỡ muôn ngàn hoa. Đời em

nồng ấm như lời ca. Như khăn quàng tươi

màu cờ thắm nhuộm máu bao anh hùng cho Tổ quốc mùa

xuân, cho em đến trường trong mùa xuân này, hạnh

phúc trong tay. Ôi hạnh phúc đông đầy.

VÒNG TAY ĐỊA CẦU

Nhạc: Bùi Anh Tôn

Thơ: Paul Fort (Pháp)

Vui tươi

Hỡi các bạn gái trên khắp địa cầu, nắm vòng

tay cho kín biển trời. Hỡi các bạn trai hãy vượt khơi

xa, nối thuyền thành cầu qua sóng lớn. Mọi người

hãy nắm chặt tay nhau, quây thành vòng để

địa cầu chung vui. Mọi người hãy nắm chặt tay nhau,

cát tiếng ca để địa cầu chung vui.

CON CÔNG NÓ MÚA

Nhanh vừa – nhịp nhàng – hồn nhiên

Đồng dao Nam Bộ
Lời mới: Lư Nhất Vũ

Tập tằm vông, con công nó múa. Nó múa làm

sao? Nó gập đầu vào, nó xoè cánh ra. Nó

đâu canh đa, nó kêu chút chút. Nó đâu canh

mít, nó kêu tò te. Nó đậu nhành tre, nó

kêu nhành gãy. Nó đâu nòi bảy, nó kêu nòi

bung. Nó đậu cây sung, nó kêu cây ghé. Nó

đâu Hòn Nghé, nó kêu Hòn Xiêm. Nó kêu liên

miên: tó hô! tó hô! tó hô!

TRỌN NIỀM KÍNH YÊU

Thành kính – trang nghiêm

Nhạc và lời: Lê Vĩnh Phúc

(Nhạc dạo.....)

.....) Bác Hồ ơi! kính dâng lên Người, ngàn hoa rực

rỡ bao câu hát tuổi thơ. Bác Hồ ơi! Kính dâng lên

Người, trăm năm hoa thắm trọn niềm kính yêu.

Ngàn đời nhắc tên Hồ Chí Minh. Bác Hồ Chí

Minh một vầng dương sáng ngời. Bác Hồ

ơi! Kính dâng lên Người, trăm năm hoa

thắm trọn niềm kính yêu.

BẢN NHẠC DÙNG TRONG PHẦN NGHE NHẠC

NGÔI TRƯỜNG GIỮA NGÀN MÂY

Vừa phải – phong cách dân ca miền núi

Nhạc và lời: Lê Dũng

Sáng, mỗi sáng em vén màn mây, chân em vượt núi
cao thật cao. Xuôi theo con dốc, qua lưng sườn đèo,
đường em tới lớp có tiếng chim hoà reo. Bước, em bước em
hát cùng hoa, hoa bên bờ suối đẹp dịu dàng. Đưa em tới lớp,
vui vui thật vui, trường của em đầy ngôi trường giữa ngàn mây.
Đây ngôi trường của em nằm giữa ngàn mây, trên núi cao điệp
trùng. Mang bên mình yêu thương luôn vì đàn em thấp
sáng tương lai. Yêu ngôi trường của em cùng với thầy
cô dìu dắt em ngày ngày. Em tới trường thật vui, học
nhiều điều hay, ngôi trường giữa ngàn mây. ...mây.

1. 2.

CHIM SƠN CA

The Lark – Tứ tấu đàn dây số 53

Allegro moderato

G. Haydn

p staccato

tr

mf

tr

cresc.

f

sf

sf

p

sf

f

3

3

p

ĐIỆU NHẢY HÀI HƯỚC

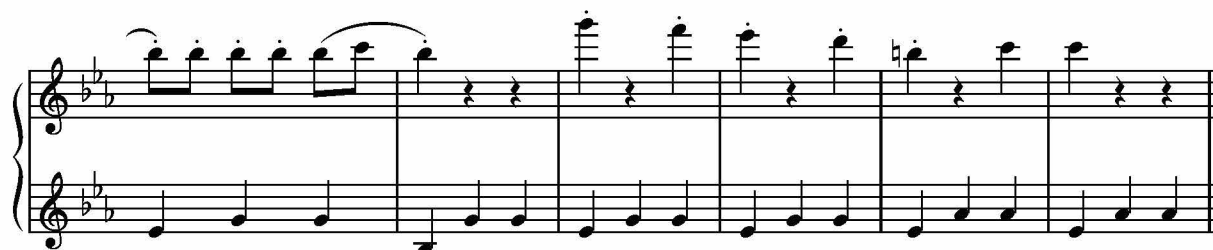
Chương 5, tổ khúc ballet số 1

D. Shostakovich

Allegro

p Staccato

CÂY TRÚC XINH

Vừa phải – duyên dáng

Dân ca Quan họ Bắc Ninh

Cây trúc xinh tang tình là cây trúc

mọc. Qua lối nọ như bờ

ao. Chị hai xinh tang tình là chị hai

đứng đứng một mình, qua lối như càng

xinh. Đứng đứng nơi nào, qua

lối như càng xinh.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

Tài liệu tiếng Việt

1. Bộ Giáo dục và Đào tạo. (2018). *Chương trình giáo dục phổ thông – Môn Âm nhạc*. Hà Nội.
2. Bộ Giáo dục và Đào tạo. (2018). *Chương trình giáo dục phổ thông tổng thể*. Hà Nội.
3. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2020), Thông tư *Ban hành Quy định đánh giá học sinh tiểu học – số 27/2020/TT-BGDĐT*. Hà Nội.
4. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2020), *Thông tư 05/2022/TT-BGDĐT sửa đổi Thông tư 33/2017/TT-BGDĐT về quy trình biên soạn chỉnh sửa sách giáo khoa*. Hà Nội.
5. Hồ Ngọc Khải. (2012). Khái quát một số phương pháp dạy học âm nhạc cho trẻ em tại Hoa Kỳ hiện nay. *Hội thảo khoa học về dạy học Âm nhạc, Mỹ thuật, Thể dục ở trường phổ thông*. Bộ Giáo dục và Đào tạo. Hải Phòng.
6. Lê Anh Tuấn, Đỗ Thanh Hiền, Hồ Ngọc Khải (2019). *Hướng dẫn dạy học môn Nghệ thuật tiểu học theo Chương trình giáo dục phổ thông mới – Phần Âm Nhạc*. Nhà xuất bản Đại học Sư phạm Hà Nội. Hà Nội.

Tài liệu tiếng Anh

7. Campbell, P. S. (1991), “*Rhythmic movement and public school music education: conservative and progressive views of the formative years*”. American Music Education, 19, 12-22.
8. Choksy, L. (1981). The Kodály context: Creating an environment for musical learning. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
9. Shamrock, M. (2007). The Orff-Schulwerk Approach. from American Orff-Schulwerk Association.

*Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam xin trân trọng cảm ơn
các tác giả có tác phẩm, tư liệu được sử dụng, trích dẫn
trong cuốn sách này.*

Chịu trách nhiệm xuất bản:

Chủ tịch Hội đồng thành viên kiêm Tổng Giám đốc NGUYỄN TIẾN THANH

Chịu trách nhiệm nội dung:

Tổng biên tập PHẠM VĨNH THÁI

Biên tập nội dung: LƯU THỊ NGỌC THẢO

Trình bày bìa: ĐẶNG NGỌC HÀ

Thiết kế sách: NGUYỄN THỊ ĐIỀN AN

Minh họa: BAN KĨ – MĨ THUẬT 1

Sửa bản in: LÊ THÀNH LỢI

Chế bản: CÔNG TY CỔ PHẦN DỊCH VỤ XUẤT BẢN GIÁO DỤC GIA ĐỊNH

Bản quyền thuộc Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam.

Tất cả các phần của nội dung cuốn sách này đều không được sao chép, lưu trữ, chuyển thể dưới bất kỳ hình thức nào khi chưa có sự cho phép bằng văn bản của Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam.

ÂM NHẠC 5 – SÁCH GIÁO VIÊN (Chân trời sáng tạo)

Mã số: G2HG5R001M24

In.....bản, (QĐ in số....) Khổ 19 x 26,5 cm.

Đơn vị in:.....

Cơ sở in:.....

Số ĐKXB: 06-2024/CXBIPH/53-2346/GD

Số QĐXB:..... ngày tháng.... năm 20 ...

In xong và nộp lưu chiểu thángnăm 20....

Mã số ISBN: 978-604-0-40348-3

HUÂN CHƯƠNG HỒ CHÍ MINH

BỘ SÁCH GIÁO VIÊN LỚP 5 – CHÂN TRỜI SÁNG TẠO

1. TIẾNG VIỆT 5 – TẬP MỘT
Sách giáo viên	8. TIN HỌC 5
Sách giáo viên
2. TIẾNG VIỆT 5 – TẬP HAI
Sách giáo viên	9. CÔNG NGHỆ 5
Sách giáo viên
3. TOÁN 5
Sách giáo viên	10. GIÁO DỤC THỂ CHẤT 5
Sách giáo viên
4. TIẾNG ANH 5 Family and Friends
(National Edition) – Teacher's Guide	11. ÂM NHẠC 5
Sách giáo viên
5. ĐẠO ĐỨC 5
Sách giáo viên	12. MĨ THUẬT 5 (BẢN 1)
Sách giáo viên
6. KHOA HỌC 5
Sách giáo viên	13. MĨ THUẬT 5 (BẢN 2)
Sách giáo viên
7. LỊCH SỬ VÀ ĐỊA LÍ 5
Sách giáo viên	14. HOẠT ĐỘNG TRẢI NGHIỆM 5 (BẢN 1)
Sách giáo viên
	15. HOẠT ĐỘNG TRẢI NGHIỆM 5 (BẢN 2)
Sách giáo viên

Chân trời sáng tạo

Các đơn vị đầu mối phát hành

- Miền Bắc:** CTCP Đầu tư và Phát triển Giáo dục Hà Nội
CTCP Sách và Thiết bị Giáo dục miền Bắc
- Miền Trung:** CTCP Đầu tư và Phát triển Giáo dục Đà Nẵng
CTCP Sách và Thiết bị Giáo dục miền Trung
- Miền Nam:** CTCP Đầu tư và Phát triển Giáo dục Phương Nam
CTCP Sách và Thiết bị Giáo dục miền Nam
CTCP Sách và Thiết bị Giáo dục Cửu Long

Sách điện tử: <http://hanhtrangso.nxbgd.vn>

ISBN 978-604-0-40348-3

9 786040 403483

Giá: 19.000đ